

Raport o stanie Miasta za 2023 rok

Sesja Rady Miejskiej w Bieruniu

SPIS TREŚCI

I.	OBSZAR SPOŁECZNY	3
	1. Informacje ogólne	3
	2. Demografia	3
	3. Bezpieczeństwo publiczne	5
	4. Ochrona zdrowia	20
	5. Polityka społeczna	25
	6. Pomoc społeczna	26
	7. Kultura	32
	8. Sport i rekreacja	78
	9. Edukacja	87
II.	OBSZAR GOSPODARCZY	118
	1. Gospodarka przestrzenna	118
	2. Gospodarka komunalna	123
	3. Ochrona środowiska	128
	4. Inwestycje w Mieście	135
	5. Środki unijne	139
	6. Spółki z udziałem Miasta	143
III.	OBSZAR FINANSOWY	147
	1. Majątek Miasta	147
	2. Realizacja budżetu Miasta	147
IV.	OBSZAR SAMORZĄDOWY	148
	1. Rada Miasta	148
	2. Promocja Miasta i współpraca zagraniczna	149
	3. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi	153
	4. Członkostwo w Stowarzyszeniach i Związkach	156
	Spis tabel	158

Szanowni Państwo, Drodzy Mieszkańcy,

na Państwa ręce przekazuję Raport o stanie Miasta Bierunia za rok 2023. Dokument zawiera szczegółowe sprawozdanie oraz podsumowanie działań organów samorządowych Gminy w minionym roku.

Raport o stanie Miasta Bierunia przekazujemy Mieszkańcom co roku. Jest to ważny dokument, obrazujący jakie zadania zrealizowaliśmy i w jakim stopniu zostały osiągnięte założone cele. Coroczne raporty pozwalają też ocenić, jaka jest wizja rozwoju naszego Miasta i w jakim stopniu skutecznie podążamy ścieżkami, które wspólnie z Mieszkańcami wyznaczaliśmy dla przyszłości Bierunia i które zostały określone w dokumentach strategicznych.

Przygotowanie raportu to czas, gdy wszystkie wydziały Urzędu Miejskiego w Bieruniu oraz jednostki miejskie podsumowują swoją całoroczną pracę i swoje osiągnięcia, ale też zdają sprawę z tych zadań, których nie udało się zrealizować w stu procentach oraz tych, które wymagają poprawy lub kontynuacji.

Raport o stanie Miasta Bierunia to nie tylko opiewanie sukcesów, ale przede wszystkim czas krytycznej oceny naszej pracy; burmistrza, dyrektorów, naczelników, kierowników i wszystkich pracowników urzędu. Zawsze jest coś, co możemy zrobić lepiej. Z każdego wykonanego zadania musimy wyciągnąć doświadczenie i naukę na przyszłość. To dzięki temu nasze Miasto harmonijnie się rozwija i pięknieje, za czym idzie – mam takie głębokie przekonanie – poczucie zadowolenia Mieszkańców z tego, że mieszkają, pracują, uczą się i wypoczywają w Bieruniu.

W tym roku po raz pierwszy mam zaszczyt przekazać Państwu Raport o stanie Miasta, jako Burmistrz Bierunia. Pomimo, iż pełnię tę zaszczytną funkcję od 6 maja 2024 roku, przedstawione w Raporcie zadania znam bardzo dobrze, ponieważ w 2023 roku, jako zastępca burmistrza czuwałem nad realizacją wielu z nich. Jestem przekonany, że wspólnie wykonaliśmy dobrą robotę, chociaż oczywiście nie uniknęliśmy problemów. Bez wątpienia przede mną, a także przed Radą Miejską nowej kadencji stoją liczne wyzwania. Podjąłem się zadania kontynuacji dynamicznego rozwoju Bierunia, utrzymania tempa inwestycji oraz bardzo dobrej kondycji finansowej miasta.

Podsumowanie przedstawione w niniejszym raporcie to efekty wspólnego działania Burmistrza i radnych Rady Miejskiej VIII kadencji, jak również pracowników Urzędu i jednostek. Dla mnie to również zbiór wskazówek do dalszej wytężonej pracy, której efekty przedstawię Państwu za rok.

Burmistrz Miasta Bierunia

Sebastian Macioł

I. OBSZAR SPOŁECZNY

1. INFORMACJA OGÓLNE

BIERUŃ - historycznie należący do ziemi pszczyńskiej, prawa miejskie otrzymał już w roku 1387 z rąk Jana II Żelaznego Księcia na Opawie i Raciborzu. Miasto zostało założone na tradycyjnym szlaku handlowym prowadzącym z Krakowa do Wrocławia oraz przez Racibórz do Opawy. Charakterystycznym elementem tamtych czasów jest zachowany do dziś średniowieczny układ urbanistyczny starego miasta z zespołem kamienic oraz ratuszem.¹

Dzisiaj Bieruń to miasto położone na Górnym Śląsku. Jest siedzibą władz powiatu bieruńsko – lędzińskiego. Leży w południowej części Polski, przy granicy województwa śląskiego i małopolskiego, którą wyznacza rzeka Wisła.

Bieruń odzyskał samodzielność prawną, stając się gminą o statusie miasta na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1990 roku w sprawie utworzenia, zniesienia, zmiany granic, nazw i ustalenia siedzib niektórych gmin w województwach: bielskim, bydgoskim, elbląskim, gdańskim, katowickim, kieleckim, krośnieńskim, nowosądeckim i siedleckim oraz nadania statusu miasta (Dz. U. Nr 2, poz. 8 z 1991 roku). Rozporządzenie weszło w życie 2 kwietnia 1991 rok.

Powierzchnia Bierunia wynosi obecnie około 40,5 km² i jest podzielona na 5 obrębów geodezyjnych:

- Bieruń Nowy,
- Bieruń Stary,
- Bijasowice,
- Czarnuchowice,
- Jajosty i Ściernie.

Więcej informacji na temat historii i nie tylko znajdziecie Państwo na <https://www.bierun.pl/turystyka/index>

2. DEMOGRAFIA

Dane demograficzne, ich zakres i daty aktualizacji pozyskane zostały z:

- a) ogólnodostępnych baz Głównego Urzędu Statystycznego,
- b) ogólnopolskiego systemu informatycznego „Rejestr mieszkańców”.

Każdy z tych systemów ma inną bazę wyjściową danych, a także inne metody liczenia oraz aktualizacji danych:

- a) GUS – bazą danych wyjściowych są wyniki Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań. Ostatni taki spis miał miejsce w 2021 roku. Natomiast dane o liczbie i strukturze ludności dla okresów między spisowych są sporządzane poprzez przyjęcie wyników spisu powszechnego za bazę wyjściową dla gminy, a następnie naliczanie metodą bilansową według następującego schematu: stan ludności na początek roku w gminie + urodzenia żywe - zgony + zameldowania na pobyt stały (z innych gmin i z zagranicy) - wymeldowania z pobytu stałego do innych gmin i za granicę) +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych = stan ludności na końcu roku w gminie (niezależnie od tego, czy osoby zamieszkujące gminę dokonały obowiązku zameldowania).

Dane prezentowane przez GUS mają charakter statystyki publicznej i są wykorzystywane zarówno w oficjalnych opracowaniach krajowych, jak i międzynarodowych. Obarczone są jednak wadą długiego oczekiwania na dane roczne, co skutkuje faktem, że np. dane o liczbie ludności na dzień 31 grudnia 2023 roku nie są jeszcze opublikowane na dzień sporządzania Raportu.

- b) Rejestr Mieszkańców – prowadzony jest w każdej gminie. W systemie teleinformatycznym gromadzone są dane osób, które wykonując swój obowiązek meldunkowy - złożyły wniosek o stałe zameldowanie na terenie danej gminy. Pomiar ludności oparty na obowiązku meldunkowym, jest jednak obciążony błędem, gdyż przepisy prawa nie przewidują kar za brak zameldowania czy wymeldowania, co zniekształca rzeczywistą liczbę ludności. System pokazuje wyłącznie liczbę ludności zameldowanej na stałe, bez uwzględniania osób zameldowanych czasowo lub zamieszkujących bez zameldowania.

---

¹ Informacja pozyskana ze strony internetowej <https://www.perlypolski.pl/miasta-i-wsie/historia/191-bierun/297>

Potwierdzenie różnic w danych demograficznych - wynikające z różnic bazy danych oraz metod aktualizacji danych obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 1. Liczba ludności Miasta Bieruń w latach 2018 - 2023

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rejestr Mieszkańców	19 007	18 874	18 647	18 514	18 373	18 217
w tym:						
Kobiet	9 618	9 565	9 470	9 424	9 343	9 292
Mężczyzn	9 389	9 309	9 177	9 090	9 030	8 925
GUS²	19 605	19 507	19 375	19 087	18 891	brak danych

Tabela nr 2. Struktura demograficzna ludności w latach 2018 - 2023

ROK	Mieszkańcy w wieku produkcyjnym		Razem	Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym		Razem
	kobiety od 19 do 60 lat	mężczyźni od 19 do 65 lat		kobiety powyżej 60 lat	mężczyźni powyżej 65 lat	
2018	5 639	6 416	12 055	2 120	996	3 116
2019	5 487	6 307	11 794	2 218	1 064	3 282
2020	5 333	6 128	11 461	2 289	1 104	3 393
2021	5 210	5 995	11 205	2 359	1 145	3 504
2022	5 073	5 914	10 987	2 428	1 188	3 616
2023	4 985	5 779	10 764	2 478	1 244	3 722

Tabela nr 3. Urodzenia i zgonów w latach 2018 - 2023

ROK	Liczba mieszkańców	Liczba urodzeń	Liczba zgonów
2018	19 007	223	172
2019	18 874	172	175
2020	18 647	180	253
2021	18 814	181	234
2022	18 373	136	207
2023	18 217	129	205

W latach 2002-2023 liczba mieszkańców Bierunia zmalała o 5,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,7 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Więcej: <https://www.polskawliczbach.pl/Bierun>

3. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

GMINNY ZESPÓŁ ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

W 2023 roku Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego nie odbywał posiedzeń, gdyż nie zaszła przesłanka do jego zwołania.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Jak kształtował się poziom przestępczości na terenie powiatu bieruńsko – lędzińskiego na przestrzeni ostatnich lat prezentuje poniższa tabela³.

² Rocznik statystyczny

Tabela nr 4. Poziom przestępczości na terenie Powiatu.

	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość postępowań przygotowawczych	754	788	1015	851	803
Średnia wykrywalność przestępstw	77,4%	68,3%	61,5%	63%	72%
Ilość stwierdzonych przestępstw, w tym:	793	770	943	800	863
➤ przestępstwa kryminalne	517	551	720	543	511
Dynamika przestępstw	70,4%	97,1%	122,47%	84,8%	107%
Średnia wykrywalność przestępstw kryminalnych	75,3%	62%	58%	64,2%	74,2%
Zagrożenie przestępczością w siedmiu kategoriach postępowania ⁴	163	220	290	217	187
Średnia wykrywalność przestępstw w siedmiu kategoriach	60,6%	40,4%	46,9%	45,8%	66,4%
Postępowania wszczęte z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	20	19	26	20	21
Ilość wykroczeń ogółem, w tym:	7900	7608	13159	12357	9963
➤ liczba mandatów karnych	3403	3103	5642	7014	6175
Ilość wypadków drogowych, w tym:	30	42	31	30	19
➤ Miasto Bieruń	5	13	8	8	7
Ilość kolizji drogowych, w tym:	638	539	533	509	585
➤ Miasto Bieruń	202	198	177	165	202
Czyny karalne nieletnich	2	4	6	25	23
Ilość interwencji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, w tym:	7153	8482	8167	7183	6649
➤ ilość interwencji domowych	905	811	884	715	644
➤ ilość sporządzonych niebieskich kart	77	91	69	69	77

Według „Sprawozdania z pracy Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu za okres od 01.01. do 31.12.2023 r.” w 2023 roku wszczęto ogółem 803 postępowania przygotowawcze, tj. spadek o 48 postępowań w porównaniu do 2022 roku, gdy postępowań wszczęto 851. Średnia wykrywalność przestępstw w 2023 roku kształtowała się na poziomie 72 %.

W minionym roku w toku prowadzonych postępowań stwierdzono 863 przestępstwa, tj. o 63 mniej niż w 2022 roku, gdy przestępstw stwierdzono wówczas 800.

W kategorii przestępstw kryminalnych w 2023 roku wszczęto 511 postępowań, tj. o 132 mniej niż w 2022 roku, gdy było ich 543. W toku prowadzonych postępowań, stwierdzonych zostało 582 czyny, tj. więcej do roku ubiegłego o 57 czynów, gdy było ich 525. Średnia wykrywalność przestępstw kryminalnych w 2023 roku kształtowała się w KPP w Bieruniu na poziomie 74 %.

Na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu w 2023 roku ogólna reakcja policjantów na naruszenia prawa kwalifikowane jako wykroczenia wyniosła łącznie 9.963 ujawnionych wykroczenia, tj. o 2.394 mniej niż w 2022 roku, gdy było ich 12.357.

³ Tabela sporządzona na podstawie Sprawozdania z działalności Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu oraz Informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu bieruńsko – lędzińskiego za okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

⁴ Wybrane 7 kategorii przestępstw mających największy wpływ na poczucie bezpieczeństwa obywateli - rozboje, bójki i pobicia, kradzieże mienia, kradzieże z włamaniem w tym kradzieże samochodów, uszkodzenia ciała oraz zniszczenie mienia.

Policjanci KPP w Bieruniu nałożyli 6.175 mandatów karnych, to jest o 830 mniej niż w roku poprzednim, gdy nałożono ich 7.014. Zastosowali 3.174 pouczenia, to jest o 1.832 mniej niż w roku 2022, gdy zastosowali ich 5.006. Zatrzymano 559 dowodów rejestracyjnych pojazdów i 86 uprawnień do kierowania pojazdami.

W 2023 roku w aplikacji „Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa w Polsce”, na terenie powiatu bieruńsko-lędzkiego zamieszczono 645 zgłoszeń. Z tej liczby 187 zgłoszeń dotyczyło gminy Bieruń. Najczęściej zamieszczane informacje to: przekraczanie dozwolonej prędkości, nieprawidłowe parkowanie, zła organizacja ruchu drogowego, niewłaściwa infrastruktura drogowa, spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych.

W okresie od 01.01. do 31.12.2023 roku na drogach powiatu bieruńsko-lędzkiego doszło do 19 wypadków drogowych, w których śmierć poniosły 4 osoby, a 20 osób zostało rannych. Odnotowano 585 kolizji drogowych.

W porównaniu do roku 2022 liczba wypadków drogowych spadła o 11, liczba wypadków ze skutkiem śmiertelnym została na tym samym poziomie czyli 3, odnotowano spadek liczby osób rannych o 14. W 2023 roku nastąpił wzrost liczby kolizji drogowych o 76. Najczęściej do wypadków i kolizji dochodzi z winy kierującego głównie na skutek nadmiernej prędkości jazdy, brawury, braku wyobraźni i umiejętności przewidywania sytuacji na drodze oraz lekceważenie podstawowych zasad bezpieczeństwa.

Na terenie Bierunia policjanci Komendy Powiatowej Policji przeprowadzili działania prewencyjne i profilaktyczne, np. „Dzielnicy bliżej nas”, „Kręci mnie bezpieczeństwo”, „Mamo! Tato! Tutaj jestem!”, „Cyberzagrożenia”, „Hejt - mowa nienawiści”, „Bezpieczny senior”.

W celu poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym przeprowadzono wzmożone działania i akcje profilaktyczne np. „Alkohol i narkotyki”, „Trzeźwość”, „NURD”, „Bus & Truck”, „Pasy”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczny weekend”, „Smog” – kontrole stanu technicznego pojazdów, „Telefony” – egzekwowanie stosowania się kierujących do zakazu korzystania z telefonu podczas jazdy, „Bezpieczna rodzina na drodze”.

Na bieruńskim odcinku DK 44 policjanci KPP w Bieruniu wspólnie ze strażakami OSP Czarnuchowice, w ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności (ROAD POL SAFETY DAYS), czyli minimalizacji śmiertelnych ofiar wypadków drogowych, przeprowadzili nietypową akcję. Zatrzymani do kontroli kierujący mogli uczestniczyć w krótkim instruktażu i szkoleniu udzielania pierwszej pomocy. Akcja spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem ze strony kierujących.

Nad bezpieczeństwem publicznym i powszechnym Gminy Bieruń czuwają policjanci Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu w strukturze organizacyjnej 109 etatów mundurowych.

BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE

Według „Raportu z najważniejszych działań Systemu Ratowniczo-Gaśniczego realizowanych w 2023 roku na terenie (...) powiatu bieruńsko-lędzkiego” na terenie Bierunia odnotowano 22 pożary i 291 przypadków miejscowych zagrożeń. Ponadto odnotowano 22 fałszywe alarmy.

Najczęściej dochodziło do pożarów obiektów mieszkalnych (9), środków transportu (5), innych obiektów (4) oraz traw i trawników (2). Do najczęstszych przyczyn pożarów zaliczono nieostrożność osób dorosłych, umyślne podpalenie i wady urządzeń. W 2 przypadkach przyczyn nie ustalono.

W przypadkach miejscowych zagrożeń odnotowano ich 291. Do 53 takich zdarzeń doszło w wyniku silnych wiatrów, 44 - w transporcie drogowym, 18 - jako działania medyczne, 13 - działania chemiczne, 12 - na obszarach wodnych, 11 - infrastruktura komunikacyjna. W 120 przypadkach (określanych jako pozostałe) było to otwarcie mieszkania, usuwanie gniazd owadów, zgłoszenia z instalacji monitoringu, nietypowe zachowania zwierząt.

Nad bezpieczeństwem pożarowym Gminy Bieruń czuwają strażacy Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Tychach w strukturze organizacyjnej 109 etatów mundurowych, 3 etatów cywilnych oraz strażacy ochotnicy w sile 3 ochotniczych straży pożarnych.

ZAGROŻENIE POWODZIOWE

W Bieruniu funkcjonuje system ostrzegania powodziowego. Składa się on ze stacji bazowej zlokalizowanej w siedzibie Urzędu Miejskiego i czterech stacji monitoringu powodziowego na Wiśle, Przemszy, Gostynce i na Mlecznej. System ten wskazuje na bieżąco poziomy wód na wspomnianych rzekach w Tychach, Goczałkowicach i Bieruniu. Pozwala to na podejmowanie działań wyprzedzających i ostrzegawczych w przypadku wystąpienia zagrożeń i wezbrań rzek. W wyniku współdziałania ze Starostwem Powiatowym w Bieruniu do systemu monitoringu włączono cztery kolejne stacje zakupione ze środków Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego.

Gmina posiada cztery magazyny przeciwpowodziowe. Są one wyposażone w sprzęt przeciwpowodziowy, w tym zapory przeciwpowodziowe i rękawy segregacyjne, sprzęt inżynieryjny, zapas piasku, worki i ładowarki do piasku, odzież ochronną, łopaty, kilofy, folię, sprzęt kwaterunkowy. Część sprzętu przechowywana jest w dyspozycji OSP, są to np. łodzie płaskodenne z silnikami zaburtowymi i agregaty prądotwórcze. W celu utrzymania pełnej sprawności eksploatacyjnej sprzęt ten jest na stałe konserwowany przez strażaków OSP.

Ponadto pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego na bieżąco monitorują strony internetowe i aplikacje przekazujące dane dotyczące pogody, stanów wód, zrzutu wody ze zbiorników retencyjnych.

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

Na terenie Gminy Bieruń funkcjonują trzy ochotnicze straże pożarne: Bieruń Stary, Bieruń Nowy i Czarnuchowice. Dysponują one łącznie około 80 czynnymi druhami i 14 pojazdami. Wszystkie straże włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Każda ze straży posiada swoją specjalizację: OSP Bieruń Stary - pożarową i chemiczną, Bieruń Nowy - ratownictwa technicznego, a OSP Czarnuchowice – ratownictwa wodnego i lodowego. Posiadają one najnowszy sprzęt ratunkowy i ochrony osobistej.

Jednostki OSP w Bieruniu w 2023 roku wyjeżdżały do akcji: Bieruń Stary 172 razy, Bieruń Nowy 173 razy i Czarnuchowice 33 razy.

W 2023 roku jednostki OSP w Bieruniu otrzymały wsparcie finansowe z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w łącznej wysokości 52 700 zł, w tym OSP Bieruń Stary 16 500 zł, Bieruń Nowy 19 500 zł i Czarnuchowice 16 700 zł. Realizowano zakupy dla OSP w ramach wsparcia Funduszu Sprawiedliwości pozostającego w dyspozycji Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Budżetu Obywatelskiego.

MONITORING MIEJSKI

Na terenie Gminy Bieruń funkcjonuje system monitoringu miejskiego. Centrum monitoringu zlokalizowane jest w siedzibie Urzędu Miejskiego i obsługiwany jest zespołem pracowników w systemie całodobowym. Dodatkowy podgląd niektórych kamer znajduje się w siedzibie Straży Miejskiej na stanowisku Dyżurnego. Monitorowaniem miejskim objęte są najbardziej newralgiczne miejsca miasta, w tym dworzec autobusowy, Rynek, Grobla, główne ciągi komunikacyjne, budynki oświatowe, przedszkola. Do systemu monitoringu miejskiego włączono obecnie łącznie około 100 kamer. Część z nich posiada jedynie zapis na serwerach wewnętrznych. Z monitoringu często korzysta się również w celu obserwacji niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, nadzoru nad bezpieczeństwem i porządkiem w ruchu drogowym, bezpieczeństwem powszechnym, bezpieczeństwem pożarowym. Ponadto system monitoringu wykorzystywany jest w celach dowodowych dla potrzeb Policji w przypadku popełnionych przestępstw i wykroczeń.

KONFLIKT ZBROJNY W UKRAINIE

Od początku konfliktu zbrojnego w Ukrainie, mieszkańcy i władze Gminy zaangażowały się w działania i wsparcie humanitarne dla uchodźców i mieszkańców pozostałych w Ukrainie, szczególnie w mieście partnerskim Ostróg. Organizowano transporty osób i ich mienia z granicy do Bierunia, ich zakwaterowanie u mieszkańców naszego miasta, pomoc rzeczową, żywieniową, medyczną, prawną, tłumaczeń i psychologiczną. Organizowano łącznie 10 transportów humanitarnych z pomocą rzeczową, która obejmowała odzież, koce, łóżka, śpiwory, żywność, środki higieniczne i czystości, sprzęt oświetleniowy i agregaty prądotwórcze, sprzęt dla straży pożarnej, sprzęt rehabilitacyjny, tuby rozgłaszające, tkaniny ocieplające, woda mineralna. Uruchomiono punkt kontaktowo - informacyjny w Urzędzie Miejskim, który był obsługiwany przez osobę biegle władającą językiem ukraińskim. Z chwilą wejścia w życie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy i aktów wykonawczych do niej, wykonywano zadania wynikające z przepisów (nadawanie numerów PESEL, wypłata świadczeń pieniężnych itp.). Koordynowano pomoc rzeczową i materialną udzielaną przez inne miasta partnerskie z zagranicy i wolontariuszy. Stworzono FUNDUSZ POMOCOWY, z którego dokonywano zakupu niezbędnych przedmiotów dla uchodźców i osób pozostałych na Ukrainie. Zorganizowano dobrowolną zbiórkę materialną wśród pracowników urzędu – zebranymi środkami wzbogacono Fundusz Pomocowy. Ochotnicza Straż Pożarna Czarnuchowice (jako jedyna w gminie) zorganizowała pomoc w formie przeprowadzenia zbiórki publicznej na zakup materiałów opatrunkowych. Z zebranych środków dokonano zakupu takich środków i przekazano jednym z transportów humanitarnych. W okresie świątecznym zorganizowano okolicznościowe paczki dla dzieci. Rozwijano czynności oświatowe, organizowano miejsca nauki w szkołach i przedszkolach, zapewniając dzieciom wymagane wyposażenie i sprzęt komputerowy. W okresie letnim (wzorem roku 2022) zorganizowano dwa turnusy wypoczynkowe, w których uczestniczyło łącznie 30 dzieci z Ostroga. Uczestniczyły w zajęciach rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych i edukacyjnych wspólnie z dziećmi z Polski.

DZIAŁALNOŚĆ STRAŻY MIEJSKIEJ

Zagadnienia związane z bezpieczeństwem publicznym, są tematem niezwykle szerokim. Na wstępie wskazać należy, że zgodnie z zapisami art. 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. 2021 poz. 1763), straż miejska jest formacją powołaną głównie do zapewnienia porządku publicznego. Porządek publiczny jest jednak bez wątpienia jednym z elementów szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego. Działania straży miejskiej w Bieruniu, w tym aspekcie, analizować należy w dwóch segmentach: interwencji w stosunku do ujawnionych sprawców wykroczeń o charakterze porządkowym i sprawców wykroczeń związanych z porządkiem w ruchu drogowym.

Do głównych zadań strażników, pełniących służbę patrolową należy:

- a) patrolowanie określonego przez Dyżurnego Straży Miejskiej w danym dniu rejonu;
- b) ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- c) czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach prawa o ruchu drogowym oraz Rozporządzenia MSW o kontroli ruchu drogowego;
- d) współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomoc w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;
- e) zabezpieczanie miejsc przestępstw, katastrof lub innych podobnych zdarzeń albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, a także ustalanie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia;
- f) kontrola zabezpieczeń obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej;
- g) dowieszenie lub doprowadzenie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania, jeżeli osoby te zakłócają porządek publiczny lub gdy pozostawienie ich bez opieki zagrażałoby ich życiu lub zdrowiu, albo zagrażałoby one życiu i zdrowiu innych osób;
- h) informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń
- i) inicjowanie i uczestniczenie w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw, wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- j) konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb miasta;

- k) kontrolowanie w zakresie porządku i czystości obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, instalacji i zakładów pracy (z wyjątkiem chronionych przez innego rodzaju służby) oraz posesji prywatnych i ich otoczenia;
- l) kontrolowanie prawidłowości oznakowania ulic, w tym znaków drogowych oświetlenia ulic i numerów posesji, prawidłowego zabezpieczenia punktów oświetleniowych oraz estetyki napisów, miejsc plakatowania i ogłoszeń;
- m) sprawdzanie wykonywania działalności handlowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- n) kontrolowanie zabezpieczenia prowadzonych na terenie miasta prac inwestycyjno-remontowych;
- o) współpracowanie ze służbami miejskimi odpowiedzialnymi za sprawne funkcjonowanie urządzeń komunalnych w kierunku zwiększenia efektywności ich działania;
- p) reagowanie na naruszenia postanowień Kodeksu Wykroczeń – zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.

Przyjmowane całodobowo interwencje i zgłoszenia od mieszkańców, dotyczące występujących nieprawidłowości, obsługiwane są bezpośrednio przez strażników miejskich lub kierowane są do odpowiednich służb. Wskazać należy, że przy obecnych potrzebach i stanie etatowym, służba dyżurna nie ma charakteru ciągłego. Podjęta została za to decyzja o wyprowadzeniu jak największej ilości strażników do bezpośredniej pracy w terenie. W ciągu dnia, zadania dyżurnego realizowane są często przez komendanta lub jego zastępcę, a w godzinach nocny oraz w weekendy i dni świąteczne, przez osoby pełniące dyżur w budynku Urzędu Miejskiego, przy ul. Rynek 14 (częściowo również są to strażnicy miejscy).

Do zadań dyżurnego Straży Miejskiej, w ramach stałego dyżuru miasta należy między innymi:

- a) koordynowanie działań związanych z realizacją celów wynikających z Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji;
- b) zgodnie z zarządzeniami Burmistrza Miasta Bierunia w sprawie podjęcia przez służby miejskie oraz inne właściwe podmioty działań zapewniających prawidłowe funkcjonowanie miasta w okresie zimowym, Straż Miejska w Bieruniu pełni funkcję Całodobowego Ośrodka Decyzyjnego.
- c) reagowanie na włączone alarmy w budynkach komunalnych, ale także prywatnych.

Do innych zadań dyżurnego Straży Miejskiej w Bieruniu należy:

- a) prowadzenie odpraw dla służby funkcjonariuszy pracujących w terenie;
- b) przyjmowanie interwencji mieszkańców w sprawach administracyjno-porządkowych;
- c) rzetelne prowadzenie dokumentacji przebiegu służby;
- d) podejmowanie niezbędnych decyzji dotyczących przebiegu służby w przypadku nieobecności Komendanta;
- e) czuwanie nad sprawnością i gotowością do pracy radiotelefonów;
- f) potwierdzanie wydania i odbieranie: radiotelefonów, nałożonych mandatów karnych, pobranych środków przymusu bezpośredniego oraz innego sprzętu pobranego przez funkcjonariuszy pełniących w danym dniu służbę;
- g) prowadzenie ewidencji ujawnionych wykroczeń, rejestru notesów służbowych oraz rejestru osób odwiezionych do izby wytrzeźwień;
- h) przekazywanie dyżurnemu Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu interwencji przyjętych od mieszkańców w przypadku odpowiedzialności kompetencyjnej Policji w tym zakresie,
- i) informowanie drogą telefoniczną Pogotowia Ratunkowego oraz Policji o potrzebie podjęcia interwencji;
- j) uruchamianie w razie konieczności Systemu Szybkiego Powiadamiania.

Pracownik administracyjny Straży Miejskiej zajmuje się kompleksową obsługą wystawianych przez funkcjonariuszy mandatów karnych od momentu ewentualnego upomnienia, wystawiania tytułów wykonawczych, prowadzenia korespondencji ze stosownymi Urzędami Skarbowymi itd.

Do innych zadań pracowników administracyjnych, należy m.in.:

- a) prowadzenie ewidencji i rozliczanie czasu pracy funkcjonariuszy Straży Miejskiej;

- b) sporządzanie tytułów wykonawczych za nieuregulowane mandaty karne kredytowane;
- c) sporządzanie i ewidencjonowanie korespondencji;
- d) rozliczanie eksploatacji radiowozów służbowych znajdujących się na stanie Straży Miejskiej, kontrola prowadzenia dla nich dokumentacji;
- e) przyjmowanie interesantów w sprawach regulowania należności mandatowych;
- f) kontrola terminowości wpłat nałożonych mandatów.

Wskazać w tym miejscu warto na dużą aktywność bieruńskiej straży miejskiej w aspekcie ujawniania sprawców wykroczeń porządkowych. Jest to ważne, gdyż w ich katalogu znajdują się także tzw. wykroczenia szczególnie uciążliwe, które jak sama nazwa wskazuje, stanowią społecznie największy problem. Niektóre z jednostek straży miejskiej spotykają się ze słusznym zarzutem, że skupiają się jedynie na ujawnianiu i karaniu sprawców wykroczeń drogowych. Tworzy się przy tym niewłaściwy wizerunek strażnika miejskiego, który z blokadą w ręce „czyha” na osoby, które nieprawidłowo zaparkowały swoje auta. Analizując ewidencję wyników bieruńskiej straży miejskiej, trudno byłoby dojść do wniosku, że bieruńscy strażnicy wpisują się w ten kanon.

EFEKTY PRACY STRAŻNIKÓW MIEJSKICH

Segment porządkowy

Opisując tę kategorię wykroczeń rozpatruje się:

- katalog wykroczeń, wynikających z kodeksu wykroczeń takich jak: zakłócanie ciszy i porządku publicznego, umieszczanie ogłoszeń i innych materiałów reklamowych w miejscach do tego nieprzeznaczonych, niezachowanie środków bezpieczeństwa przy trzymaniu zwierzęcia; wjeżdżanie na wały przeciwpowodziowe, zaśmiecanie miejsc dostępnych dla publiczności; niszczenie zieleni miejskiej, wykroczenia przeciwko zdrowiu itp.;
- wykroczenia wynikające z treści Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - spożywanie oraz usiłowanie spożycia alkoholu w miejscach publicznych;
- wykroczenia wynikające z Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych - wykroczenia polegające na łamaniu zakazu palenia tytoniu w miejscach zabronionych;
- wykroczenia opisane w Ustawie prawo ochrony środowiska;
- wykroczenia opisane w Ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – wykroczenia, polegające na niewypełnianiu obowiązków właścicieli nieruchomości opisanych w tej ustawie;
- wykroczenia opisane w Ustawie o odpadach - wykroczenia polegające na termicznym przekształcaniu odpadów;
- wykroczenia przeciwko zapisom uchwały antysmogowej woj. śląskiego;
- wykroczenia polegające na niestosowaniu się do miejskich przepisów porządkowych.

Tabela nr 5. Rodzaje wykroczeń odnotowane przez Straż Miejską.

Rodzaje wykroczeń		Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego	Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności
USTAWA – KODEKS WYKROCZEŃ					
Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	2021	3	1	-	-
	2022	4	16	-	1
	kwota 2022		2 900 zł		
	2023	4	4	1	1
	kwota 2023		900 zł		
Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	2021	16	11	-	-
	2022	4	17	1	-
	kwota 2022		1 800 zł		

	2023	23	22		
	kwota 2023		3 150 zł		
Wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	2021	88	119	3	8
	2022	20	99	2	13
	kwota 2022		11 610 zł		
	2023	21	95	3	1
	kwota 2023		20 900 zł	-	-
Szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	2021	2	28	-	-
	2022	10	67	-	3
	kwota 2022		7 600 zł		
	2023	14	118	-	1
	kwota 2023		15 050 zł		
Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	2021	3	2	1	-
	2022	-	2	-	-
	kwota 2022		300 zł		
	2023	-	13	2	-
	kwota 2023		1 150 zł		
<i>INNE USTAWY</i>					
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	2021	30	46	-	-
	2022	6	136	3	-
	kwota 2022		3 680 zł		
	2023	6	130	15	-
	kwota 2023		12 750 zł		
Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu o wyrobów tytoniowych	2021	2	1	-	-
	2022	1	14	1	-
	kwota 2022		1 400 zł		
	2023	2	3	-	-
	kwota 2023		400 zł		
Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	2021	9	1	-	-
	2022	18	6	-	1
	kwota 2022		650 zł		
	2023	5	9	2	-
	kwota 2023		2 600 zł		
Ustawa o odpadach i Prawo ochrony środowiska	2021	14	24	-	-
	2022	8	19	1	-
	kwota 2022		4 750 zł		
	2023	-	9	3	-
	kwota 2023		2 4000 zł		
Ustawa o odpadach	2021	-	-	-	-
	2022	7	37	2	-
	kwota 2022		5 250 zł		
	2023	-	32	2	-
	kwota 2023		5 200 zł		
ŁĄCZNIE (KW I INNE USTAWY)	2021	323	262	6	8
	kwota 2021		21 480 zł		
	2022	88	437		
	kwota 2022		49 850 zł	13	18
	2023	75	436	28	3
	kwota 2023		64 600 zł		

<i>Transport osób nietrzeźwych do Izby Wyrzeźwień w Chorzowie lub do miejsca zamieszkania</i>	2021	20
	2022	29
	2023	31

Tabela nr 6. Wykaz ilości wykroczeń porządkowych, ujawnionych w latach 2021 – 2023.

Rok	Pouczenia (ilość)	Mandaty karne (ilość)	Łączna kwota mandatów	Wnioski o ukaranie do sądu (ilość)	Łącznie ujawnionych wykroczeń
2021	232	262	21 480 zł.	6	500
2022	81	437	49 850 zł.	13	531
2023	75	436	64 600 zł.	28	539

Ilość ujawnianych wykroczeń z segmentu porządkowego systematycznie, z roku na rok rośnie, ale utrzymuje się na podobnym poziomie ok. pół tysiąca. Jest to tendencja, którą bez wątpienia, określić należy jako pozytywną. Wzrost ilości ujawnianych wykroczeń porządkowych wynika z położenia dużego nacisku na zadaniowanie funkcjonariuszy pod tym kątem. Bez wątpienia wspólne patrole z policją także przyczyniają się do wzrostu wykrywalności takich czynów. Brak „drastycznego” wzrostu ujawnianych w tym segmencie wykroczeń świadczyć może o tym, że w ostatnich latach nie pojawiły się na terenie naszego miasta jakieś negatywne tendencje sprzyjające naruszeniom prawa.

Kontrole prowadzone przez patrole Straży Miejskiej oraz zgłoszone przez mieszkańców awarie, uszkodzenia i inne nieprawidłowości

Podczas codziennej służby prowadzone są kontrole różnego rodzaju miejsc i obiektów na terenie naszego miasta. Kontrole te w sposób szczególny dotyczą:

- obiektów komunalnych;
- obiektów rekreacyjnych, placów zabaw, terenów zielonych, miejsc wypoczynku;
- rejonów obiektów oświatowych i przyległych do nich terenów;
- rejonów osiedli, parkingów samochodowych;
- miejsc zagrożonych nielegalnym pozbywaniem się odpadów;
- w porze zimowej – miejsc, gdzie przebywać mogą osoby bezdomne;
- dworców.

Oczywiście ilość, zakres i częstotliwość prowadzonych kontroli, wynika z bieżących obserwacji i określania priorytetów służby. Bez wątpienia miejsca, które są przez Straż Miejską szczególnie często kontrolowane, są to rejony, w których przebywa i przemieszcza się dużo osób. Wskazać należy, że miejscami takimi są w szczególności: rejon starówki, osiedli wielorodzinnych, szkół i przedszkoli, miejsc zbiorowej rekreacji i wypoczynku, terenów zielonych, itp. Podkreślić również należy, że patrole i kontrole prowadzone są zarówno w formie patroli zmotoryzowanych, pieszych, jak i rowerowych. Pozwala to dotrzeć nam nawet w najbardziej niedostępne miejsca miasta.

Mieszkańcy, po zauważeniu wykroczenia, nieprawidłowości, usterki lub awarii na terenie miasta, bardzo często zgłaszają ten fakt bezpośrednio do nas. Dalszą rolę strażnika jest powiadomienie i uruchomienie odpowiednich służb. Mieszkaniec nie zawsze przecież musi orientować się w tym kogo należy skierować na miejsce i jak się z odpowiednimi służbami skontaktować.

Łączna liczba otrzymanych i obsłużonych przez Straż Miejską zgłoszeń mieszkańców w 2023 roku wyniosła 4 450, dla porównania – w 2021 roku było ich 4 376, w 2022 roku – 4 104.

Tabela nr 7. Kategorie zgłoszeń przyjętych od mieszkańców.

Kategorie zgłoszeń przyjętych od mieszkańców	Ilość przyjętych zgłoszeń mieszkańców w 2022 roku	Ilość przyjętych zgłoszeń mieszkańców w 2023 roku
Zakłócenia porządku publicznego	334	815
Zagrożenia w ruchu drogowym	1 189	906
Ochrona środowiska i gospodarka odpadami	1 609	1 540
Zagrożenia życia i zdrowia	226	15
Zagrożenia pożarowe, katastrofy	1	2
Zgłoszenia dotyczące zwierząt	261	280
Awarie techniczne i pozostałe zgłoszenia	484	892
Suma	4 104	4450

Konwoje i zabezpieczenia realizowane przez Straż Miejską

Jednym z ustawowych zadań Straży Miejskiej jest konwojowanie dokumentów i wartości pieniężnych na rzecz gminy. W przypadku Bierunia, dokumenty te są przez Straż Miejską konwojowane praktycznie codziennie. Ponadto Straż Miejska wykonuje także konwoje wartości pieniężnych na potrzeby Gminy.

Strażnicy miejscy brali także udział w zabezpieczeniu imprez m.in.:

- przywitanie Nowego Roku na Rynku;
- Orszak Trzech Króli;
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy;
- Odpust ku czci Św. Walentego i inne odpusty parafialne;
- Bieruński Bieg „Utopca”;
- Wyścig MTB;
- Dożynek;
- Festyny dzielnicowe;
- Dni Bierunia;
- Rodzinny Rajd Rowerowy;
- Dzień dziecka;
- Dzień Wszystkich Świętych;
- Olimpiada Osób Niepełnosprawnych;
- wiele innych imprez o charakterze sportowym, kulturalnym czy religijnym.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Wbrew powszechnie krążącym opiniom, uprawnienia Straży Miejskich w kwestii kontroli ruchu drogowego są dość mocno ograniczone. Szczegółowe zapisy w tym zakresie znajdują się w treści art. 129b Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym. W myśl ww. przepisu strażnicy gminni (miejscy) są uprawnieni do wykonywania kontroli ruchu drogowego wobec:

- a) kierującego pojazdem niestosującego się do zakazu ruchu w obu kierunkach, określonego odpowiednim znakiem drogowym;
- b) uczestnika ruchu naruszającego przepisy o:
  - zatrzymaniu lub postoju pojazdów;
  - ruchu motorowerów, rowerów, wózków rowerowych, pojazdów zaprzęgowych oraz o jeździe wierzchem lub pędzeniu zwierząt;
  - ruchu pieszych;

- ograniczeniu ruchu w strefie czystego transportu, określonej w uchwale rady gminy, wydanej na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 roku o elektromobilności i paliwach alternatywnych.

W przypadku ujawnionego wykroczenia drogowego i braku na miejscu kierującego, strażnicy stosowali wezwania za szybę z informacją o konieczności stawienia się w siedzibie Straży Miejskiej. Często wezwania te wiązały się z dodatkowymi czynnościami wyjaśniającymi, prowadzonymi przez oskarżycieli publicznych.

W roku 2023 wystawiono łącznie 378 takich wezwań.

Tabela nr 8. Wykaz wykroczeń związanych z ruchem drogowym ujawnionych w latach 2021-2023.

Rok	Mandaty karne (ilość)	Łączna Kwota mandatów	Pouczenia (ilość)	Wnioski o ukaranie do sądu (ilość)	Łącznie ujawnionych wykroczeń
2021	180	19 950,- zł.	360	22	562
2022	334	37 850,- zł.	321	23	678
2023	347	51 700,- zł.	101	9	457

Działania związane z czystym powietrzem

Każda z gmin na terenie województwa śląskiego zobowiązana jest, w ramach „Planu działań krótkoterminowych”, stanowiących załącznik do „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego”, przeprowadzić określoną liczbę kontroli w dniach ze złą jakością powietrza. Podczas każdej doby trwania tzw. Poziomu II, gminy do 50 tys. mieszkańców, muszą przeprowadzić min. 2 kontrole spalania odpadów i pozostałości roślinnych. Podczas każdej doby trwania tzw. Poziomu III „alarmu smogowego” liczba ta wynosi 5.

W 2023 roku takich dni było łącznie 10 i w tym okresie przeprowadzonych zostało łącznie 51 kontroli, przy czym wymaganych było 20 kontroli.

II i III stopnie powiadamiania ogłaszane są na podstawie prognozowanego przekroczenia PM 10:

- Poziom II wprowadzany jest przy ryzyku przekroczenia średniodobowego poziomu PM 10 powyżej 100 µg/m³;

- Poziom III wprowadzany jest przy ryzyku przekroczenia średniodobowego poziomu PM 10 powyżej 150 µg/m³;

Wskazane normy obowiązują od 11 października 2019 roku. Wcześniej wynosiły one odpowiednio: 200 µg/m³ dla poziomu II i 300 µg/m³ dla poziomu III.

Stacja bazowa, na podstawie, której dokonywana jest prognoza zanieczyszczeń na terenie naszego powiatu, znajduje się w Tychach.

Tabela nr 9. Dni z wystąpieniem II lub III alertu dotyczącego jakości powietrza na terenie Gminy Bieruń

I.p.	Data	Poziom	Wymagana liczba kontroli	Przeprowadzona Liczba kontroli
1.	7.02.2023r.	II	2	6
2.	8.02.2023r.	II	2	6
3.	9.02.2023r.	II	2	5
4.	2.03.2023r.	II	2	5
5.	1.12.2023r.	II	2	5
6.	5.12.2023r.	II	2	7
7.	6.12.2023r.	II	2	3

8.	7.12.2023r.	II	2	7
9.	8.12.2023r.	II	2	4
10.	9.12.2023r.	II	2	3
SUMA			20	51

Przedstawiona powyżej tabela, stanowi wykaz minimalnej ilości kontroli nieruchomości, pod kątem spalania odpadów komunalnych, które musiały być wykonane w naszej Gminie w 2023 roku w ramach planu działań krótkoterminowych. Troska o właściwą jakość powietrza, spowodowała zwiększenie naszych kontroli na przestrzeni 2023 roku do 1 261, co daje średnio 3 kontrole każdego dnia.

Podkreślić należy, że podczas konferencji dotyczącej rekomendacji ws. obowiązków jednostek samorządu terytorialnego związanych z wdrażaniem uchwały antysmogowej, zorganizowanej w Katowicach 19 października 2023 roku wyraźnie wskazano, że Bieruń z liczbą 1 111 kontroli przeprowadzonych w 2022 roku jest liderem w tym aspekcie wśród wszystkich gmin, znajdujących się w strefie śląskiej. Rok 2023, z jeszcze większą ilością przeprowadzonych kontroli, zapowiada się w tym aspekcie równie obiecująco.

1 stycznia 2022 roku przyniósł istotne zmiany związane z przestrzeganiem zapisów Uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zwanej potocznie uchwałą antysmogową. Od tego terminu niedozwolone jest używanie instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej. Kolejne ograniczenia weszły w życie z dniem 1 stycznia 2023 roku i odnoszą się do miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń.

Zgodnie z rekomendacjami, przygotowanymi przez Zespół roboczy ds. wdrażania przepisów tzw. uchwały antysmogowej Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, ujawnione wykroczenia w tym zakresie karane są przez strażników miejskich mandatami karnymi. Oczywiście, tak jak w przypadku każdego wykroczenia, istnieje możliwość nieprzyjęcia takiego mandatu. Wiąże się to zawsze z obligatoryjnym skierowaniem wniosku o ukaranie do sądu. Rekomendacje sugerują jednak kilka przypadków, w których na podstawie art. 41 kodeksu wykroczeń, warto i należałoby zastosować środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia:

- Pierwszym przypadkiem jest sytuacja, w której są problemy z podłączeniem się do istniejącej infrastruktury. Przykładem wpisującym się w powyższy kanon może być sytuacja, w której kontrolowany zainteresowany zmianą dotychczasowego źródła ciepła w swoim budynku, poczynił liczne starania w kierunku podłączenia do infrastruktury sieciowej, gazowej czy też ciepłowniczej, co udokumentowane zostało zawarciem umowy przyłączeniowej z właściwym przedsiębiorstwem energetycznym, natomiast samo przyłączenie nastąpi w terminie, który naruszy termin przewidziany na wymianę takiego urządzenia uchwałą antysmogową.
- Drugi przypadek dotyczy trudnej sytuacji na rynku usług związanych z wymianą źródeł ciepła. O sytuacji takiej możemy mówić w przypadku, gdy osoba zainteresowana wymianą/likwidacją dotychczasowego źródła ciepła, poniosła już część kosztów inwestycyjnych z tym związanych np. zadatkowała środki finansowe na ten cel, bądź dokonała już części zakupów inwestycyjnych, co potrafi właściwie udokumentować (zapłacony rachunek, faktura), natomiast wskutek przedłużającej się usługi montażowej po stronie wykonawcy wejdzie w kolizję z terminami określonymi uchwałą antysmogową.
- Kolejny przypadek, w którym zgodnie z rekomendacjami warto zastosować pouczenie, dotyczy sytuacji, w której osoba zainteresowana wymianą/likwidacją źródła ciepła jest w programie dofinansowań i czeka na wymianę. Mowa tutaj o właścicielach źródeł ciepła, które przystąpiły do programów realizowanych przez samorządy, pozwalających na współfinansowanie inwestycji związanych z wymianą czy też likwidacją źródeł ciepła, a które wskutek przedłużających się procedur administracyjnych nie będą mogli oczekiwać realizacji przedsięwzięcia w terminie odpowiadającym przepisom uchwały antysmogowej.

- Ostatnią i chyba najbardziej problematyczną sytuacją są przypadki ubóstwa i ubóstwa energetycznego. Liczne przypadki kontroli będą dotyczyć osób ubogich, które brak zmiany źródła ciepła zgodnego z uchwałą antysmogową będą uzasadniały trudną sytuację materialną. Taka okoliczność stawia w niewygodnej sytuacji kontrolujących i stanowi poważne wyzwanie wizerunkowe: karanie osób dotkniętych ubóstwem może zostać uznane za bezduszość, natomiast brak reakcji będzie skutkował zarzutem o nieskuteczność podejmowanych kontroli. Dodatkowa trudność związana jest z trafną i niebudzącą wątpliwości oceną sytuacji majątkowej osoby popełniającej wykroczenie: czy taka osoba rzeczywiście boryka się z problemem ubóstwa czy też powoływanie się na brak pieniędzy stanowi wygodną wymówkę i próbę ucieczki przed karą. Przyjęta została zasada, że w przypadku, gdy popełniający wykroczenie powołuje się na trudną sytuację materialną, ale w ocenie zespołu kontrolującego stanowi to tylko wymówkę (o czym świadczą obiektywne fakty, a kontrolowany nie jest w stanie uwiarygodnić swojej trudnej sytuacji materialnej) na osobę popełniającą wykroczenie nakładany jest mandat karny, a w razie odmowy jego przyjęcia skierowany zostaje wniosek o ukaranie do sądu. Sąd ma niezbędne narzędzia, by ustalić rzeczywistą sytuację materialną popełniającego wykroczenie. W przypadku, gdy kontrolujący ujawnia wykroczenie, ale osoba kontrolowana wyraża skruchę i wskazuje na swoją trudną sytuację materialną (co nie budzi wątpliwości kontrolującego) zasadnym jest zastosowanie pouczenia i skierowanie takiej osoby do MOPS-u i Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami naszego Urzędu, celem zapoznania się z możliwymi źródłami dofinansowania.

Oczywiście wszystkie sytuacje związane z zastosowaniem mandatu, pouczenia lub skierowaniem wniosku o ukaranie do sądu wiążą się z obligatoryjną i wyznaczoną rekontrolą. Zakończeniem sprawy jest dopiero wymiana źródła ciepła na właściwe, zgodne z zapisami uchwały antysmogowej.

Zdjęcie z konferencji „Rekomendacje dotyczące obowiązków jednostek samorządu terytorialnego związanych z wdrożeniem uchwały antysmogowej” Katowice, 19 października 2023 roku.

Tabela nr 10. Zielone kontrole” przeprowadzone w 2023 r. i działania z tym związane

Łączna ilość kontroli	Pouczenia za wykroczenia z art. 191 Ustawy o Odpadach (termiczne przekształcanie odpadów) i art. 334 Prawa Ochrony Środowiska	Mandaty za wykroczenia związane z art. 191 Ustawy o Odpadach (termiczne przekształcanie odpadów)	Mandaty karne za wykroczenia z art. 334 Prawa Ochrony Środowiska (przeciwko uchwale antysmogowej)	Skierowane wnioski o ukaranie do Sądu (łącznie art. 191 Ustawy o Odpadach i 334 Prawa Ochrony Środowiska)
1 261	9	32/5 200,- zł.	9/2 400,- zł.	5

Współpraca z Policją

Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa na terenie naszej Gminy, opiera się siłą rzeczy na współpracy wielu służb, podmiotów i organów. Bez wątpienia kluczową rolę w tym zakresie stanowi Policja. Bierni znajduje się w tej komfortowej sytuacji, że posiada także Straż Miejską, która uzupełnia, dopełnia a czasem wręcz wyręcza Policję w realizacji niektórych zadań, które w przypadku gmin nieposiadających Straży Miejskich/Gminnych, muszą być realizowane jedynie przez tę formację. Współpraca bierniejskiej Policji i Straży Miejskiej układa się bardzo dobrze, co bez wątpienia przyczynia się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa i porządku mieszkańców naszego miasta.

Zespół Koordynacji Służby Prewencyjnej

Spotkania, w ramach tego zespołu, są wypełnieniem zapisów Ustawy o Strażach Gminnych mówiących o organizowaniu cyklicznych spotkań w celu dokonywania ocen zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia, spokoju i porządku publicznego, a także wytyczenia wspólnych zadań oraz dyslokacji pozostałych służb. Zespół spotyka się raz w miesiącu (najczęściej w drugiej połowie miesiąca). Uczestniczą w nim: Komendant Powiatowej Policji; zastępca Komendanta Powiatowej Policji; naczelnicy wydziałów: prewencji, ruchu drogowego, kryminalnego, kierownik rewiru dzielnicowych i specjalista organizacji służby. Przedstawicielem Biernia, podczas tych spotkań, jest Komendant Straży Miejskiej. Należy podkreślić, że w sytuacjach nadzwyczajnych, spotkania takie mogą być zwoływane częściej.

Podczas spotkania omawiane są:

- zaobserwowane, zdefiniowane i przewidywane zagrożenia, które dotyczą danej gminy,
- siły, środki i sposoby, które powinny służyć do wyeliminowania i neutralizacji tych zagrożeń,
- ujawnione przestępstwa, wykroczenia i inne czyny zabronione, które miały miejsce w ostatnim czasie, na terenie danej gminy,
- planowane w najbliższym czasie imprezy, wydarzenia, które wymagać mogą szczególnego nadzoru, miejsca, obiekty, które powinny być objęte szczególnym nadzorem,
- wyniki bieżącej współpracy,
- zasady dalszej współpracy, w tym zakres i sposób organizacji wspólnych patroli i dyslokacji służb, planowanych innych wspólnych działań.

Podkreślić należy, że wymiana wiedzy i informacji ma charakter obustronny. Komendant bierniejskiej Straży Miejskiej, przekazuje także zaobserwowane przez jego formację, nieprawidłowości. Ma także możliwość i okazje przekazać prośby, wnioski i oczekiwania Urzędu Miejskiego w Bierniu, w kwestii działań policji. Taka wymiana informacji, spostrzeżeń i pomysłów, bez wątpienia sprzyja lepszemu i bardziej skutecznemu dążeniu do osiągnięcia właściwego poziomu bezpieczeństwa i porządku na terenie naszego miasta.

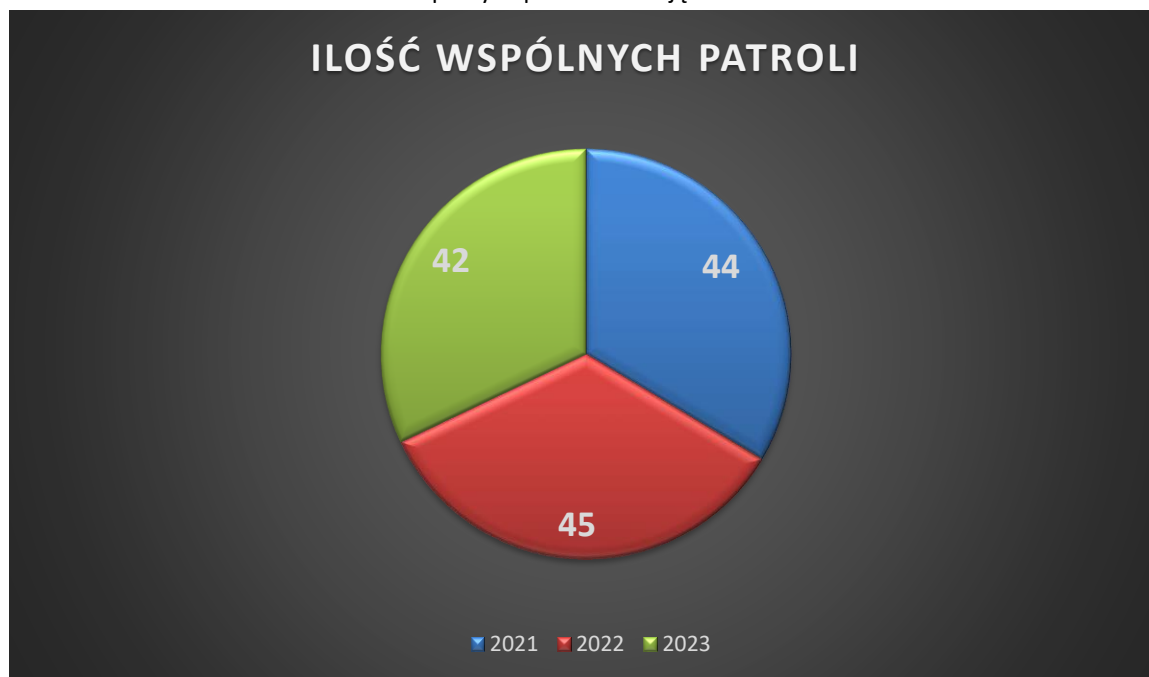
Wspólne patrole

Jedną z podstawowych form współpracy, pomiędzy naszymi jednostkami, są wspólne patrole. Ich znaczenie jest bez wątpienia bardzo istotne. Wspólny patrol pozwala zoptymalizować i w pełni wykorzystać potencjał kadrowy obu jednostek, sprzyja także swoistego rodzaju zacieśnieniu współpracy pomiędzy Policją a Strażą Miejską, a także bezpośrednio pomiędzy poszczególnymi funkcjonariuszami. Dodatkową korzyścią takich wspólnych patroli, jest także możliwość podejmowania wszelkiego rodzaju interwencji. Jak doskonale wiemy, strażnik miejski ma ograniczone możliwości podejmowania pewnego rodzaju interwencji. Funkcjonariusz policji ma bez wątpienia zdecydowanie szerszy zakres kompetencyjny, podejmowanych czynności. Podkreślić jednak należy, że wiedza i specyfika pracy strażnika miejskiego, powoduje, że ma on większe doświadczenie w podejmowaniu interwencji związanych np. z ochroną środowiska (w tym np. uchwałą antysmogową), przepisami związanymi z porządkiem i czystością na terenie gminy, czy też miejscowymi przepisami porządkowymi. Pozwala to zatem w pełni wykorzystywać potencjał patrolu, również i w tym zakresie.

Wspólne patrole strażników miejskich i policjantów, odbywają się w piątek w godz. 16:00 – 24:00. Dni, w których odbywają się wspólne służby, nie są przypadkowe. Bez wątpienia piątki a zwłaszcza godziny wieczorne i nocne

w tych dniach, są okresem zdecydowanie najbardziej narażonym na występowanie wszelkiego rodzaju czynów zabronionych. Strażnik miejski, pełni służbę z dzielnicowym i oddelegowani są wyłącznie do patrolowania terenu Bierunia. Jedynie w sytuacjach wyższej konieczności, ratowania życia, zdrowia i mienia znacznej wartości, podejmowane są interwencje poza terenem naszego miasta. Dotychczasowa praktyka wskazuje jednak, że interwencje te mają charakter incydentalny. Wskazać również należy, że odbywają się także wspólne służby ponadplanowe (m.in. podczas działań NURD wraz z policjantami Wydziału Ruchu Drogowego). Ma to jednak charakter doraźny. W 2023 r. przeprowadzono łącznie 42 wspólne patrole.

Ilość wspólnych patroli z Policją w latach 2021 -2023.

Wspólne szkolenia

Kolejnym ustawowym sposobem realizacji współpracy pomiędzy Policją a Strażą Miejską, jest organizowanie wspólnych szkoleń. W 2023 roku wszyscy strażnicy miejscy wzięli udział w szkoleniu z zakresu przepisów ruchu drogowego i sposobu wykonywania czynności kontrolnych w tym zakresie. Szkolenie przeprowadzone zostało przez funkcjonariusza Wydziału Ruchu Drogowego bieruńskiej Komendy Policji. Poruszane podczas tego spotkania zagadnienia są bardzo ważne, gdyż zakres wykroczeń, które mogą być ujawniane w trakcie służby przez strażników miejskich, wysokość nakładanych za nie grzywien w postaci mandatów karnych i liczba przypisanych za poszczególne wykroczenia punktów karnych, bardzo często się zmienia i wiedza z tego zakresu musi być uaktualniana. Spotkania takie sprzyjają także wzajemnej wymianie informacji i spajaniu współpracy pomiędzy naszymi jednostkami, co jest kwestią bardzo ważną w realizowaniu wspólnych działań z zakresu troski o bezpieczeństwo i porządek publiczny.

W ramach szkolenia omówiono m.in.:

- Ustawę z dnia 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu Drogowym,
- Ustawę z dnia 5 czerwca 2011 roku o kierujących pojazdami,
- Rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 roku w sprawie znaków i sygnałów drogowych,
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 listopada 2019 roku w sprawie kontroli ruchu drogowego,
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 roku w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń,

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i administracji z dnia 15 września 2022 roku w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego,
- techniczne i praktyczne sposoby realizowania i dokumentowania czynności kontrolnych.

Szkolenie zakończyło się wydaniem przez Komendanta Powiatowego Policji w Bieruniu imiennych upoważnień do kontroli ruchu drogowego, które są niezbędne do wykonywania tego rodzaju czynności.

4. OCHRONA ZDROWIA

ZAKŁADY LECZNICZE

Na dzień 31 grudnia 2023 roku na terenie Bierunia zarejestrowanych było 25 podmiotów leczniczych, z których 14 podmiotów, które mają swoją siedzibę lub komórkę organizacyjną zakładu leczniczego na obszarze Miasta Bierunia⁵:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MEDYK" Janusz Fijoł, Barbara Węgrzyn spółka partnerska – ul. Wawelska 35.
NZOZ „MEDYK” świadczy usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz gwarantuje leczenie specjalistyczne w poradni ginekologicznej. Prowadzi działalność na majątku gminnym. W skład NZOZ wchodzi następujące komórki organizacyjne:
  - poradnia lekarza POZ;
  - gabinet położnej środowiskowej – rodzinnej;
  - poradnia ginekologiczna;
  - gabinet pielęgniarstwa środowiskowej – rodzinnej;
  - poradnia medycyny pracy;
  - punkt szczepień;
  - punkt pobrań materiałów do badań;
  - gabinet diagnostyczno – zabiegowy.
2. Poradnia Stomatologiczna „OPDENT”. Siedziba zakładu leczniczego mieści się w Lędzinach. W Bieruniu znajduje się jednostka organizacyjna zakładu przy ul. Warszawska 290.
Oprócz poradni działa tu jeszcze pracownia RTG. Poradnia świadczy usługi w ramach NFZ oraz prywatnie. Zakład świadczy usługi m.in. w zakresie:
  - stomatologii zachowawczej;
  - protetyki stomatologicznej;
  - stomatologii dziecięcej;
  - chirurgii stomatologicznej;
  - leczenia endodontycznego;
  - higieny jamy ustnej;
  - medycyny estetycznej;
  - wybielania zębów;
  - implantów i koron zębnych oraz licówek;
  - mostów protetycznych.
3. Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MULTIMED” sp. z o.o. – ul. Granitowa 22.
NSZOZ „MULTIMED” świadczy usługi zarówno z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, jak i specjalistycznej. Prowadzi działalność na majątku gminnym. W skład NSZOZ wchodzi następujące komórki organizacyjne:
  - poradnia ogólna dla dorosłych;
  - poradnia ogólna dla dzieci;

---

⁵ Dane o ilości zakładów leczniczych oraz informacje o poszczególnych zakładach leczniczych pochodzą z Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą <https://rpwdl.ezdrowie.gov.pl/>

- poradnia chirurgii ogólnej;
- poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej;
- poradnia dermatologiczna;
- poradnia ginekologiczno-położnicza;
- poradnia neurologiczna;
- poradnia okulistyczna;
- poradnia otolaryngologiczna;
- poradnia rehabilitacyjna;
- poradnia reumatologiczna;
- poradnia kardiologiczna;
- poradnia onkologiczna;
- poradnia stomatologiczna;
- poradnia medycyny pracy;
- poradnia alergologiczna;
- poradnia diabetologiczna;
- poradnia zdrowia psychicznego;
- zakład rehabilitacji leczniczej;
- pracownia audiometryczna;
- pracownia elektrokardiograficzna;
- pracownia endoskopowa;
- pracownia spirometryczna;
- pracownia ultrasonograficzna;
- zakład radiologii;
- poradnia chirurgii stomatologicznej;
- ambulatorium ogólne;
- poradnia endokrynologiczna;
- poradnia urologiczna;
- poradnia gastrologiczna;
- gabinet pielęgniarki POZ;
- gabinet położnej POZ;
- gabinet diagnostyczno – zabiegowy;
- poradnia chirurgii naczyniowej;
- pediatryczny gabinet diagnostyczno-zabiegowy;
- gabinet diagnostyczno-zabiegowy poradni chirurgii urazowo-ortopedycznej;
- gabinet diagnostyczno-zabiegowy poradni chirurgii urazowo-ortopedycznej;
- gabinet diagnostyczno-zabiegowy poradni okulistycznej;
- gabinet diagnostyczno-zabiegowy poradni ginekologicznej;
- gabinet diagnostyczno-zabiegowy poradni endokrynologicznej;
- gabinet diagnostyczno-zabiegowy poradni reumatologicznej;
- gabinet diagnostyczno-zabiegowy poradni chirurgii naczyniowej;
- punkt pobrania materiałów do badań.

4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MEDICOR" Adam Zug, Teresa Zug - Kubeczko s.c. – ul. Chemików 37. NZOZ świadczy usługi zarówno z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, jak i specjalistycznej. Prowadzi działalność na majątku gminnym. NZOZ świadczy usługi w dwóch jednostkach organizacyjnych:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej s.c. "MEDICOR";
- Medyczne Laboratorium Diagnostyczne.

W skład NZOZ wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- poradnia POZ;
- poradnia dla kobiet;
- poradnia stomatologiczna;

- poradnia laryngologiczna;
  - poradnia okulistyczna;
  - poradnia neurologiczna;
  - poradnia EKG;
  - poradnia USG;
  - pracownia audiometrii;
  - poradnia medycyny pracy;
  - pracownia endoskopowa;
  - pracownia rehabilitacji leczniczej;
  - poradnia zdrowia psychicznego;
  - poradnia rehabilitacyjna;
  - poradnia diabetologiczna;
  - gabinet pielęgniarstwa POZ;
  - poradnia endokrynologiczna;
  - poradnia kardiologiczna;
  - poradnia chirurgiczna;
  - gabinet położnej POZ;
  - gabinet diagnostyczno-zabiegowy Poradni dla kobiet;
  - gabinet diagnostyczno-zabiegowy Poradni Laryngologicznej;
  - gabinet diagnostyczno-zabiegowy Poradni Okulistycznej;
  - gabinet diagnostyczno-zabiegowy Poradni Chirurgicznej;
  - gabinet diagnostyczno-zabiegowy Poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej;
  - poradnia urologiczna;
  - gabinet diagnostyczno-zabiegowy Poradni Urologicznej;
  - poradnia Chirurgii Stomatologicznej;
  - poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej.
5. HELIMED Diagnostic Imaging Sp. z o.o. Spółka komandytowa – NZOZ HELIMED . Siedziba zakładu mieści się w Katowicach przy ul. Panewnickiej 65. W Bieruniu przy ul. Jerzego 6 mieści się jedna z komórek organizacyjnych zakładu HELIMED.
- NZOZ świadczy usługi w zakresie radiologii i diagnostyki obrazowej. Mieści się to również pracownia rezonansu magnetycznego i pracownia tomografii komputerowej.
- Zakład świadczy usługi zarówno w ramach NFZ, jak i prywatnie. HELIMED dysponuje jednym z najnowocześniejszych urządzeń do badań Tomografii Komputerowej i Rezonansu Magnetycznego w Polsce, a swoją bazę sprzętową stale unowocześnia dorównując standardami do najlepszych światowych ośrodków radiologii.
6. Ośrodek Leczenia Alergii ALERGO-MED – ul. Adama 13.
- Ośrodek jest placówką medyczną, która zajmuje się diagnostyką, leczeniem objawowym i immunoterapią, kompleksową opieką nad pacjentami dorosłymi i dziećmi z chorobami alergicznymi. Ponadto w placówce świadczone są usługi z zakresu laryngologii.
7. Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe w Katowicach.
- Jedna z komórek organizacyjnych WPR mieści się na ul. Chemików 37. Stacjonuje tam Zespół „S”, co oznacza zespół wyjazdowy specjalistyczny. W zespole specjalistycznym pomocy muszą udzielać minimum 3 osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym lekarz systemu. Lekarzem systemu może być lekarz, który:
- ma tytuł specjalisty w dziedzinie medycyny ratunkowej lub
  - ukończył co najmniej drugi rok specjalizacji w dziedzinie medycyny ratunkowej.

8. ŚLA Zakład Lecznicy z siedzibą w Świętochłowicach przy ul. Wojska Polskiego 16H.
Punkt pobrania materiałów do badań mieści się w Bieruniu przy ul. Wawelskiej 35.
9. GALEN – ORTOPEDIA Sp. z o.o. – ul. Jerzego 6.
Spółka świadczy usługi w ramach zakładów leczniczych:
- chirurgia „jednego dnia”;
  - poradnie ambulatoryjne;
  - szpital Galen Ortopedia.
- W skład zakładów wchodzi następujące komórki organizacyjne:
- poradnia chirurgii urazowo – ortopedycznej;
  - poradnia medycyny sportowej;
  - oddział leczenia jednego dnia;
  - poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej dla dzieci;
  - dział farmacji szpitalnej;
  - oddział szpitalny ortopedyczny – ilość łóżek ogółem 6, w tym 1 łóżko intensywnej opieki medycznej;
  - poradnia hematologiczna;
  - poradnia reumatologiczna;
  - poradnia chirurgii naczyniowej;
  - oddział leczenia jednego dnia dla dzieci starszych – ilość łóżek ogółem 1.
10. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „FAMILIA-MED.” Sp. z o.o. – ul. Chemików 37.
NZOZ „FAMILIA MED” świadczy usługi zarówno z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, jak i specjalistycznej. Prowadzi działalność na majątku gminnym. W skład NZOZ wchodzi następujące komórki organizacyjne:
- poradnia medycyny rodzinnej;
  - poradnia medycyny pracy;
  - poradnia kardiologiczna;
  - poradnia dermatologiczna;
  - poradnia neurologiczna;
  - poradnia psychoterapii;
  - gabinet pielęgniarstwa środowiskowej- rodzinnej;
  - gabinet położnej środowiskowej – rodzinnej;
  - poradnia okulistyczna;
  - poradnia zdrowia psychicznego;
  - poradnia diabetologiczna;
  - gabinet diagnostyczno-zabiegowy.
11. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lecznictwa Ambulatoryjnego „ESULAP” – ul. Warszawska 177.
NZOZ „ESULAP” świadczy usługi zarówno z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, jak i specjalistycznej. Prowadzi działalność na majątku prywatnym. NZOZ świadczy usługi w ramach poniższych komórek organizacyjnych:
- poradnia chorób wewnętrznych;
  - poradnia neurologiczna;
  - poradnia chirurgii ogólnej (konsultacyjna);
  - poradnia medycyny pracy;
  - poradnia POZ;
  - gabinet pielęgniarstwa podstawowej opieki zdrowotnej;
  - gabinet położnej podstawowej opieki zdrowotnej;
  - gabinet diagnostyczno-zabiegowy.

12. Centrum Fizjoterapii Galen Rehabilitacja z siedzibą w Katowicach przy ul. Pijarskiej 1,3. Galen prowadzi swoją działalność w ramach dwóch zakładów leczniczych w Katowicach oraz w Bieruniu przy ul. Jerzego 6. W ramach zakładu leczniczego w Bieruniu funkcjonują poniższe komórki organizacyjne:
- pracownia fizjoterapii;
  - pracownia fizjoterapii dziecięcej;
  - pracownia fizykoterapii;
  - dział kinezyterapii;
  - zespół rehabilitacji domowej;
  - zespół rehabilitacji domowej dla dzieci.

Na terenie Miasta nie funkcjonuje szpital. Najbliższe placówki szpitalne, udzielające usług medycznych mieszkańcom Bierunia znajdują się w Tychach, Oświęcimiu, Katowicach, Pszczynie i Mikołowie.

PROGRAMY POLITYKI ZDROWOTNEJ

W 2023 roku zrealizowano program polityki zdrowotnej pn.: „Udzielenie świadczeń zdrowotnych w zakresie rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Bieruń w warunkach domowych”.

Adresatami programu były dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Bieruń, w przedziale wiekowym 0 – 18, u których występuje niepełnosprawność wynikająca z zaburzeń/schorzeń układu ruchu, a także dzieci ze schorzeniami neurologicznymi, które skutkują dysfunkcjami ruchowymi. Dla dzieci od 2. roku życia dodatkowo wymagane jest posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności. Dla dzieci młodszych posiadanie orzeczenia nie jest wymagane, jest to uwarunkowane jedną z podstawowych zasad polskiego modelu rehabilitacji, jaką jest wczesność zapoczątkowania rehabilitacji.

Realizatorem programu był podmiot medyczny Fizjoterapia mgr Przemysław Widzyk.

Rehabilitacja jest szansą dla wszystkich osób obarczonych deficytami ograniczającymi lub uniemożliwiającymi w pełni samodzielne funkcjonowanie. Największa skuteczność prowadzonej terapii jest w grupie dzieci do 3. roku życia z zaburzeniami ruchowymi pochodzenia ośrodkowego. Wszystkie te dzieci rokują całkowite wyzdrowienie. Pozostałe jednostki chorobowe mają charakter chroniczny i wymagają permanentnej dożywotniej rehabilitacji mającej za cel poprawę jakości życia tych dzieci oraz umożliwienia im swobodnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Poprzez prowadzone działania, przyczyniono się do polepszenia stanu zdrowia mieszkańców Gminy Bieruń, dla których skierowany był Program:

- przywrócenie możliwości lub nabycie umiejętności życia i działania w środowisku rodzinnym i społecznym;
- stworzenie podstaw integralnego rozwoju dzieci i młodzieży na miarę ich możliwości;
- współpraca rodziców z terapeutami w realizowaniu kompleksowej terapii dzieci niepełnosprawnych;
- poprawa jakości życia dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin.

Ilość osób objętych programem w roku 2023 ogółem wyniosła 62.

Tabela nr 11. Ilość osób objętych programem w poszczególnych etapach.

Czas trwania rehabilitacji (w miesiącach)	Ilość osób
11	21
10 - 9	10
8 - 6	10
5 - 3	13
2 - 1	8

Z tytułu realizacji rehabilitacji Zespół Rehabilitacji Domowej nie pobiera się żadnych opłat od osób objętych świadczeniem realizacji programu. W budżecie Gminy Bieruń zabezpieczono na ten program kwotę 190 080,00 zł, z czego wykorzystano kwotę 160 974,00 zł.

APTEKI

Lista aptek mieszczących się na terenie Bierunia znajduje się na stronie internetowej NFZ <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/Apteki> oraz ze strony <https://rejestrymedyczne.ezdrowie.gov.pl/registry/ra> gdzie znajduje się rejestr aptek prowadzony przez Główny Inspektorat Farmaceutyczny.

Zgodnie z w/w w Bieruniu funkcjonują następujące apteki:

1. Apteka Hipokrates przy ul. Wawelskiej 40.
2. Apteka Św. Walentego przy ul. Rynek 1.
3. Apteka Tęczowa Spectra przy ul. Chemików 3/5.
4. Apteka Tęczowa – Bieruń przy ul. Macieja 24.
5. Apteka Fel przy ul. Węglowej 14.
6. Apteka Kwiatowa przy ul. Chemików 37.
7. Apteka WITAMINKA przy ul. Grantowej 20.
8. Apteka Św. Stanisława przy ul. Jerzego 4.
9. Apteka Galen przy ul. Jerzego 6.
10. Apteka GWAREK przy ul. Granitowej 22.

5. POLITYKA SPOŁECZNA

PROGRAM RODZINA TRZY PLUS

Program „Rodzina Trzy Plus” przysługuje rodzinom mającym na utrzymaniu tróje i więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub 24 roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje, a także rodzinom zastępczym zamieszkującym na terenie miasta Bierunia oraz podopiecznym świetlic wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieruniu. Wsparcie polega na zapewnieniu ulg poprzez umożliwienie zakupu tańszych biletów wstępu na wybrane płatne imprezy kulturalne, sportowe i edukacyjne organizowane przez jednostki organizacyjne miasta. Ulgi udzielane są po okazaniu specjalnej karty, którą uprawnieni mieszkańcy otrzymują po złożeniu wniosku w Urzędzie Miejskim w Bieruniu. Mając taką kartę, Mieszkańcy Bierunia mogą również taniej skorzystać z pływalni, kępielni, groty solnej, siłowni, sali fitness oraz innych obiektów sportowych w mieście, a także zniżek oferowanych przez podmioty prywatne.

W roku 2023 wydano karty dla 404 osób.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski system zniżek na towary i usługi, przysługujący rodzinom posiadającym minimum trójkę dzieci, a także rodzicom, którzy w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Zniżki udzielane są zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych na terenie całego kraju. To zniżki np. na przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, księgarni czy w końcu zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. Aby otrzymać taką kartę należy złożyć wniosek w Urzędzie Miejskim w Bieruniu lub za pośrednictwem Platformy Informacyjno-Usługowej Emp@tia.

W roku 2023 wydano 348 kart.

PROGRAM „AKTYWNI SENIORZY 60+”

Karta „AKTYWNI SENIORZY 60+” przysługuje mieszkańcom Bierunia w wieku od 60. roku życia. Celem programu jest podniesienie poziomu aktywności i sprawności mieszkańców w wieku powyżej 60. roku życia poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury, zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku bieruńskich seniorów. Wsparcie polega na zapewnieniu ulg poprzez umożliwienie zakupu tańszych biletów wstępu na płatne imprezy kulturalne, sportowe i edukacyjne organizowane przez jednostki organizacyjne miasta. Uprawnieni mieszkańcy mogą również taniej skorzystać z pływalni, kręgielni, grotu solnej, siłowni, sali fitness oraz innych obiektów sportowych w mieście, a także zniżek oferowanych przez podmioty prywatne. Ulgi udzielane są po okazaniu specjalnej karty, którą otrzymać można po złożeniu wniosku w Urzędzie Miejskim w Bieruniu.

W roku 2023 wydano 125 kart.

6. POMOC SPOŁECZNA

Realizacja polityk, programów i strategii w zakresie polityki społecznej

Pomoc społeczna w Gminie Bieruń jest instytucją polityki społecznej, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ona osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, realizując szereg działań wynikających z ustaw, polityk, programów i strategii. Pomoc społeczna w Gminie Bieruń realizowana jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieruniu w 2023 roku realizował działania w obszarze polityki społecznej na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Bieruń na lata 2021 – 2028, zgodnie z którą priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie gminy jest rozbudowa sieci wsparcia dla osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych, niepełnosprawnych oraz dotkniętych ubóstwem, ograniczenie bezrobocia w grupie wiekowej 50+ oraz rozwój systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Działalność związana z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu realizowana była w oparciu o uchwalony Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023.

Natomiast zadania związane ze wspieraniem rodziny i systemem pieczy zastępczej realizowane były na podstawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2025.

Realizacja powyższych programów odbywała się poprzez:

1. Prowadzenie Świetlic Wsparcia Dziennego o Charakterze Opiekuńczym „Iskierka” i „Nadzieja” w Bieruniu (pomocą objęto 67 dzieci).
2. Profilaktykę w placówkach oświatowych, polegającą na przekazaniu pakietów materiałów profilaktycznych oraz zrealizowaniu:
  - programu profilaktycznego „NOE”, zrealizowanego w Powiatowym Zespole Szkół w Bieruniu, w którym uczestniczyło 28 uczniów, 15 rodziców oraz 30 nauczycieli,
  - programu profilaktycznego „Epsilon” zrealizowanego w Szkole Podstawowej nr 1 w Bieruniu, w którym uczestniczyło 126 uczniów i 8 nauczycieli,
  - programu profilaktycznego „Spinacz” zrealizowanego w Szkole Podstawowej nr 3 w Bieruniu, w którym uczestniczyło 132 uczniów i 30 nauczycieli,
  - programu profilaktycznego „Ale czad” zrealizowanego w Szkole Podstawowej nr 3 w Bieruniu, w którym uczestniczyło 94 uczniów i 16 nauczycieli,

- programów profilaktycznych „Trening nieagresywnej komunikacji” oraz „Ja i mój świat” zrealizowanych w Szkole Podstawowej nr 3 w Bieruniu, w którym uczestniczyło 154 uczniów i 10 nauczycieli,
  - programów profilaktycznych „Ja i mój świat” oraz „Unplugged” zrealizowanych w Szkole Podstawowej nr 1 w Bieruniu, w którym uczestniczyło 217 uczniów,
  - spektaklów profilaktycznych dla dzieci przedszkolnych „7 legend Krakowa” i „Wylicznka Pana Mola”, w których uczestniczyło 690 dzieci oraz 52 wychowawców przedszkolnych,
  - wdrożenie systemu i programu „Resql” w Szkole Podstawowej nr 1 w Bieruniu, w którym uczestniczyło 282 uczniów i 40 nauczycieli.
3. Prowadzenie Gminnego Centrum Profilaktyki Uzależnień przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bieruniu, w którym w 2023 roku udzielono łącznie 798 konsultacji prawnych oraz psychologicznych dotyczących uzależnień od alkoholu lub narkotyków, przemocy, pomocy rodzinie oraz dla osób współuzależnionych.
  4. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bieruniu, która w 2023 roku przyjęła 12 nowych wniosków o podjęcie działań zobowiązujących do leczenia przeciwalkoholowego oraz prowadziła łącznie 24 spraw o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Komisja w ramach swojej działalności zajęła się również osobami dotkniętymi przemocą, uczestnicząc w 14 posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Bieruniu.
  5. Organizację zajęć profilaktycznych „Szkoły dla rodziców”, które ukończyło 13 rodziców.
  6. Współorganizację bezalkoholowego festynu rodzinnego „Dzień Dziecka w Mini Arboretum”, podczas którego zrealizowany został pokaz Magicznego klauna z warsztatami animacyjnymi oraz malowaniem twarzy, tatuażami, balonowymi kreacjami i bańkami mydlanymi, w którym wzięło udział 100 dzieci i 200 dorosłych.
  7. Współorganizację festynu „Dni Bierunia”, zapewniając ofertę animacyjną w zakresie malowania twarzy, wykonywania tatuaży, gier i zabaw dla dzieci, z której skorzystało 100 dzieci,
  8. Współorganizację bezalkoholowego festynu „Piknik rodzinny”, w zakresie animacji, gier i zabaw dla dzieci, w którym uczestniczyło 250 dzieci i 230 rodziców.
  9. Współorganizację bezalkoholowego festynu „Popołudnie wojowników”, w którym uczestniczyło 220 osób.
  10. Współorganizację „Biegu Chwalisza”, w zakresie zrealizowania spektaklu profilaktycznego „Gąsienica Matylda” z warsztatami animacyjnymi, w którym uczestniczyło 300 osób.
  11. Organizację wykładu dr. Izabeli Fornalik pt. „Problemy związane z seksualnością u dzieci i młodzieży, w tym dzieci ze spektrum autyzmu”, w którym uczestniczyło 45 osób, a także wykładów psychologa Martyny Filipiak pt. „Jak budować poczucie własnej wartości u dziecka” i „Towarzyszenie w dorastaniu, jak tworzyć wartościowe relacje z dzieckiem”, w których uczestniczyło 30 osób oraz wykładów Sędzi Anny Marii Wesołowskiej pt. „Przemoc rówieśnicza w kontekście zmieniających się przepisów prawnych” i „Ustawa Kamilka”, w których uczestniczyły 42 osoby.
  12. Organizację konferencji dla mieszkańców we współpracy z Województwem Śląskim Regionalnym Ośrodkiem Metodyczno-Edukacyjnym „Metis” z Katowic, w trakcie której zrealizowano szereg wykładów: „Problematyka zachowań autoagresywnych u dzieci”, „Myśli suicydalne, próby samobójcze - abc pierwszej pomocy”, „Działania postwencyjne na terenie szkoły w przypadku śmierci samobójczej ucznia”, „ABC zapobiegania i zarządzania kryzysem w szkole”, w konferencji wzięło udział 45 osób.
  13. Organizację warsztatów pn. „Tworzenie lokalnych systemów ochrony dzieci przed krzywdzeniem – polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem w placówkach oświatowych”, w których wzięło udział 45 osób.
  14. Wspieranie działalności grupy samopomocowej „A teraz Ja” dla osób współuzależnionych, w której spotkaniach, prowadzonych przez Panią Mariolę Łukowiec, w 2023 roku brało udział 14 osób.
  15. Wspieranie działalności grupy dla osób uzależnionych od alkoholu AA „Sami Swoi”, do której dołączyło 7 osób.
  16. Zapewnienie pomocy asystenta rodziny dla 23 rodzin, w których wychowywało się łącznie 35 dzieci.
  17. Dożywianie 67 dzieci, w tym 6 dzieci z Ukrainy w Świetlicach Wsparcia Dziennego o Charakterze Opiekuńczym „Iskierka” i „Nadzieja”, dla których przygotowano również paczki świąteczne.
  18. Wsparcie dla rodzin osób z niepełnosprawnością, w postaci realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, który finansowany jest ze środków państwowego funduszu celowego – Funduszu Solidarnościowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Usługami opieki wytchnieniowej w formie

pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością objęto 20 rodzin z terenu gminy Bieruń spełniających kryteria programu.

Ośrodek realizował także Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bieruń na lata 2023 - 2028 stanowiący interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej podejmowanych przede wszystkim przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Bieruniu, działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Zajmuje się on zarówno realizacją procedur „Niebieskie Karty” (w 2023 roku prowadzono ich 45), jak i działaniami o charakterze informacyjnym i profilaktycznym.

Mając na uwadze ochronę ofiar przemocy domowej oraz ograniczenie zjawiska przemocy i przeciwdziałanie jego skutkom w roku 2023 podjęto następujące działania:

- zorganizowano szkolenie dotyczące procedury „Niebieskie Karty”,
- rozdysponowano ulotki zawierające informacje dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dane adresowe instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy,
- dzieciom wychowującym się w rodzinach objętych procedurą udzielano wsparcia w postaci możliwości skorzystania z zajęć Świetlic Wsparcia Dziennego o Charakterze Opiekuńczym w Bieruniu, gdzie mogły uczestniczyć w programach profilaktycznych, społecznych, korekcyjnych oraz zajęciach tematycznych.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Bieruniu powołał w 2023 roku 33 grupy diagnostyczno-pomocowe. W trakcie posiedzeń członkowie grup realizowali następujące zadania:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Seniorzy zamieszkujący gminę Bieruń mogą skorzystać z szerokiej oferty zajęć prowadzonych w „Dziennym Domu „Senior+”. Celem jego działalności jest w szczególności zapewnienie wsparcia osobom nieaktywnym zawodowo powyżej 60 roku życia, poprzez umożliwienie skorzystania z szerokiej oferty zajęć, m.in.: prozdrowotnych, w zakresie aktywności ruchowej (w tym kinezyterapii), edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. Z proponowanej oferty w 2023 r. skorzystało 15 seniorów, w tym 5 osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.

Współpraca MOPS z organizacjami pozarządowymi

- Bieruńską Fundacją Inicjatyw Gospodarczych, wraz z którą realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Podprogram 2021+, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach edycji Programu realizowanego w 2023 roku pomocą objęto 200 osób, którym przekazano zestawy artykułów spożywczych w łącznej ilości ok. 18,04 kg dla osoby.
- Akcją Katolicką, która w ramach współpracy przekazała Ośrodkowi paczki żywnościowe, lekarstwa i ubrania dla najbardziej potrzebujących.
- Stowarzyszeniem „Radość Życia”, któremu przekazywane są informacje o projektach na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w tym o Programie „Opieka wytchnieniowa”.
- Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Bieruńskiej „Porąbek”, którego przedstawiciel jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Bieruniu.

Realizacja zadań statutowych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieruniu realizował w 2023 roku wypłatę różnego rodzaju świadczeń mieszkańcom.

W ramach tej działalności świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów w 2023 roku pobierano w 581 rodzinach, w których ogółem było 1 037 osób. Ponadto świadczenia rodzinne pobierało 17 rodzin ewakuowanych obywateli Ukrainy. Łącznie w 2023 roku do tutejszego Ośrodka wpłynęło 358 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, wydanych zostało 451 decyzji administracyjnych (w tym 269 przyznających). Wypłacono 10 775 świadczeń na łączną kwotę 4.393.812,82 zł oraz odprowadzono od tych świadczeń 1 061 składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne w kwocie 564.447,00 zł

W 2023 roku Ośrodek wypłacił również świadczenie wychowawcze na rzecz 3 dzieci, na kwotę 1.500,00 zł oraz 2 jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, na kwotę 8.000,00zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieruniu przyjął również 40 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wypłacił 627 świadczeń na łączną kwotę 263.806,44 zł. Ponadto do tutejszego Ośrodka, tytułem zwrotu należności dłużników alimentacyjnych, wpłynęła kwota 198.546,95 zł, która została rozliczona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Z uwagi na sytuację społeczno-ekonomiczną w roku 2023 wprowadzono dodatki, których celem było wsparcie gospodarstw domowych. Realizacja w/w zadań również została powierzona pracownikom Działu Świadczeń i Spraw Alimentacyjnych, którzy w 2023 roku przyjęli łącznie 9 wniosków o ustalenie prawa do dodatków osłonowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, 570 wniosków o wypłatę dodatków węglowych, a także 44 wnioski o wypłatę dodatków dla gospodarstw domowych. Pracownicy Działu wypłacili ogółem 2 dodatki osłonowe na kwotę 1.096,81 zł, 415 dodatków węglowych na kwotę 1.245.000,00 zł oraz 18 dodatków dla gospodarstw domowych na kwotę 32.000,00 zł. Przyjęto także 23 wnioski o wypłatę dodatków elektrycznych, na kwotę 27.000,00 zł oraz 105 wniosków o wypłatę refundacji podatku VAT za paliwa gazowe, z których 71 rozpatrzono pozytywnie i łącznie z tego tytułu wypłacono kwotę 10.154,87 zł.

Ogółem w związku z realizacją powyższych zadań przyjęto 579 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń i wypłatę dodatków, a także 254 wnioski o wydanie zaświadczeń. Wydanych zostało 1 315 decyzji administracyjnych i innych rozstrzygnięć oraz 253 zaświadczenia. Wypłacono ogółem 11 972 świadczenia i dodatki na łączną kwotę 5.993.170,94 zł, a także odprowadzono 1 061 składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne na kwotę 564.447,00 zł.

Ponadto, w związku z wybuchem wojny na Ukrainie, tutejszy Ośrodek wypłaca także jednorazowe świadczenia pieniężne dla ewakuowanych obywateli Ukrainy. Z tego tytułu w 2023 roku do Działu Świadczeń i Spraw

Alimentacyjnych wpłynęły 33 wnioski i wypłacono 36 świadczeń na kwotę 10.800,00 zł. Obywatelom Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z konfliktem zbrojnym wypłacano również zasiłki okresowe i stałe a także stypendia szkolne, na łączną kwotę 3.276,03 zł.

W 2023 roku w celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej (świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej) przeprowadzono 829 rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz sporządzono 312 informacji z przeprowadzonych wywiadów środowiskowych na dodatek węglowy i dodatek dla gospodarstw domowych. Wydano 1733 decyzje administracyjne, przyznające m.in.: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, usługi opiekuńcze, pokrycie kosztów posiłków w szkołach i przedszkolach, stypendia szkolne, pokrycie kosztów schronienia oraz decyzje kierujące i ustalające odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej a także decyzje zarządzające zwrot nienależnie pobranych świadczeń i decyzje odmawiające przyznania ww. form pomocy. Pracownicy socjalni udzielali również pomocy mieszkańcom w formie pracy socjalnej oraz interwencji kryzysowej.

Funkcjonowanie gminnych jednostek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bieruniu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieruniu został powołany Uchwałą Nr VII/1/91 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27 listopada 1991 roku w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bieruniu i działa w oparciu o Statut nadany mu przez Radę Miejską w Bieruniu Uchwałą Nr XII/11/2017 z dnia 30 listopada 2017 roku oraz Regulamin Organizacyjny z dnia 11 maja 2022 roku wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr DN.021.17.2022.

Ośrodek realizuje przede wszystkim zadania z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz innymi ustawami, w których określono szczegółowo zadania pomocy społecznej, w szczególności:

- przeciwdziałania przemocy w domowej, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
- wspierania rodziny, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- przeciwdziałania alkoholizmowi, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- świadczeń rodzinnych, będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych;
- świadczeń osobom uprawnionym do alimentów, będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- zasiłków dla opiekunów, będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- świadczeń wychowawczych, będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę, zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- jednorazowych świadczeń pieniężnych oraz świadczeń rodzinnych dla ewakuowanych obywateli Ukrainy będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- dodatków osłonowych będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym;
- dodatków węglowych będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym;

- dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw;
- dodatków elektrycznych będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 7 października 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.
- refundacji podatku VAT za dostarczane paliwa gazowe będących zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 roku o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 roku;
- potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
- stypendia szkolne i zasiłki szkolne, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty;
- wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w celu ubiegania się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska;
- pozostałe zadania – realizowane na podstawie innych ustaw i uchwał Rady Miejskiej w Bieruniu oraz zawartych umów i porozumień.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieruniu prowadzi swoją działalność w następujących obiektach:

- Siedziba główna, przy ul. Wł. Jagiełły 1, 43-155 Bieruń (segment A oraz piętro w segmencie C),
- Punkt terenowy oraz Dzienny Dom „Senior+”, przy ul. Chemików 139, 43-150 Bieruń,
- Świetlica Wsparcia Dziennego o Charakterze Opiekuńczym „Nadzieja”, przy ul. Homera 34, 43-150 Bieruń,
- Świetlica Wsparcia Dziennego o Charakterze Opiekuńczym „Iskierka”, przy ul. Wł. Jagiełły 1, 43-155 Bieruń.

Kadrę Ośrodka wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. stanowiły 42 osoby, zatrudnione w ramach 41,5 etatu.

Tabela nr 12. Zestawienie projektów, które były realizowane ze środków zewnętrznych w 2023 roku

L.p.	Nazwa projektu	Źródło finansowania	Krótki opis projektu	Status projektu
1	„Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Miasto Bieruń”	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 (Europejski Fundusz Społeczny)	<p>W ramach prowadzonego projektu zapewniono wsparcie ukraińskich rodzin w wypełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zatrudnienie asystenta rodziny ze znajomością języka ukraińskiego, który swoją opieką objął osoby z rodzin ukraińskich, • zatrudniono lektora ze znajomością języka polskiego i ukraińskiego i zrealizowano szkolenie języka polskiego dla rodzin ukraińskich, • zorganizowano piknik rodzinny dla rodzin ukraińskich i polskich, • zorganizowano wycieczkę związaną poznaniem kultury i tradycji Śląska do Kopalni „Guido” w Zabrze. <p>Utworzono także nowe miejsca w placówce wsparcia dziennego poprzez :</p> <ul style="list-style-type: none"> • zatrudnienie w Świetlicy Wsparcia Dziennego o Charakterze Opiekuńczym „Iskierka” w Bieruniu przy ul. Wł. Jagiełły 1, wychowawcę ze znajomością języka ukraińskiego, co umożliwiło skorzystanie z zajęć świetlicowych dzieci ukraińskich, • zakupiono również na potrzeby zajęć materiały edukacyjne w postaci książek i gier w języku polskim i ukraińskim. <p>Wsparciem w tym projekcie objęto 61 osób, w tym 6 dzieci narodowości ukraińskiej, którym udzielono w Polsce ochrony w związku z wojną na Ukrainie.</p>	PROJEKT REALIZOWANO od 02.01.2023 r. do 30.06.2023 r.
2	Program „Opieka wychnieniowa” – edycja 2023	Program resortowy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wychnieniowa” –	Celem programu było wsparcie w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki, dla członków rodzin lub opiekunów dzieci z orzeczeniem	PROGRAM ZREALIZOWANY

		edycja 2023, (państwowy fundusz celowy - Fundusz Solidarnościowy)	o niepełnosprawności lub osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym i tym samym rozwój ich osobistego potencjału, podniesienie kompetencji oraz wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia. Program realizowany był w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością. Na potrzeby Programu zatrudniono 18 opiekunów dla osób z niepełnosprawnościami. Objęto nim 20 rodzin spełniających kryteria programu, w których łącznie sprawowana była opieka nad 15 osobami dorosłymi i 6 dziećmi z niepełnosprawnością.	
--	--	---	---	--

7. KULTURA

Obszar kultury realizowany jest w Bieruniu głównie przez dwie samorządowe instytucje kultury:

1. Bieruński Ośrodek Kultury;
2. Muzeum Miejskie (w organizacji).

BIERUŃSKI OŚRODEK KULTURY

Bieruński Ośrodek Kultury jest samorządową instytucją kultury powołaną uchwałą Rady Miejskiej w Bieruniu Nr VII/2/1991 z dnia 27 listopada 1991 roku, działającą na podstawie statutu nadanego uchwałą Rady Miejskiej Nr IV/2/1992 z dnia 15 maja 1992 roku.

Bieruński Ośrodek Kultury swoją działalność prowadzi w następujących obiektach:

Kinoteatr „Jutrzenka” ul. Spizowa 4

KT „Jutrzenka” to obiekt należący do bieruńskiej instytucji kultury, realizujący działania statutowe. Jest jednocześnie siedzibą administracji Bieruńskiego Ośrodka Kultury.

Realizowane są tu zadania i cele instytucji kultury: organizacja spotkań okolicznościowych, konsolidujących mieszkańców; obchody wydarzeń miejskich, świąt, jubileuszy, wystaw, zarówno o charakterze lokalnym, jak i zasięgu ogólnym, odbywają się tu seanse filmowe dla dzieci i dorosłych, konkursy, koncerty, popisy dzieci uczących się gry na instrumentach, spotkania stowarzyszeń, grup zrzeszonych, hobbystycznych, a także odbywają się zajęcia w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Zatrudnienie na dzień 31.12.2023 roku: 4 osoby, 4 etaty.

Dom Kultury „Remiza” ul. Remizowa 19

DK „Remiza” to obiekt należący do bieruńskiej instytucji kultury, w którym realizowane są działania statutowe. Sala główna przeznaczona jest do spotkań okolicznościowych, występów, koncertów, przedstawień teatralnych, zebrań, konsultacji społecznych, spotkań z mieszkańcami. W „Remizie” realizowane są zajęcia w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Obiekt udostępniany jest również pod wynajem podmiotom prywatnym. Ponadto w amfiteatrze i przyległym do niego ogrodzie odbywają się mniejsze imprezy plenerowe.

Zatrudnienie na dzień 31.12.2023 roku: 3 osoby, 2,75 etatu.

Dom Kultury „Gama”, ul. Chemiczków 39 a

W Domu Kultury „Gama” realizowane są statutowe działania kulturalne. Budynek posiada dużą salę widowiskową (wraz z balkonem) mieszczącą 300 osób, dobrze oświetloną sceną, rzutnikiem multimedialnym i ekranem. Odbywają się tu wszystkie duże spektakle teatralne, koncerty muzyczne, pokazy filmowe i spektakularne wydarzenia miejskie. W DK „Gama” odbywały się: koncerty, spektakle teatralne, spektakl operetkowy występy kabaretowe, popisy muzyczne, zabawy taneczne, kursy tańca towarzyskiego oraz zajęcia ruchowe dla dorosłych. Sala widowiskowa udostępniana była na spektakle teatralne oraz występy organizowane przez bieruńskie przedszkola oraz szkoły. Pomieszczenia w Domu Kultury „Gama” wynajmowane były odpłatnie podmiotom zewnętrznym.

Zatrudnienie na dzień 31.12.2023 roku: 3 osoby, 2,75 etatu.

Miejska Biblioteka Publiczna nr 1

Placówka posiada oddział dla dorosłych z czytelnią (9 stanowisk), oddział dla dzieci z czytelnią (6 stanowisk), czytelnię prasy w której znajdują się 3 stanowiska komputerowe z nieodpłatnym dostępem do Internetu, pomieszczenia socjalne, magazyn, sanitariaty. Łączna powierzchnia placówki wynosi: 250 m².

Zatrudnienie na dzień 31.12.2023 roku: 2 osoby, 2 etaty.

Miejska Biblioteka Publiczna nr 2

Biblioteka mieści się w „Triadzie” przy ul. Jagiełły 1. Powierzchnia placówki wynosi 207,5 m². Jest biblioteką uniwersalną. Posiada wypożyczalnię dla dorosłych połączoną z wypożyczalnią dla dzieci, czytelnię na 12 miejsc i kącik czytelniczy dla dzieci. Biblioteka udostępnia nieodpłatnie Internet dla czytelników (3 stanowiska).

Zatrudnienie na dzień 31.12.2023 roku: 3 osoby, 3 etaty.

Bieruński Ośrodek Kultury w 2023 roku realizował zadania statutowe, zgodnie z założeniami i planami przedłożonymi Radzie Miejskiej. Działalność obejmowała m.in.:

- organizację ruchu amatorskiego;
- organizację zajęć rozwijających pasje i potrzeby mieszkańców;
- promocję i rozwój czytelnictwa;
- organizację wydarzeń kulturalnych;
- finansowanie miesięcznika społeczno-kulturalnego „RODNIA”;
- działalność wydawniczą promującą rodzimą kulturę i tradycję;
- organizację Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Organizacja ruchu amatorskiego

Zespoły folklorystyczne:

- Zespół Folklorystyczny „Nowobierunianki” (instruktor: Edward Socha, od października Jacek Furtak, kierownik: Małgorzata Berkop);
- Zespół Folklorystyczny „Ściernianeczki” (instruktor: Bernard Lichota, kierownik: Krystyna Czajowska);
- Zespół Pieśni i Tańca „Ziemia Bieruńska” (instruktorzy: Justyna Pociennik, Rafał Borkowy, Jacek Furtak, kierownik: Justyna Pociennik).

Wsparcie BOK obejmuje m.in.: organizację prób, koncertów, występów, spotkań, wyjazdów na konkursy, przeglądy, opłacanie instruktorów, dofinansowanie zakupów strojów, angażowanie zespołów do udziału w miejskich wydarzeniach kulturalnych, organizację jubileuszy, pomoc w realizacji inicjatyw artystycznych.

Bieruńskie zespoły folklorystyczne występują głównie podczas miejskich wydarzeń kulturalnych oraz w przeglądach.

Chóry:

- Chór „Polonia” (prezes: Michał Böhm);
- Chór „Harmonia” (prezes: Jadwiga Piskorek).

Dyrygentem obu chórów jest absolwentka Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach Małgorzata Kalinowska-Przybylska - skrzypaczka, śpiewaczka i instruktorka muzyczna. Wieloletni członek Akademickiego Zespołu Muzycznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Zespołu Śpiewaków Miasta Katowice „Camerata Silesia”, orkiestry Gliwickiego Teatru Muzycznego oraz chóru Opery Śląskiej w Bytomiu. Brała udział w Seminariach dla dyrygentów organizowanych przy Akademii Chóralnej.

Wsparcie BOK obejmuje m.in.: organizację prób, koncertów, występów, spotkań, wyjazdów na konkursy, przeglądy, opłacanie instruktorów, dofinansowanie zakupów strojów, angażowanie zespołów do udziału w miejskich wydarzeniach kulturalnych, organizację jubileuszy, pomoc w realizacji inicjatyw artystycznych.

Teatry:

„Teatr dla Dorosłych” (reżyser: Joanna Lorenc – absolwentka filologii polskiej oraz teatrologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, menadżer kultury Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach). Co roku przygotowuje premierę dla mieszkańców Bierunia i powiatu. W związku z dużą frekwencją spektakle przedstawiane są wielokrotnie. Grupa przez swoje liczne występy wyjazdowe, promuje miasto Bieruń nie tylko w powiecie, ale i w regionie (Rybnik, Ruda Śląska, Mysłowice, Katowice). Bierze udział w konkursach i przeglądach teatralnych zdobywając nagrody i wyróżnienia. Priorytetem działalności jest promocja kultury śląskiej, historii miasta i regionu.

Orkiestry:

Orkiestra Dęta „Piast” (dyrygent: Andrzej Sapiński, kierownik: Marian Lubina).

Obecnie orkiestra liczy blisko 40 osób. Jej skład jest sukcesywnie odmładzany, co pozwala kontynuować tradycje muzyczne oraz poszerzać repertuar o muzykę współczesną, rozrywkową i klasyczną. Orkiestra aktywnie angażuje się w organizację wielu uroczystości na różnych szczeblach, uświetniając swoimi występami święta rocznicowe, państwowe, miejskie, parafialne oraz górnicze. W 2023 roku Orkiestra wystąpiła podczas: Dni Bierunia, obchodów Dnia św. Walentego, Jarmarku Bożonarodzeniowego.

Grupy wokalne i zespoły muzyczne:

- „Mixer Band” w DK „Gama”;
- „Metamenardi” w DK „Gama”;
- „Mantra” w DK „Remiza”;
- „Bieruń Blues Band” w KT „Jutrzenka”;
- „Bieruńskie Werble” w KT „Jutrzenka” – zespół powołany w 2020 roku dzięki realizacji inicjatywy „I na rynku w orszaku, grają werble do wiwatu” w ramach dotacji z projektu Dom Kultury + Inicjatywy Lokalnej Narodowego Centrum Kultury. Instruktorem zespołu jest Krzysztof Nowakowski, ceniony i znany muzyk (perkusjonista, wibrafonista, kompozytor, pedagog) – absolwent Akademii Muzycznej w Katowicach, współpracujący z orkiestrą kameralną miasta Tychy „Aukso”, Filharmonią Śląską i zespołem Marcina Wyróstka. Występy zespołu uświetniają wydarzenia miejskie (Dni Bierunia, obchody świąt państwowych 3 maja i 11 listopada).

Wsparcie BOK obejmuje m.in. nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń, organizację występów i koncertów, angażowanie do udziału w miejskich wydarzeniach kulturalnych.

Tabela nr 13. Działalność zespołów i grup artystycznych w 2023 roku	
IŁOŚĆ	LICZBA GODZIN PRÓB I WYSTĘPÓW
12	864

Organizacja zajęć rozwijających pasję i potrzeby mieszkańców

Bieruński Ośrodek Kultury we wszystkich obiektach prowadzi różnorodnie tematycznie i wiekowo zajęcia, które pozwalają na rozwój zainteresowań, pasji i umiejętności, a także organizowane są kreatywne działania edukacyjno-warsztatowe. Prowadzone zajęcia:

1. Dom Kultury „Gama”

- zajęcia plastyczno-techniczne (instruktor: Katarzyna Skiba);
- zajęcia szycia użytkowego dla dorosłych, (instruktor: Aleksandra Augustyniak Studio Kreacja);
- ceramika artystyczna dla dzieci i dorosłych (instruktor: Zdzisław Wójcik);
- indywidualne lekcje gry na instrumentach: pianino, keyboard, akordeon, gitara, ukulele (instruktor: Dawid Patalong);
- zajęcia taneczno-baletowe (Studio Baletowe Classica Oświęcim);
- Modern Jazz (Studio Baletowe Classica Oświęcim);

- gimnastyka taneczno-akrobatyczna (Studio Baletowe Classica Oświęcim);
- Zajęcia fitness dla dorosłych;
- survival dla dzieci (Krzysztof Lewicki Stowarzyszenie „Dzika Droga”).

2. Kinoteatr „Jutrzenka”

- robotyka dla dzieci (instruktor: Robert Romantowski-Tomosz);
- zajęcia UTW (gimnastyka, j. angielski, umiejętności miękkie, zaj. ruchowe);
- próby zespołu Bieruńskie Werble (instruktor: Krzysztof Nowakowski).

3. Dom Kultury „Remiza”:

- robotyka dla dzieci (instruktor: Robert Romantowski-Tomosz);
- taniec Zumba dla dorosłych (prowadzenie: eMotion Dance Academy);
- zajęcia UTW (gimnastyka, j. angielski, j. niemiecki, umiejętności miękkie, zajęcia ruchowe);
- próby tańca towarzyskiego (Ewa i Karol Długoń);
- zajęcia jogi dla dorosłych (instruktor: Jolanta Sałęga);
- nauki gry na instrumentach (instruktor: Jolanta Grześlak);
- zajęcia taneczno-baletowe (Studio Baletowe Classica Oświęcim);
- Modern Jazz (Studio Baletowe Classica Oświęcim);
- gimnastyka taneczno-akrobatyczna (Studio Baletowe Classica Oświęcim);
- zajęcia umuzykalniające dla najmłodszych (Szkoła Tańca „Magic Dance”);
- survival dla dzieci (Krzysztof Lewicki Stowarzyszenie „Dzika Droga”).

Tabela nr 14. Organizacja zajęć edukacyjnych w 2023 roku

RODZAJE ZAJĘĆ	IŁOŚĆ GODZIN	LICZBA UCZESTNIKÓW
15	1714	243

Promocja i rozwój czytelnictwa

W 2023 roku do bibliotek zakupiono 423 wolumenów książek (ze środków samorządowych za 12 tys. zł. Z darów pozyskano 354 wolumenów. Zaprenumerowano 12 czasopism, w tym kwartalnik „Strony ziemi pszczyńskiej”.

W 2023 roku zarejestrowano 1913 czytelników, w tym 512 czytelników to dzieci i młodzież. Wypożyczono 41 666 wol. książek, 55 audiobooków i 143 czasopisma (na zewnątrz i na miejscu). Bieruńskie Biblioteki odwiedziło łącznie 16442 użytkowników.

Tabela nr 15. Statystyka bibliotek.

STATYSTYKA 2023	MBP nr 1	MBP nr 2
Stan księgozbioru ogółem	30 954 wol.	26 607 wol.
Czytelnicy	1 025 w tym: 295 osoby uczące się	888 w tym: 216 osoby uczące się
Wypożyczenia wol.	20 578 wol. i 13 audiobooki	21 088 wol. i 42 audiobooki
Wypożyczenia czasopism	88	55
Odwiedziny w Bibliotece	7 941	8 501

W 2023 roku wszystkie wydarzenia organizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną nr 1 i 2 odbyły się w trybie stacjonarnym. Wydarzenia promujące czytelnictwo i bibliotekę skierowane były dla każdej grupy wiekowej, zarówno dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.

W 2023 roku odbyło się sześć spotkań autorskich, cztery dla odbiorców dorosłych oraz dwa dla dzieci.

W przededniu Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich przygotowano dla mieszkańców spotkanie autorskie z rodzimą autorką, popularyzatorką tradycji i śląskiego folkloru, a także pomysłodawczynią cyklu „Spotkań z Tradycją” – Anną Początek. Spotkanie poświęcone było książce „Marylka” – o losach wieloletniej

nauczycielki ze Szkoły Podstawowej w Bieruniu Nowym - Pani Marii Gawron, która również była obecna podczas spotkania.

W ramach Tygodnia Bibliotek dla czytelników dorosłych zorganizowano spotkanie autorskie z Anną Augustyn – Protas oraz dr. n. medycznych Tadeuszem Oleszczukiem wokół książki „O menopauzie. Czego ginekolog ci nie powie”.

Spotkanie autorskie w ramach Letniego Rynku odbyło się z Hanną Greń, autorką poczytnych kryminałów. Spotkanie zostało dofinansowane ze środków Instytutu Książki pochodzących z dotacji celowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach realizacji projektu „Dyskusyjne Kluby Książek w województwie Śląskim 2023”. Dopełnieniem spotkania był koncert muzyki latynoamerykańskiej duetu Mateusz Wąż i Jakub Kupiec. Ostatnie spotkanie autorskie dla dorosłych zorganizowane w 2023 roku odbyło się z Piotrem Kępińskim, który przybliżył swoją książkę „W cieniu Gran Sasso. Historie z Abruzji”. Autor książki to pisarz, eseista i krytyk literacki, od lat związany z Włochami, publikujący książki o tym kraju.

Dla dzieci w wieku szkolnym odbyły się dwa spotkania autorskie. W ramach XX Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek zaproszona została Magdalena Zarębska – autorka książek dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Spotkania odbyły się w DK Gama oraz DK Remiza. Autorka przybliżyła dzieciom książkę pt. „Jak Maciek Szpyrka z dziadkiem po Nikiszowcu wędrował”.

XX Ogólnopolski Tydzień Bibliotek

Bieruńskie biblioteki, jak co roku, włączają się w ogólnopolską akcję promocji czytelnictwa i bibliotek, której organizatorem jest Stowarzyszenie Bibliotek Polskich. W 2023 roku odbyła się ona pod hasłem „Moja, Twoja, Nasza – Biblioteka!”. W ramach Tygodnia Bibliotek odbyło się pięć spotkań dla dzieci przedszkolnych i szkolnych. Dla młodzieży z klas siódmych i ósmych Szkoły Podstawowej przygotowano dwa spotkania pn.: „Astronomiczny zawrót głowy z Mikołajem Kopernikiem”, podczas których przybliżona została postać astronoma. Młodzież mogła również poszerzyć swoją wiedzę na temat kosmosu i planet dzięki prezentacji multimedialnej i sprawdzić ją podczas rozgrywek w grze planszowej. Wstęp do zajęć stanowił wiersz Wandy Chotomskiej o Mikołaju Koperniku „Dzieci stawiają pomnik”. Z kolei dla dzieci z grup przedszkolnych przygotowano trzy spotkania pn.: „Przedszkolaki wśród legend”. Dzieci miały okazję zaznajomić się z najpopularniejszymi polskimi legendami, a zdobytą wiedzę sprawdzić podczas przygotowanych konkurencji. Dopełnieniem były zajęcia plastyczne oraz ruchowe z wykorzystaniem chusty animacyjnej Klanza.

Poranki Czytelnicze

Akcja, zainicjowana parę lat temu przez bieruńskich bibliotekarzy, ma na celu wprowadzenie najmłodszych w świat literatury, rozbudzenie zainteresowania książką i wypracowania w nich nawyku wspólnego czytania. Dodatkowo, dzięki zajęciom, dzieci kształtują w sobie umiejętność i nawyk korzystania z biblioteki i jej księgozbioru. Oprócz wypożyczenia książki do domu, dzieci miały okazję do wspólnego czytania w bibliotece.

Lekcje biblioteczne

Ważną częścią działalności Biblioteki jest edukacja czytelnicza prowadzona w formie lekcji. To jedna z podstawowych form dostarczania informacji o funkcjonowaniu, zbiorach i ofercie Biblioteki. Celem lekcji jest również oswojenie młodego czytelnika z książką i jej rolą w życiu oraz wskazanie na ogromne możliwości czerpania wiedzy z tradycyjnych źródeł. W 2023 roku zrealizowano siedem lekcji bibliotecznych dla najmłodszych.

Akcje czytelnicze i święta książki

Bieruńskie biblioteki włączają się również w akcje promujące czytelnictwo. W 2023 roku biblioteka zorganizowała dla czytelników dorosłych akcję „Randka z książką – książka w ciemno dla wszystkich zakochanych w ...literaturze”. Celem akcji było propagowanie literatury oraz wskazanie drogi do poszukiwań literackich i wyjście poza czytelnicze przyzwyczajenia.

Biblioteka włączyła się również w IX edycję ogólnopolskiej akcji – Noc Bibliotek, której hasłem przewodnim był „Absurd nie czytać”. Na uczestników czekało sporo atrakcji, zarówno literackich, teatralnych, plastycznych,

edukacyjnych, jak i ruchowych. Dla dorosłych przygotowany został quiz ze znajomości literatury, seanse bajek filmowych oraz spotkanie z bieruńskim pszczelarzem. W ramach Nocy Bibliotek przygotowano również seans filmowy „Przygody tatusia Muminka” dla dzieci ze Świetlicy Wsparcia Dziennego „Iskierka” i „Nadzieja”.

Dyskusyjny Klub Czytelniczy

Od 2023 roku Miejska Biblioteka Publiczna nr 2 działa w sieci Dyskusyjnych Klubów Książki województwa Śląskiego, którego koordynatorem jest Biblioteka Śląska. Biblioteka zorganizowała osiem spotkań dla dorosłych klubowiczów, podczas których uczestnicy w swobodny sposób mogli wymienić poglądy i spostrzeżenia na temat literatury.

Wydarzenia i imprezy kulturalne

W 2023 roku w obu placówkach bibliotecznych przygotowano dla rodzin z dziećmi, dla grup przedszkolnych i szkolnych nst. zajęcia:

- Biblioferie w bibliotece
- Warsztaty świąteczne
- 2 warsztaty z programowania dla dzieci w wieku szkolnym z wykorzystaniem robotów, klocków i gier interaktywnych (roboty Edison wraz z klockami Ed Create, roboty Codey Rocky oraz gra edukacyjna do nauki programowania: Scotti Go!EDU).
- Warsztaty dla młodzieży, przygotowane przez bibliotekę, w ramach uczestnictwa biblioteki w ogólnopolskim konkursie pt. „Zwiadowcy są światu potrzebni” organizowanym przez Wydawnictwo Jaguar.
- Zajęcia „Bajki jak za dawnych lat”. Zajęcia odbyły się dwa razy, dla grupy przedszkolnej oraz szkolnej. Ideą zajęć było pokazanie najmłodszym jak dawniej ich rówieśnicy oglądali bajki, kiedy nie było płyt DVD, smartfonów ani telewizyjnych kanałów kierowanych dla dzieci.
- Światowy Dzień Postaci z Bajek- przygotowano dwa spotkania dla grup przedszkolnych, w obu placówkach bibliotecznych.

Biblioteka prowadziła również dwa spotkania w ramach organizowanych przez Bieruński Ośrodek Kultury, letnich zajęć dla dzieci – „Wytwórka”.

konkursy

- Konkurs plastyczny dla dzieci w wieku przedszkolnym pn. „Planeta pełna książek”.
- Quiz literacki dla dorosłych organizowany podczas Nocy Bibliotek.
- Konkurs wydawnictwa Jaguar dla bibliotek, w którym uczestniczyła Miejska Biblioteka Publiczna nr 1.

Projekty

Obie bieruńskie placówki biblioteczne uczestniczą w kolejnej edycji projektu Instytutu Książki „Mała książka – wielki człowiek” przeznaczonego dla dzieci w wieku przedszkolnym.

W 2023 roku biblioteka brała udział w naborze do projektu MKiDN „Partnerstwo dla książki”. Przygotowano projekt pn. „Utopce wchodzą do gry - kreatywnie o legendach i zabytkach Bierunia”. Biblioteka czeka na rozstrzygnięcie wyników.

Dofinansowanie MKiDN

W 2023 roku biblioteka otrzymała dofinansowanie spotkania autorskiego ze środków Instytutu Książki pochodzących z dotacji celowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach realizacji projektu „Dyskusyjne Kluby Książek w województwie Śląskim 2023”.

Książki elektroniczne

Dorośli czytelnicy mieli możliwość korzystania z dostępu do książek elektronicznych (e-booków, audiobooków) na platformie Empik Go do maja w ramach II edycji Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego Województwa

Śląskiego, której koordynatorem jest Biblioteka Śląska. Od czerwca natomiast nasza placówka przystąpiła do grupowego zakupu dostępu do bazy e-booków Empik Go w abonamencie bibliotecznym.

System biblioteczny

W 2023 roku nastąpiła zmiana oprogramowania systemu bibliotecznego na Sowa Premium, wynikająca z rozwoju technologii, zmian w funkcjonowaniu bibliotek oraz konieczności dostosowania oprogramowania do wymagań Ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (GDPR, RODO).

Realizowane wydarzenia oraz główne działania BOK

W 2023 roku Bieruński Ośrodek Kultury organizował lub był współorganizatorem szeregu wydarzeń o charakterze kulturalnym:

Obchody dnia 3 Maja na Skwerze Powstańców Śląskich

Dzień Dziecka w Miniarbořetum – 4 czerwca

Dni Bierunia i Dożynki 9-10 września

Letni Rynek – lipiec–sierpień (6 wydarzeń)

Święto Metropolii „Kierunek GZM” – 2 lipca

Święto Niepodległości 11 listopada na Rynku

Jarmark Bożonarodzeniowy - 17-18 grudnia Rynek

Spotkania autorskie (7 edycji)

Dni Teatru – spektakl „Weltmajstry” Teatru Korez oraz „Skrzydlaty odlot” teatru „Kultureska”

Walentynkowy recital Barbary Brody-Malon

Spotkanie z Tradycją poświęcone obrzędom wielkanocnym

- Orszak Trzech Króli;
- Koncert Niepodległościowy 11 listopada orkiestry „Ponticello”;

➤ Spektakle teatralne:

- „Arcadia” teatru „KTO” w ramach programu „Teatr Polska”,
- „Niezgoda” teatru „Zagłębie” w ramach programu „Teatr Polska”,
- „Zemsta Nietoperza” teatru muzycznego „Arte Creatura”,
- „Hollywood na placu” w wykonaniu Teatru dla Dorosłych”,

- „Bebok w kapucy” teatru „Teatr dla Dorosłych” (Dni Teatru),
  - „Skrzydlaty odlot” teatru „Kultureska” (Dni Teatru),
  - „Welmajstry” teatru „Korez” (Dni Teatru),
  - „Dekameron” teatru „DoRo”,
- Cykle projekcji filmowych dla dorosłych „Piątkowo-filmowo” (7 edycji);
- Projekt „Nowe horyzonty Edukacji Filmowej” – edukacyjne filmy i bajki dla dzieci(współpraca z Przedszkolem nr1)
- Plenerowe spotkanie „Rozpalmy ogniskiem śpiew z sąsiadami” w ramach projektu „Spójnik” i nawiązanie współpracy z GZM i KMO

- Spotkania autorskie i z ciekawymi ludźmi, spotkania podróżnicze (8 edycji):, Piotr Kępiński, Hanna Greń, Anna Augustyn-Protas i dr Tadeusz Oleszczuk, Magdalena Zarębska, Anna Początek, Henryk Latocha, Radosław Wojnar, Edward Andrejczuk i Sebastian Macioł, Celina Habryka
- Koncerty:
- Eleni z zespołem,
  - Gwiazdy śląskiej sceny muzycznej z okazji Dnia Kobiet,
  - Walentynkowy koncert Barbary Brody-Malon „Piosenki Ireny Santor”,

- Miejskie eliminacje do Regionalnego Konkursu Recytatorskiego „Mały OKR”;
- „Spotkanie z Tradycją”;
- Spotkanie Mikołajkowe dla dzieci;
- Ferie z BOK;
- Rodzinna wycieczka edukacyjna do „Koziej Zagrody”;
- Wakacje z BOK „Wytwórka”;

- Ogólnopolski Tydzień Bibliotek;
- Dni Otwarte BOK-u (prezentacja oferty kulturalno-edukacyjnej oraz zespołów);

- Uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku akademickiego UTW;
- 2 Zabawy taneczne ;
- „Noc Bibliotek”;

- 2 Konkursy plastyczne (kartka świąteczna, „Planeta pełna książek”);
- Występ Kabaretu Młodych Panów;
- Wystawy:
  - Wystawa „Pustynne Retrospekcje” Wisława Foronia,
  - Wystawa „Pocztówki z Wenecji” Joanny Chrzęszcz,
  - Wernisaż z wystawą rzeźby Jarosława Jasińskiego,
- Koncert ogniska muzycznego;
- Kolędowanie dzieci i młodzieży w DK „Remiza”;
- Artystyczny Dzień Kobiet „Bieruńscy mężczyźni wszystkim Kobietom”.

Współorganizacja:

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy;
- Festiwal „Jesień Organowa w Powiecie Bieruńsko-Lędzińskim”;
- Piknik z okazji benefisu Henryka Latochy;
- Turniej Tańca Towarzyskiego „Nitroerg Dance Festival”;
- Osiedlowy Piknik Rodzinny na Węglowej;
- Festyny: Ściernie, Granitowa;
- Obchodny Dnia Św. Walentego.

Tabela nr 16. Organizacja wydarzeń kulturalnych w 2023 roku

RODZAJ WYDARZEŃ	ILOŚĆ	LICZBA UCZESTNIKÓW
Imprezy plenerowe	14	8100
Wydarzenia w obiektach	53	5400
Wyjazdy	3	120
Konkursy	2	69
ŁĄCZNIE	72	13689

W ramach działalności BOK wydawana jest gazeta lokalna - „RODZIA” (miesięcznik) w nakładzie 4000 egzemplarzy, 12 numerów o objętości 16 stron formatu A-3. Wydawana była przez:

- „Śródmieście Spółka z o.o.” z Tychów (od stycznia do lutego),
- „Beata-Media” z Mikołowa (od marca do grudnia).

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Działania konsolidujące bieruńskich seniorów oparte na współpracy z Akademią WSB (AWSB) z Dąbrowy Górniczej (wykłady i opieka merytoryczna), Anna Rafalska Usługi Lingwistyczne (języki obce), instruktorzy (umowy zlecenia).

W ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku słuchacze mieli możliwość nauki: języka angielskiego, języka niemieckiego, a także uczestnictwa w gimnastyce rehabilitacyjno-ruchowej, warsztatach komunikacji interpersonalnej, zajęciach nordic walking oraz wykładach tematycznych. Ponadto dla słuchaczy UTW zorganizowano zajęcia basenowe oraz treningi bowlingu w obiektach BOSiR-u. W ramach zajęć UTW uczestniczyło ponad 100 słuchaczy. Ponadto słuchacze uczestniczyli w dodatkowych projektach i wydarzeniach:

- XV Międzynarodowa Olimpiada Sportowa w Łazach;
- II Międzyuniwersytecki Turniej Bowlingowy o Puchar Rektora Akademii WSB gdzie zajęli I miejsce;
- Bal karnawałowy;
- Wiosenny Turniej Gry w Kręgle o Puchar Rektora Akademii WSB;
- Międzypokoleniowe zawody „Razem mądrzej, szybciej, lepiej”;
- Międzypokoleniowy Turniej gry w Kręgle;
- Projekt „Międzypokoleniowa Akademia Dialogu” w ramach którego odbyły się warsztaty:

- Debat oksfordzkich wraz z turniejem,
- Speedball,
- Rummikuba,
- Bule;
- Wyjazd edukacyjny do Planetarium Śląskiego;
- Wycieczka edukacyjna do Opola;
- Centralny Klub Pacjenta w Katowicach.

Tabela nr 17. UTW 2023

ilość słuchaczy	Wykłady	ilość godzin zajęć	ilość przedmiotów	wydarzenia dodatkowe
116	14	640	7	18

Aplikowanie BOK-u o dofinansowanie projektów kulturalnych

- Dni Śląskiej Godki. „Nie wstydz się! Godej!” – w ramach programu Kultura ludowa i tradycyjna MKiDN – brak dofinansowania.
- „Na skrzydłach kultury” w ramach programu „Dom Kultury +” Narodowego Centrum Kultury – *otrzymano dofinansowanie na 2024 r. w wysokości 60.000 zł.*
- „Modernizacja nagłośnienia scenicznego DK GAMA w Bieruniu” w ramach programu „Infrastruktura Domów Kultury” Narodowego Centrum Kultury - brak dofinansowania.
- „Utopce wchodzą do gry - kreatywnie o legendach i zabytkach Bierunia” – w ramach programu „Partnerstwo dla książki” Narodowego Instytutu Książki.
- Projekt „Zaproś nas do siebie” w ramach programu NCK – *pozyskanie dofinansowania.*
- Spektakle w Bieruniu – w ramach programu „Teatr Polska” Instytutu Teatralnego im. Z. Raszewskiego – *pozyskano dofinansowanie do trzech spektakli dla dorosłych i młodzieży.*
- „Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej” – cykl filmów edukacyjnych dla szkół i przedszkoli.
- Realizacja Projektu: „Święto Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii” w ramach programu „Kierunek GZM”.
- Projekt „Spójnik” w ramach programu Europejskiej Stolicy Kultury 2029 – *otrzymano dofinansowanie w wysokości 5.000 zł.*
- *Pozyskanie dofinansowania spektaklu podczas Jarmarku bożonarodzeniowego w ramach współpracy z Wrocławskim Teatrem Pantomimy i Programu Kultura Dostępna NCK.*
- Dotacja celowa MKiDN ze środków Instytutu Książki na spotkanie autorskie, w ramach realizacji projektu „Dyskusyjne Kluby Książek w województwie Śląskim 2023” *dofinansowanie w kwocie 1200,00 zł.*

Prace konserwatorskie i modernizacyjne w obiektach BOK-u w 2023 roku.

W 2023 roku dokonano niezbędnych prac konserwatorskich oraz modernizacyjnych, takich jak:

KT „Jutrzenka”:

- malowanie sali widowiskowej ,
- konserwacja pieca CO.

DK „Remiza”:

- malowanie korytarza głównego,
- wymiana 2 klimatyzatorów,
- zakup szafy na wyposażenie.

DK „Gama”:

- wymiana drzwi w garderobach,
- doświetlenie sali widowiskowej,
- zakup mikrofonów nagłownych dla teatru,

- doposażenie sali nauki gry na instrumentach - zakup małego nagłośnienia, miksera audio oraz mikrofonów,
- zakup stołów składanych (6 szt.),
- adaptacja pomieszczenia w piwnicy na magazyn dla scenografii Teatru dla Dorosłych.

MUZEUM MIEJSKIE W BIERUNIU (W ORGANIZACJI)

Rok 2023 był piątym pełnym rokiem działalności Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji). Do zakresu działania Muzeum należy gromadzenie, przechowywanie, opracowywanie, konserwowanie, udostępnianie i upowszechnianie zbiorów dokumentujących dziedzictwo kultury materialnej i niematerialnej w szczególności miasta Bierunia oraz powiatu bieruńsko-lędzkiego jako części historycznej ziemi pszczyńskiej i Śląska z zakresu historii, etnografii i sztuki. Instytucja realizowała zadania statutowe kontynuując rozpoczęty w 2018 roku proces realizacji koncepcji programowej instytucji, zgodnie z założeniami i planami przedłożonymi Radzie Miejskiej oraz Radzie Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji). Działalność obejmowała m.in.:

- budowę kolekcji muzealnej,
- działalność wystawienniczą,
- organizację wydarzeń i działalność edukacyjną.

Bardzo ważną częścią działalności instytucji w 2022 roku było pozyskanie środków zewnętrznych przeznaczonych na realizację zadań mających na celu stworzenie i rozbudowę bazy zasobów dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnego, jak i niematerialnego. Podjęcie nowych tematów badawczych, pozyskanie materiałów w terenie, a także rozpoczęcie współpracy z nowymi partnerami bez wątpienia wpłynęły na rozwój instytucji, kształtowanie pozytywnego wizerunku Muzeum, ale i na promocję Miasta Bieruń.

BUDOWA KOLEKCJI MUZEALNEJ

Najważniejszym elementem działalności instytucji w 2023 roku była kontynuacja budowy kolekcji muzealnej, na którą składają się:

- zbiory historyczne (m.in. dokumenty historyczne, sztandary historycznych organizacji, mundury, odznaczenia, legitymacje, dokumenty organizacji parafialnych, rzemieślników, zakładów pracy, szkół etc.),
- zbiory etnograficzne (m.in.: stroje ludowe, sprzęty domowe, obiekty ilustrujące kulturę duchową, np. modlitewniki, dewocjonaalia, pamiątki chrztu, komunii itp.),
- zbiory fotograficzne (fotografie archiwalne, m.in.: rodzinne, związane z wydarzeniami historycznymi, ilustrujące zmiany w przestrzeni miasta),
- zbiory sztuki (obrazy, grafiki, rzeźby).

W okresie od 1.01.2023 do 31.12.2023 łącznie pozyskano do zbiorów Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji) 55 jednostek, zapisanych jako 43 pozycje inwentarzowe o łącznej wartości 2.830,00 zł, w tym:

- zbiory etnograficzne – 27 jednostek, zapisanych jako 23 pozycje inwentarzowe o łącznej wartości 1750,00 zł,
- zbiory historyczne – 21 jednostek, zapisanych jako 13 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 890,00 zł,
- zbiory fotograficzne – 7 jednostek, zapisanych jako 7 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 190,00 zł,
- zbiory sztuki – 0 jednostek, zapisane jako 0 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 0,00 zł.

Stan zbiorów Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji) na dzień 31.12.2023 roku: 2077 jednostek, zapisane jako 802 pozycje inwentarzowe, o łącznej wartości 73.155,00 zł, w tym:

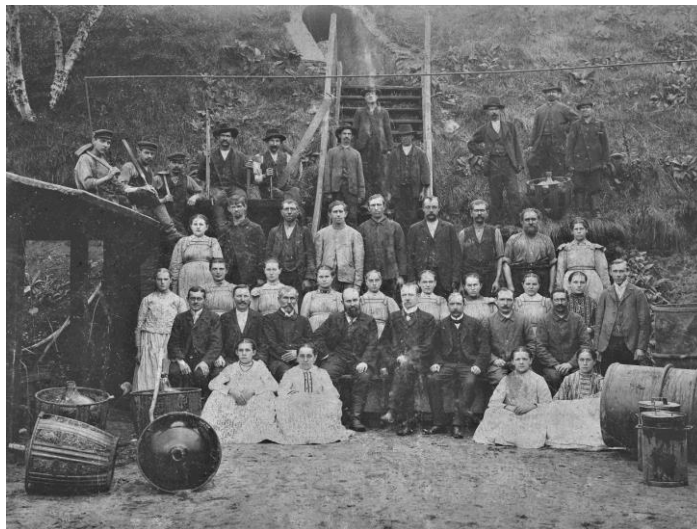
- zbiory etnograficzne – 373 jednostki, zapisane jako 270 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 19 351,00zł,
- zbiory historyczne – 514 jednostek, zapisanych jako 345 poz. inwentarzowych o łącznej wartości 24 077,00 zł,
- zbiory fotograficzne – 1 183 jednostki, zapisane jako 181 poz. i inwentarzowych o łącznej wartości 14 716,00 zł,
- zbiory sztuki – 7 jednostek, zapisanych jako 6 pozycji inwentarzowych o łącznej wartości 15 011,00 zł.

Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) gromadzi także na potrzeby dokumentacji naukowej oraz do celów ekspozycyjnych reprodukcje fotografii oraz pozyskuje rekonstrukcje rekwizytów obrzędowych, strojów, które

wpisywane są do ksiąg pomocniczych. Na dzień 31 grudnia 2023 r. do ksiąg pomocniczych wpisanych zostało 154 jednostki o łącznej wartości 3 932,90 zł.

Najcenniejsze obiekty pozyskane do zbiorów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.:

ZDJĘCIE PRACOWNIKÓW LIGNOZY, 1908 r.

BAGNET STEINGEWHR

Bagnet Steingewehr 84/98.34 do karabiny Mauser Kar98k wraz z pochwą i żabką. Rękojeść i klinga oksydowana. Okładziny rękojeści bakelitowe. Pochwa malowana na czarno. Żabka skórzana w kolorze czarnym. Na kłindze sygnatura producenta „W.C.K.” (Weyersberg Kirschbaum & Co. Waffenfabrik of Solingen – Wald). Wyprodukowany w latach 1940 -1945 w Solingen.

DREWNIANE CHODAKI

Dwie pary drewnianych chodaków. Zostały wykonane w okresie II wojny światowej przez pracowników przymusowych pochodzących z Holandii, którzy pracowali w kopalni „Mysłowice”. Chodaki zostały wykonane dla ich przełożonego w podziękowaniu za dobre traktowanie. Przez okres osiemdziesięciu lat były przechowywane przez rodzinę z Goławca.

KOLEKCJA ODZNACZEŃ

Kolekcja odznaczeń powstańca śląskiego Józefa Klenczara. Na kolekcję składają się: Brązowy Krzyż Zasługi PRL wraz z pudełkiem i legitymacją, Srebrny Krzyż Zasługi PRL wraz z pudełkiem i legitymacją, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski wraz z pudełkiem i legitymacją, Medal pamiątkowy z okazji 50 rocznicy wybuchu III powstania śląskiego oraz druk z informacją o przyznaniu odznaczenia i zaproszenie na dekorację. Cała kolekcja zachowana w stanie dobrym: brak uszkodzeń.

BINOKLE

Obiekt pochodzący z budynku przy ul. Warszawskiej, w którym niegdyś znajdowała się restauracja „Sałasz”, a wcześniej restauracja p. Kusiowej. Binokle o owalnych soczewkach wraz z metalowym futerałem. Zacisk nosowy został wykonany ze złotego metalu, widoczny na nim tłoczony napis „WIK”. Futerał z zatrzaskiem wyściełany miękką tkaniną. Przedmiot datowany na przełom XIX i XX wieku.

Działalność wystawiennicza

Wystawa „Tradycyjne pożywienie na ziemi pszczyńskiej”

termin: 30 grudnia 2022 do 28 lutego 2023 r.

miejsce: Muzeum w Mikołowie (w organizacji), ul. Karola Miarki 15

Wystawa powstała jako jeden z efektów projektu badawczego „Kod kulturowy historycznej ziemi pszczyńskiej”, realizowanego przez Muzeum w latach 2020-2021, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Kultura ludowa i tradycyjna”.

Treść ekspozycji stanowi kompleksowe kompendium podstawowej wiedzy dotyczącej tradycji kulinarnych regionu pszczyńskiego, wpisując je w kontekst tematu obrzędowości dorocznej. Wystawa powstała na podstawie

przeprowadzonych szczegółowych badań terenowych. Autorką wystawy jest Anna Lerch-Wójcik, autorka wydanej w 2018 r. książki „Pełny bonclok. Tradycje kulinarne w podmiejskich dzielnicach Jastrzębia-Zdroju” oraz autorka bloga Bonclok.pl, gdzie regularnie publikuje artykuły z zakresu dziedzictwa kulinarnego Śląska.

Deser szpajza.
Fot. Marcin Wójcik

Zupa z kondrotkiem.
Fot. Marcin Wójcik

Zupa wodzionka.
Fot. Anna Lerch-Wójcik

Zupa siemieniotka.
Fot. Anna Lerch-Wójcik

Kwiaty czarnego bzu. Fot. Zbigniew Janiga
Dżem z owoców dzikiej róży. Fot. Sara Janiga

Wystawa „Bieruńskie Utopce w twórczości Romana Nygi”

termin: 29 stycznia 2023 r.

miejsce: Hala Sportowa przy ul/ Szarych Szeregów w Bieruniu

W dniu 29 stycznia w Bieruniu odbyła się 9 edycja „Bieruńskiego Biegu Utopca”. Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) przygotowało z tej okazji wystawę „Bieruńskie utopce w twórczości Romana Nygi”. Można ją było oglądać przez cały dzień w hali sportowej przy ul. Szarych Szeregów. Bieg i tworzone wokół niego wydarzenia przyczyniły się do ożywienia i coraz większej popularności sympatycznego bieruńskiego stworoka. Trasa biegu prowadziła m.in. obok bieruńskich zabytków, a także przez tereny podmokłe nawiązując tym samym do miejsca zamieszkania utopców.

Fragmenty wystawy. Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Patrycja Śliwka

Wstawa: „Made in Bieruń”

termin: 30 czerwca do 31 sierpnia 2023 r.

miejsce: Rynek w Bieruniu

Na okres wakacyjny Muzeum przygotowało wystawę „Made in Bieruń”. Przedstawiała ona historię wybranych bieruńskich warsztatów rzemieślniczych, istniejących od końca XIX wieku do końca XX wieku. Na wystawie opisane zostały historie: warsztatu ślusarskiego Ludwika Michalika, rzeźni rodziny Bendlów, szewskiej rodziny Długoniów, stolarzy z rodów Długoń oraz Kulas, rodzinnej kuźni Krupów oraz atelier fotograficznego Wilhelma Miernika.

Zdjęcie: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Patrycja Śliwka

Autorki i autorzy wystawy "Made in Bieruń" (od prawej): Piotr Knapczyk, Agnieszka Szymula, Paulina Bobak, Marcin Noras. Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Elżbieta Musialik

OPROWADZANIE PO WYSTAWIE

Wystawę odwiedziły dwie grupy zorganizowane. Byli to: seniorzy z Dniennego Domu SENIOR + z Bierunia oraz Dniennego Domu SENIOR + z Bojszów. W trakcie oprowadzania uczestnicy chętnie dzielili się swoimi wspomnieniami związanymi z tematyką wystawy. Po wystawie oprowadzali Agnieszka Szymula, dyrektor Muzeum oraz Piotr Knapczyk, pracownik Działu Gromadzenia i Upowszechniania Zbiorów. Ponadto autorzy wystawy starali się jak najczęściej odwiedzać bieruński Rynek, aby porozmawiać ze zwiedzającymi.

Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. E. Musialik, A. Szymula, P. Śliwka

Wystawa: „Obrzędowość doroczna na historycznej ziemi pszczyńskiej”

Pierwsza odsłona

termin: 29 grudnia 2022 r. do 28 lutego 2023 r.

miejsce: Centrum Przesiadkowe w Bieruniu, ul. Ofiar Oświęcimskich 5

Druga odsłona

termin: 30 czerwca do 31 sierpnia 2023 r.

miejsce: Rynek w Bieruniu

Wystawa „Obrzędowość doroczna na historycznej ziemi pszczyńskiej” opowiadała o obrzędach i zwyczajach praktykowanych po dzień dzisiejszy na obszarze historycznej ziemi pszczyńskiej.

Wystawa jest jednym z rezultatów realizacji projektu „Kod kulturowy historycznej ziemi pszczyńskiej”, na który Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) pozyskało dofinansowanie ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – Państwowego Funduszu Celowego. Jej autorką jest Agnieszka Szymula.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Agnieszka Szymuła, Patrycja Śliwka

Wydarzenia

1. SPOTKANIE PODSUMOWUJĄCE REALIZACJĘ PROJEKTU „KOD KULTUROWY HISTORYCZNEJ ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ” w Muzeum w Mikołowie (w organizacji)

BIERUŃ W MIKOŁOWIE!

25 stycznia w Muzeum w Mikołowie odbyło się spotkanie, w czasie którego opowiadaliśmy o efektach realizacji naszego projektu *Kod kulturowy historycznej ziemi pszczyńskiej*. Mowa była m.in. o zwyczajach i obrzędach oraz tradycyjnych potrawach, o które pytaliśmy w czasie badań terenowych respondentów. Omówiliśmy wyniki naszych eksploracji, a także przedstawiliśmy część powstałej dokumentacji fotograficznej. Była też okazja do obejrzenia naszych dwóch wystaw prezentowanych w mikołowskiej placówce. Pierwsza z nich przedstawia rolę roślin w tradycji ludowej, druga opisuje tradycyjne potrawy charakterystyczne dla ziemi pszczyńskiej.

Zdjęcie: Archiwum miesięcznika GAZETA MIKOŁOWSKA, fot. Bogdan Prejs

2. SPOTKANIE „KONSERWACJA NAJSTARSZEJ KSIĘGI METRYKALNEJ Z BOJSZÓW Z ZASOBU ARCHIWUM ARCHIDIECEZJALNEGO W KATOWIACH”

W dniu 30 marca w budynku Centrum Przesiadkowego w Bieruniu odbyło się spotkanie muzealne „Konservacja najstarszej księgi metrykalnej z zasobu Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach (osobliwe zapisy, niespotykane kompaturki, unikatowe rozwiązania)”

Wydarzenie miało związek z zakończeniem konserwacji księgi metrykalnej z parafii Narodzenia Świętego Jana Chrzciciela w Bojszowach, przeprowadzonej w ramach konkursu Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych „Wspieranie działań archiwalnych 2022”.

Będąca tematem przewodnim księga metrykalna (dudka) zawiera wpisy z lat 1653 – 1725, a kompaturki (skrawki papieru lub tektury wykorzystywane przy oprawianiu) pochodzą m.in. z 1629 roku. Ze względu na swój wiek oraz treści dudka jest niezwykle cennym źródłem do badań historycznych, w szczególności genealogicznych.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Tomasz Liboska

3. SPOTKANIE „WOKÓŁ BIERUŃSKIEJ PALMY WIELKANOCNEJ”

W dniu 1 kwietnia w budynku Centrum Przesiadkowego w Bieruniu odbyło się spotkanie poświęcone bieruńskiej palmie wielkanocnej. Podczas tego wydarzenia naszymi gośćmi byli:

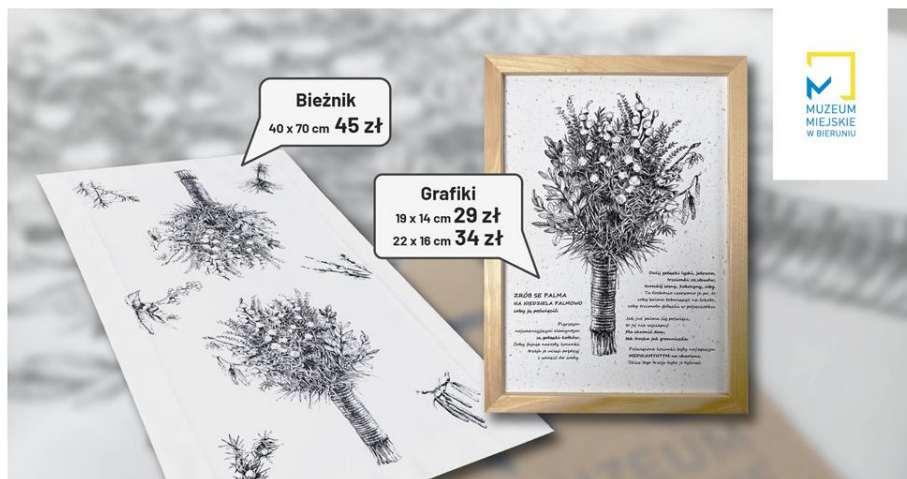
- dr inż. Łukasz Piechnik z Instytutu Botaniki im. Władysława Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, który zapoznał przybyłych z charakterystyką etnobotaniczną roślin wchodzących w skład bieruńskiej palmy. Szczególnie istotnym aspektem wykładu były rośliny, które z powodu zmian klimatycznych i środowiskowych wymierają na naszych terenach.
- Państwo Maria i Jan Piórkowie z Ćwiklic, którzy w trakcie spotkania przygotowywali palmy z wykorzystaniem tradycyjnych roślin oraz przedstawiali ich znaczenie i symbolikę.

Technika tworzenia palm, przekazywana z pokolenia na pokolenie nie należy do najprostszych, a osób znających jej tajniki jest na ziemi pszczyńskiej już niewiele. Po prelekcjach rozgorzała dyskusja – uczestnicy wymieniali się spostrzeżeniami o roślinach i technikach wykorzystywanych we własnych rodzinach.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Tomasz Liboska

Specjalnie na ten dzień Muzeum wyprodukowało bieżniki oraz zaszkłone i zaramowane grafiki, których tematem przewodnim była bieruńska palma wielkanocna – fenomen naszego lokalnego dziedzictwa kulturowego, od lat towarzyszący Niedzieli Palmowej. Autorką grafiki wykorzystanej do w/w obiektów jest bieruńska artystka Beata Plewniak. Grafika powstała na podstawie fotografii dokumentujących bieruńskie palmy wielkanocne, zrealizowanych w 2021 r. w ramach projektu „Kod kulturowy historycznej ziemi pszczyńskiej”, na który Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) pozyskało dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Kulturowego.

4. BIERUŃSKA NOC MUZEÓW

W sobotę, 20 maja, odbyła się pierwsza Noc Muzeów w historii naszej instytucji. Zorganizowaliśmy wydarzenie, które łączyło edukację z przyjemnością. Brały w nim udział całe rodziny.

Pierwszym elementem była wycieczka rowerowa „Szlakiem tajemnic II wojny światowej”. W jej trakcie Piotr Knapczyk (z Działu Gromadzenia i Upowszechniania Zbiorów) opowiedział uczestnikom o działaniach zbrojnych we wrześniu 1939 r. i styczniu 1945 r. na obszarze Góry Chełmeczki i pozostałych terenach Starego Bierunia. Nasi goście poruszali się po Chełmeczkach, odkrywając nieznane dotąd karty historii miasta.

Drugą część stanowił piknik edukacyjny w Zagrodzie „Zosia”, mieszczącej się w Jajostach. Nasi uczestnicy poznali realia gospodarskiego życia. Właściciele z pasją opowiadali o mieszkańcach zagrody, a były to m.in. strusie, bocian, pawie, świnka, owce, kozy i gęsi. Następnie zobaczyć można było proces przygotowania jajecznicy z jaja strusia. Każdy z uczestników miał możliwość spróbowania tego specjału. Ostatnim elementem pikniku było wspólne ognisko, przy którym nasi goście mogli upiec kiełbaski. Tańczące płomienie, zapach palonego drewna i ciepło przyjemnie bijące od ognia sprzyjały zadumie, a opowieści Pani Marii Sitko o tutejszych legendach na długo zapadną w pamięci wszystkich zgromadzonych.

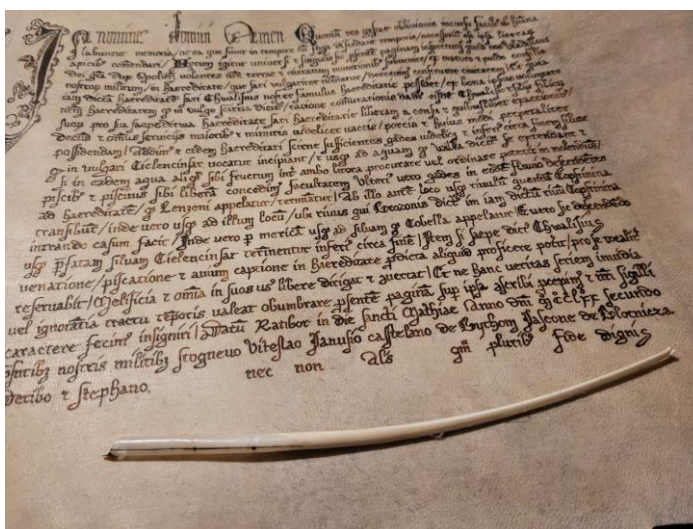
Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Patrycja Śliwka, Wiktoria Kowalik

5. PREZENTACJA REKONSTRUKCJI DOKUMENTU Z 1272 ROKU DOTYCZĄCEGO ŚCIERN

W sobotę, 10 czerwca, podczas festynu na Ścierniach, w czasie biegu „Chwalisz czy nie chwalisz - lotej z nami” Muzeum zaprezentowało nowy nabytek – rekonstrukcję pergaminowego dokumentu dotyczącego Ściern. Pierwowzór dokumentu wystawiony został 24 lutego 1272 roku przez księcia Władysława I Opolskiego. Dokument dotyczył zamiany włości. Książę odstąpił rycerzowi o imieniu Chwalisz wieś Ściernie (Scirna) w zamian za wieś Żory (Sari). Ten dokument był pierwszym źródłem historycznym dotyczącym terenów dzisiejszego Bierunia. Oryginał nie zachował się do naszych czasów – jego treść znana jest z wykonanego w osiemnastym wieku odpisu.

Autorem rekonstrukcji jest dr Wojciech Schäffer, dyrektor Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach. Dokument wykonany został na pergaminie z koziej skóry, tekst zapisany został ręcznie przy użyciu ptasiego pióra. Dukt pisma ściśle oddaje dukt pisarza książęcego Arnolda z 1274 roku. Pieczęć to kopia używanej w roku 1260, przechowywanej w Archiwum Państwowym we Wrocławiu.

Fundatorem dokumentu jest Pani Maria Sitko, Radna Miasta Bierunia i mieszkanka Ściern, która z pasją włącza się w działania służące zachowywaniu rodzimej kultury i historii.

Praca nad dokumentem, fot. Wojciech Schäffer

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Piotr Knapczyk

6. BENEFIS HENRYKA LATOCHY

17 czerwca w Domu Kultury „Gama” odbył się benefis najbardziej znanego bieruńskiego piłkarza Henryka Latochy. Pan Henryk (znany również jako Helmut) jest w naszym mieście (i nie tylko) ikoną piłki nożnej. Od 1965 roku grał w Górniku Zabrze i wraz z tym klubem czterokrotnie zdobywał tytuł mistrza Polski oraz pięciokrotnie zwyciężał w Pucharze Polski. Występował w spotkaniach, które przechodziły do historii, takich jak mecz z Manchesterem City w Pucharze Zdobywców Pucharów w 1970 roku. Zaliczył również osiem występów w barwach reprezentacji Polski. Wydarzenie zostało zorganizowane z okazji obchodów osiemdziesiątych urodzin Pana Henryka, ale także osiemdziesiątych urodzin wybitnego bieruńskiego piłkarza Jana Banasia. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz powiatu, miasta Bierunia, miasta Zabrze, Polskiego Związku Piłki Nożnej, Śląskiego Związku Piłki Nożnej, Górnika Zabrze i instytucji miejskich.

Honorowymi gośćmi byli koledzy z boiska Henryka Latochy, m.in. Hubert Kostka, Stanisław Ośliżko, Jan Kowalski, Marek Majka, Władysław Żmuda czy Zygmunt Anczok.

Jednym z elementów wydarzenia była premiera filmu zatytułowanego "HELMUT" wyprodukowanego przez nasze Muzeum. Dzięki temu nasza instytucja zadebiutowała w świecie sportu!

Film zrealizował Wojciech Wikarek. Przybliżył postać Henryka Latochy i zawiera wspomnienia jego samego, jego rodziny, znajomych, innych sportowców oraz mieszkańców naszego miasta.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu. Fot. Tomasz Liboska

7. ŚWIĘTO GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

ŚWIĘTO GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

KIERUNEK → GZM

ŻABI KRAJ

- podróż szlakiem historycznego stawu bieruńskiego

2 LIPCA BIERUŃ 16:00-20:00

Start: godzina 16.00
wejście na Groblę od strony ul. Krakowskiej

Skorzystaj ze 133 mikrowypraw!

SPRAWDŹ: KIERUNKEGZM.PL

Zrealizowano z udziałem środków finansowych z budżetu Górnoląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

W dniu 2 lipca odbyła się II edycja święta Górnoląsko – Zagłębiowskiej Metropolii „Kierunek GZM”. W ramach wycieczki opowiadaliśmy historię zabytku inżynierii budownictwa ziemnego i poszerzoną o wiedzę dotyczącą fauny i flory występującej wokół Grobli, która jest jednym z najbardziej unikatowych miejsc w Górnoląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, której Bieruń jest częścią. Tradycje gospodarki stawowej w okolicy Bierunia sięgają przełomu XIV i XV wieku. Bieruń, otoczony rozległymi taflami wodnymi przedstawiał się szczególnie urokliwie. Nazywano go „Żabim Kątem”. Muzeum przygotowało z tej okazji spacer:

- z historykiem po zabytkowej Grobli, podczas którego uczestnicy mieli okazję poznać historię nieistniejącego już Wielkiego Stawu Bieruńskiego;
- z ornitologiem wokół stawów istniejących obecnie w miejscu historycznego Wielkiego Stawu Bieruńskiego, połączony z obserwacją ptactwa i zwierzyny żyjącej na tym terenie;
- z legendarnym utopcem, który opowiadał o tutejszych podaniach ludowych.

Projekt był realizowany przez Miasto Bieruń we współpracy z Muzeum Miejskim w Bieruniu (w organizacji) oraz Bieruńskim Ośrodkiem Kultury.

Zdjęcia: Archiwum Bieruńskiego Ośrodka Kultury, fot. Elżbieta Musialik

8. EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA

W dniu 17 września z okazji obchodzonych na terenie całej Unii Europejskiej i zainicjowanych w 1991 roku Europejskich Dni Dziedzictwa Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) zorganizowało spacer „Rzemiosło ojca dziedzictwem syna – spacer śladami dawnego rzemiosła bieruńskiego”. W trakcie wycieczki uczestnicy poznali historię bieruńskich rzemieślników. W naszym mieście poszczególne profesje stały się rodzinnymi tradycjami, a warsztaty przechodziły z ojca na syna. Wytwory lokalnych mistrzów były bardzo cenione przez mieszkańców Bierunia i okolicznych miejscowości. Trudu prowadzenia spaceru podjął się Jerzy Pastuszka, mieszkaniec Bierunia, pasjonat historii i, co ważne, rzemieślnik, który przez wiele lat prowadził rodzinną piekarnię przy Rynku.

Henryk Loska. To właśnie ten ostatni przekonał Pana Henryka do spróbowania swoich sił w Zabrzu. Od 1965 roku Pan Henryk grał w legendarnym Górniku Zabrze na pozycji obrońcy. W trójkolorowych barwach zdobył cztery tytuły mistrza Polski (1966, 1967, 1971, 1972) i pięciokrotnie triumfował w Pucharze Polski. W reprezentacji Polski Henryk Latocha wystąpił 8 razy. Pan Henryk o swojej piłkarskiej drodze opowiedział w naszym filmie. Jego autorem jest Wojciech Wikarek. Współpracy merytorycznej podjął się Łukasz Odelga. W filmie wystąpili m.in.: Antoni Piechniczek, Henryk Kula (Wiceprezes Polskiego Związku Piłki Nożnej), Bartłomiej Bobla (trener Hutnika Kraków), Jan Rudzki (działacz Unii Bieruń Stary), Krystian Grzesica (Burmistrz Miasta Bierunia), Ks. Michał Anderko (proboszcz parafii pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Bieruniu Starym).

Premiera filmu miała miejsce w czerwcu 2023 r.

Henryk Latocha z realizatorami filmu

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji). Fot. Paweł Świąś

2. ODPUST ŚW. WALENTEGO

W czasie tegorocznego odpustu św. Walentego pracownicy Muzeum pokazywali Bieruń gościom z Tychów. Odwiedziła nas grupa z Klubu Osiedlowego „Regina”, należącego do Tyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „OSKARD”.

W czasie spaceru opowiadaliśmy o bieruńskiej historii i o naszych zabytkach. Uczestnicy mieli okazję zobaczyć: Sanktuarium, Rynek, ruchomą stajenkę, a także wystawę bieruńskiego rzeźbiarza Jarosława Jasińskiego, prezentowaną w Bieruńskim Ośrodku Kultury (w Kinoteatrze „Jutrzenka”).

Wycieczkę oprowadzali: Agnieszka Szymuła, dyrektor Muzeum i Piotr Knapczyk, pracownik Działu Gromadzenia i Upowszechniania Zbiorów.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Agnieszka Szymula, Piotr Knapczyk

3. W POSZUKIWANIU WIOSNY I ... UTOPCÓW

W 2022 r. Muzeum Miejskie w Bieruniu rozpoczęło współpracę z Klubem Turystyki Kolarskiej GRONIE Tychy, działającego przy oddziale PTTK Tychy. Tegoroczne rowerowe zwiedzanie Bierunia odbyło się 19 marca. Wycieczka była elementem XXV rozpoczęcia sezonu kolarskiego.

Trasa historyczno-przyrodnicza (11 km): Rynek – Grobla – Góra Chełmeczeki - Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Góra Chełmeczeki – Las Gołys (miejsce, w którym odnaleziono wraki zestrzelonego bombowca B - 25 Mitchell), rzeka Gostyń – ERG. Wycieczkę poprowadził Piotr Knapczyk z Działu Gromadzenia i Upowszechniania Zbiorów. Kwestie przyrodnicze przybliżyła uczestnikom nasza współpracowniczka, Wiktoria Kowalik, biolog i entomolog.

Zdjęcie: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Wiktoria Kowalik.

4. BIESY, WOJNY I TAJEMNICE KSIĄŻĘCEGO DWORU

W niedzielę, 15 października, Muzeum poprowadziło kolejną już wycieczkę rowerową dla Klubu Turystyki Kolarskiej GRONIE Tychy, działającym przy PTTK Tychy. Wycieczka była elementem zakończenia sezonu kolarskiego. Rozpoczęcie miało miejsce na Rynku, gdzie wielu z uczestników po raz pierwszy usłyszało bieruński hejnał. Następnie wycieczka udała się na stoki Góry Chełmeczki. Pod bezimienną leśną mogiłą uczestnicy poznali historię walk ze stycznia 1945 roku na terenie miasta. Później grupa udała się do Bijasowic. Uczestnicy poznali dzieje krzyża, który stanął w miejscu śmierci dwóch powstańców śląskich Karola Łukasza i Stanisława Habudy. Opowiedzieliśmy również o historii Bijasowic i znajdującego się tam dworu. Na koniec grupa udała się do Arboretum. Wycieczkę prowadził Piotr Knapczyk z Działu Gromadzenia i Upowszechniania Zbiorów. Kwestie przyrodnicze przybliżyła współpracowniczka Muzeum, Wiktoria Kowalik, biolog i entomolog.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Wiktoria Kowalik.

5. CYKL LEKCJI MUZEALNYCH DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 W BIERUNIU

Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) realizując jeden ze statutowych celów, którym jest edukacja przeprowadza cykl lekcji muzealnych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 1. Lekcje mają za zadanie edukację z zakresu kultury i historii lokalnej, która nieobjęta jest podstawą programową.

W dniu 27 listopada 2023 roku, na hali sportowej SP 1 przeprowadzone zostały dwie lekcje o tytule „Dawny Bieruń na zachowanych pocztówkach”. W lekcjach wzięło udział około 200 uczniów roczników od II do V. Na początku

zajęć uczniowie poznali historię pocztówek oraz bieruńskiej poczty. Następnie obejrzeni archiwalne pocztówki ze zbiorów Muzeum. W ramach cyklu zostaną przeprowadzone kolejne cztery lekcje w roku 2024. Podsumowaniem cyklu będzie konkurs historyczny.

6. OTWARTE WYKŁADY W RAMACH PROJEKTU GWAROZNAWCY

W ramach realizacji projektu „Gwaroznawcy”, w budynku Centrum Przesiadkowego w Bieruniu, odbyły się trzy spotkania, w czasie których wystąpili zaproszeni goście. Wszystkie kończyły się żywą dyskusją.

PIERWSZE SPOTKANIE

Termin: 26 sierpnia 2023 r.

Wystąpienie:

- prof. dr hab. Helena Synowiec: *O gwarach Bierunia i okolicy*,

DRUGIE SPOTKANIE

Termin: 16 września 2023 r.

Wystąpienia:

- dr Grzegorz Odoj, prof. UŚ: Metodologia etnograficznych badań terenowych,
- dr Tymoteusz Król z Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk: Dokumentacja i rewitalizacja językowa: ideologie i postawy językowe. Przypadek Wilamowic i Śląska.

TRZECIE SPOTKANIE

Podsumowanie realizacji projektu „Gwaroznawcy”.

Termin: 17 października 2023 r.

W części pierwszej można było usłyszeć nagrania dźwiękowe, prezentujące fragmenty rozmów pomiędzy uczestnikami projektu a ich bliskimi. Rozmowy przeprowadzane były w Bieruniu i okolicy po śląsku z przedstawicielami najstarszego pokolenia - osobami mającymi ponad 80 lat. Najstarsza z nich urodziła się w 1926 roku w Bojszowach.

W kolejnej części zaproszeni goście – przedstawiciele trzech pokoleń, zaprezentowali swoje wystąpienia:

- Alojzy Lysko: *Język domem życia*,
- Tomasz Wrona: *Śląska mowa wśród pokolenia pięćdziesięciolatków*,
- Marcin Noras: *Żywa mowa. O gwarach wśród młodzieży*.

7. SPACER „GROBY WOJENNE W BIERUNIU”

W dniu 11 listopada, w czasie obchodów Narodowego Święta Niepodległości, jednym z elementów miejskich obchodów był spacer historyczny „Groby wojenne w Bieruniu” po starobieruńskiej nekropolii. Spacer rozpoczął się przy Sanktuarium św. Walentego w Bieruniu. Głównym punktem wydarzenia było uroczyste odsłonięcie nowego nagrobka powstańca śląskiego Jana Dziubanego.

Jan Dziubany urodził się 31 stycznia 1901 roku w Bieruniu Starym. Był synem Józefa. Zamieszkały w Bieruniu Starym, był kawalerem. Służył w stopniu szeregowego w I Pszczyńskim Oddziale Powiatowym II kompanii. W trakcie I powstania brał udział w działaniach w Bojszowach, Jedlinie, Chełmku, Kopciowicach i Łące. Poległ dnia 27 listopada 1919 roku z rąk niemieckiego tajnego policjanta. W chwili śmierci miał 18 lat. Pogrzb miał miejsce 30 listopada lub 16 grudnia 1919 roku.

W trakcie spaceru uczestnicy odwiedzili groby wojenne zlokalizowane na cmentarzu w Bieruniu Starym oraz poznali historię wszystkich wojennych mogił na terenie miasta (również tych już nieistniejących).

Przy mogiłach zbiorowych powstańców śląskich, żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 roku oraz więźniów KL Auschwitz zamordowanych w styczniu 1945 roku stanęły tabliczki informacyjne. Znalazły się na nich teksty historyczne zapisane również za pomocą alfabetu Braille’a i dostosowane dla osób przemieszczających się na wózkach inwalidzkich.

Każdy uczestnik spaceru otrzymał ponadto broszurę „Groby wojenne w Bieruniu”. Zawiera ona najważniejsze informacje o położonych w naszym mieście mogiłach wojennych.

Spacer był podsumowaniem projektu „Zdążyć przed niepamięcią – budowa nowego grobu wojennego oraz wykonanie tabliczek informacyjnych”, dofinansowanego z środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Projekt był realizowany przez Miasto Bieruń we współpracy z Muzeum Miejskim w Bieruniu (w organizacji).

8. REALIZACJA FILMU „STARCIE NA GÓRZE CHEŁMECZKI 1939”

Film opowiada historię walk z września 1939 r., które miały miejsce na terenie Bierunia. Powstał we współpracy ze Stowarzyszeniami: Rekonstrukcji Historycznej 73 pułk piechoty oraz Grupy Rekonstrukcji Historycznych Piechota Heer.

W budynku Centrum Przesiadkowego w Bieruniu odbyły się dwa pokazy filmu. Pierwszy odbył się w dniu 5 grudnia i skierowany był głównie do bieruńskiej młodzieży szkolnej. Drugi pokaz odbył się 9 grudnia. Kierowany był do mieszkańców Bierunia i okolicznych miejscowości. Po pokazie pracownik Muzeum wygłosił prelekcję o grobach wojennych na terenie Bierunia. Przedstawiciele grup rekonstrukcyjnych zaprezentowali umundurowanie i uzbrojenie Wojska Polskiego i Wehrmachtu z roku 1939.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Nikola Chamera

7. CYKLE TEMATYCZNE NA FANPAGE’U MUZEUM MIEJSKIEGO W BIERUNIU (W ORGANIZACJI)

BIERUŃ W OBIEKTYWIE

Niezwykle cennymi obiektami w naszych zbiorach są fotografie.

Zdjęcia wspaniale opowiadają o tym, jak zmieniały się poszczególne miejsca, ulice czy budynki w naszym mieście. Ale nie tylko – wiele mówią także o zmianach zachodzących w codzienności, w sposobach świętowania, ale i w nas samych. Okraszone wspomnieniami, opisem okoliczności wykonania, pięknie dokumentują lokalny koloryt. Co ciekawe, indywidualne ujęcia dokumentujące otoczenie, mają tyle twarzy, ile osób naciskających spust migawki. Każdy przecież w inny sposób poznaje i odbiera świat.

Zainspirowani dawnymi obrazami naszego miasta, rozpoczęliśmy nowy cykl - „Bieruń w obiektywie”. W tym cyklu spróbujemy zestawić obecny obraz miasta i jego mieszkańców z jego dawnym obliczem, ujętym na zdjęciach dokumentujących przeszłość.

BIERUŃ OD PODSZEWKI

Cykl opowiadający o miejscach i obiektach z terenu Bierunia, które związane są z tutejszą historią i kulturą.

BIERUŃSKIE PORTRETY

Muzealny cykl, w którym opisujemy wybranych mieszkańców naszego miasta.

EKSPONAT MIESIĄCA

W każdym miesiącu opisujemy wybrany eksponat ze zbiorów, przedstawiając jednocześnie jego kontekst kulturowy czy historyczny oraz dokumentację fotograficzną.

NASI DARCYŃCY

Cykl, w którym opisujemy osoby przekazujące eksponaty do naszych zbiorów, a także obiekty, które wzbogacają naszą kolekcję.

PATRONI BIERUŃSKICH ULIC

Nowy cykl, który rozpoczęliśmy w sierpniu 2023. Opisujemy w nim postaci, które stały się patronami ulic naszego miasta. Są to zarówno znane w całej Polsce osoby, jak i lokalni bohaterowie.

CYKL POSTÓW OPOWIADAJĄCYCH O OBRZĘDOWOŚCI DOROCZNEJ

Muzeum w 2023 na swoim fanpage'u opowiadało o wiosennych zwyczajach i obrzędach w Bieruniu i w okolicy. Treść postów, opracowane przez Agnieszkę Szymulę, zilustrowane była wybranymi zdjęciami powstałymi w czasie realizacji dokumentacji fotograficznej wykonanej w Bieruniu i w okolicy w ramach projektu „Kod kulturowy historycznej ziemi pszczyńskiej”. Opisane były m.in. przygotowywanie palmy wielkanocnej, obrzęd święcenia pokarmów, zwyczaj święcenia pól, nabożeństwo majowe na Chełmeczkach.

Wielka Sobota po bieruńsku.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Patrycja Śliwka

Alojzy Lysko z Bojszów przygotowuje krzyżyki z palmy wielkanocnej.

Zdjęcie: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Tomasz Liboska

Święcenie pól w Niedzielę Wielkanocną w Ścierniach.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Maciej Niestony

Nabożeństwo majowe na Chełmeczach.

Zdjęcia: Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), fot. Tomasz Liboska

CYKL POSTÓW OPOWIADAJĄCYCH O WYDARZENIACH HISTORYCZNYCH

Muzeum w 2023 na swoim fanpage 'u opowiada o wydarzeniach historycznych, a także przypomina ważne rocznice w Bieruniu i w okolicy. Opisane były m.in. rocznica śmierci powstańców śląskich z Bierunia i Bojszów w walkach pod Górą św. Anny, Święto Wojska Polskiego, ale i historia późniejsza, np. początki odzyskania bieruńskiej samodzielności. Treść postów opracowuje historyk Piotr Knapczyk.

Pomnik poległych powstańców w Siedlcu (obecnie sołectwo w gminie Izbicko).

Pierwsza Rada Miejska w Bieruniu

CYKL POSTÓW POŚWIĘCONYCH WYSTAWIE „MADE IN BIERUŃ”, publikowanych w każdy wakacyjny piątek. Opublikowane zostały teksty:

- TAKIE BUTY... Bieruńska historia szewskiej rodziny Długoniów,
- KUCHNIA OD DOBREGO STOLARZA DUŻO SZCZĘŚCIA PRZYSPARZA - warsztat stolarski rodziny Kulasów,
- BEZ WOŁU NIE MA ROSOŁU - opowieść o rodzinie z tradycjami masarskimi Bendlów oraz o fabryce kiełbas Braiera,
- MIĘDZY MŁOTEM A KOWADŁEM – losy kowalskiej rodziny Krupów,
- MISTRZ I NAUCZYCIEL – dzieje rodzinnego warsztatu ślusarskiego Ludwika Michalika,
- CZEGO OCZY NIE WIDZIAŁY TO NA ZDJĘCIU BĘDZIE – opis atelier fotograficznego wybitnego bieruńskiego fotografa Wilhelma Miernika.

APLIKOWANIE O ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) w 2020 roku rozpoczęło działania mające służyć pozyskaniu środków zewnętrznych przeznaczonych na realizację zadań mających na celu stworzenie i rozbudowę bazy zasobów dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnego, jak i niematerialnego. Podjęcie nowych tematów badawczych, pozyskanie materiałów w terenie, a także podjęcie współpracy z nowymi partnerami bez wątpienia wpływają na ogromny rozwój instytucji. Działania te pozwalają na kształtowanie pozytywnego wizerunku Muzeum, ale i na promocję Miasta Bieruń.

Warto zaznaczyć, że Muzeum jest skuteczne w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Od 2020 do 2023 roku instytucja otrzymała dofinansowania na realizację dziesięciu przedsięwzięć (w tym: pięć realizowanych we współpracy z Gminą Bieruń, pięć realizowanych samodzielnie) na łączną kwotę **233.840 zł** (projekty realizowane wspólnie z Gminą Bieruń: **69.840 zł**, projekty realizowane samodzielnie przez Muzeum: **164.000 zł**):

1. **„Budowa nowego grobu wojennego oraz wykonanie oznakowania mogił powstańców śląskich i żołnierzy z terenu Gminy Bieruń”** (projekt realizowany we współpracy z Gminą Bieruń w 2021 r.); koszt całkowity zadania: 13.000 zł, w tym: **10.400 zł** ze środków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w programie „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju”; 2.600 zł - wkład własny (Gmina Bieruń);
2. **„Upowszechnienie informacji o grobach wojennych żołnierzy i powstańców śląskich na terenie Gminy Bieruń”** (projekt realizowany we współpracy z Gminą Bieruń w 2021 r.); koszt całkowity zadania: 16.300 zł, w tym: **13.040 zł** ze środków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w programie „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju”, wkład własny: 3.260 zł (Gmina Bieruń);
3. **„Kod kulturowy historycznej ziemi pszczyńskiej”** (projekt realizowany przez Muzeum w latach 2021-2022): koszt całkowity zadania: 87.900 zł, w tym: **50.000 zł** ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w programie: „Kultura ludowa i tradycyjna”; wkład własny: 37.900 zł;
4. **„W Bieruniu na grubie”** (projekt realizowany przez Muzeum w 2022 r.); koszt całkowity zadania: 30.269,98 zł, w tym: **21.000 zł** ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Kultury w programie Kultura – Interwencje. Edycja 2022, który realizuje Narodowe Centrum; wkład własny: 9.269,98 zł;
5. **„Od Rumcajsza do bieruńskiego Nobla czyli Metropolia z siłą dynamitu”** (projekt realizowany we współpracy z Gminą Bieruń w 2022 r.); koszt całkowity zadania: 10.000 zł, w tym: **10.000 zł** ze środków Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach wsparcia wydarzeń organizowanych podczas pierwszej edycji święta GZM;
6. **„Zdążyć przed niepamięcią” – budowa nowego grobu wojennego oraz wykonanie tabliczek informacyjnych** (projekt realizowany we współpracy z Gminą Bieruń – w trakcie realizacji); całkowity koszt zadania: 31.250 zł, w tym: **25.000 zł** dofinansowania do realizacji projektu ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w programie „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju”; wkład własny: 6.250 zł (Gmina Bieruń);
7. **„Żabi kraj – podróż szlakiem historycznego stawu bieruńskiego”** (projekt realizowany we współpracy z Gminą Bieruń oraz Bieruńskim Ośrodkiem Kultury w 2023 r.); koszt całkowity realizacji zadania: 11.400 zł;

w tym: **11.400 zł** dofinansowania do realizacji projektu ze środków Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach wsparcia wydarzeń organizowanych podczas drugiej edycji święta GZM;

8. **„Route 44”** (projekt realizowany przez Muzeum - w trakcie realizacji); całkowity koszt zadania: 109.700 zł;
w tym: **65.000 zł** ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w programie: „Kultura ludowa i tradycyjna”; wkład własny: 44.700 zł;
9. **„Gwaroznawcy”** (projekt realizowany przez Muzeum); całkowity koszt zadania: 28.500 zł. w tym: **23.000 zł** dofinansowania ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury EtnoPolska. Edycja 2023.; wkład własny: 6.000 zł.
10. **„Starcie na Górze Chełmeczki 1939”** (projekt realizowany przez Muzeum); 5000 zł dofinansowania z programu „Spójnik” realizowanego przez Katowice Miasto Ogrodów i Górnośląsko – zagłębiowską Metropolię w ramach starań Katowic o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029.

W 2023 roku Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) realizowało 5 projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych (w tym dwa realizowane we współpracy z Gminą Bieruń, trzy realizowane samodzielnie). Pozyskane przez instytucję środki zewnętrzne w 2023 r. wynoszą 99.400 zł, w tym: 36.400 zł – zadania realizowane we współpracy z Gminą Bieruń; 63.000 zł – zadania realizowane samodzielnie.

1. ZDAŹYĆ PRZED NIEPAMIĘCIĄ – BUDOWA NOWEGO GROBU WOJENNEGO ORAZ WYKONANIE TABLICZEK INFORMACYJNYCH

Wnioskodawca: **Gmina Bieruń**

Opracowanie wniosku: **Biuro Funduszy Zewnętrznych i Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Bieruniu oraz Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji)**

Wysokość dofinansowania: **25 000 zł**

Wniosek o dofinansowanie został złożony w programie „Groby i cmentarze wojenne w kraju”, ogłoszonym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Miasto Bieruń we współpracy z Muzeum Miejskim w Bieruniu (w organizacji) w roku 2023 r. realizowało zadanie pn. *„Zdażyć przed niepamięcią” – budowa nowego grobu wojennego oraz wykonanie tabliczek informacyjnych*, dofinansowane ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach Programu Rządowego *Groby i cmentarze wojenne w kraju*.

Głównym zadaniem projektu były demontaż dotychczasowej mogiły oraz budowa nowego nagrobka Powstańca Śląskiego Jana Dziubanego. Został on wykonany zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez Instytut Pamięci Narodowej.

Ponadto w ramach otrzymanego dofinansowania przy trzech zbiorowych grobach wojennych: Mogile zbiorowej Powstańców Śląskich, Mogile zbiorowej żołnierzy Wojska Polskiego, Mogile zbiorowej Więźniów Oświęcimia, zostały ustawione tablice informacyjne.

W czasie realizacji projektu odbył się spacer historyczny, podczas którego uczestnicy otrzymali broszury zawierające teksty historyczne oraz informacje dotyczące realizacji zadania.

Podczas realizacji zadania gmina skierowała również swoją uwagę na potrzeby osób niewidomych i niedowidzących. Treści historyczne zostały opracowane w alfabecie Braille’a i znalazły się na dedykowanych broszurach i wspomnianych już tablicach.

CZĘŚĆ INWESTYCYJNA:

- wykonanie nowego nagrobka powstańca Jana Dziubanego ,

- wykonanie tablic informacyjnych przy: mogile zbiorowej powstańców śląskich, mogile zbiorowej żołnierzy WP, mogile zbiorowej więźniów KL Auschwitz (na tablicach znajduje się również tekst w alfabecie Braille'a).

CZĘŚĆ POPULARYZATORSKA:

- wydanie folderu promującego realizację projektu, zawierającego opisy grobów wojennych,
- wydanie folderu promującego realizację projektu w alfabecie Braille'a,
- realizacja dwóch spacerów historycznych „Groby wojenne w Bieruniu”.

2. ŻABI KRAJ – PODRÓŻ SZLAKIEM HISTORYCZNEGO STAWU BIERUŃSKIEGO

Wnioskodawca: **Gmina Bieruń**

Opracowanie wniosku: **Biuro Funduszy Zewnętrznych, Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji), Bieruński Ośrodek Kultury**

Wysokość dofinansowania: **11 400 zł** (środki z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii)

3. ROUTE 44

Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) w 2023 roku otrzymało dofinansowanie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzące z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu "Kultura ludowa i tradycyjna" na realizację projektu „Route 44”.

Czas trwania: **2 lata (23.06.2023-31.12.2024 r.)**

Pomysłodawca i koordynator projektu: **Agnieszka Szymula**

Rodzaj zadania: **dokumentacja, archiwizacja i jak najszersze udostępnianie unikalnych zjawisk z zakresu dziedzictwa kultur tradycyjnych**

Wysokość dofinansowania: **65 000 zł (35 000 na 2023 rok, 30 000 na 2024 rok)**

Wniosek został złożony do konkursu w programie „Kultura ludowa i tradycyjna”, ogłoszonym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Celem programu jest wspieranie zjawisk związanych ze spuścizną kultur tradycyjnych, transformacjami (przekształceniami i przemianami) poszczególnych elementów oraz współczesnymi kontekstami ich występowania.

Realizacja projektu pozwoli na dokumentację kulturowego aspektu drogi krajowej numer 44, biegnącej śladem dawnego historycznego traktu handlowego łączącego Śląsk z Małopolską, który przez wieki miał wpływ na powstanie i rozwój leżących przy niej miejscowości. Miasto Bieruń położone jest mniej więcej w połowie przebiegu trasy. Nasze miasto stanowi więc środek, serce pogranicza śląsko-małopolskiego. Nawiązanie do najśłynniejszej drogi świata i ikony amerykańskiej wolności Route 66 jest celowe i nieprzypadkowe. Nasza Route 44 przez wieki również miała niebagatelne znaczenie dla rozwoju historycznych ziem!

Rezultaty:

- strona internetowa,
- wystawa mobilna,
- archiwum naukowe: powstanie repozytorium opisowego: 40 wywiadów,
- rozwój repozytorium ikonograficznego: zdjęcia o wysokiej wartości dokumentacyjnej,
- promocja Muzeum oraz Miasta Bierunia.

Wjazd na Bieruński Most Cudów, łączący Śląsk i Małopolskę,
znajdujący się na drodze krajowej nr 44.

Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu. Fot. Paweł Świąś

4. GWAROZNAWCY

Czas trwania: **sierpień – październik 2023 r.**

Koordynatorzy projektu: **Agnieszka Szymula i Wiktor Nyga**

Wysokość dofinansowania: 23 000 zł

Wniosek został złożony do konkursu w programie EtnoPolska. Edycja 2023, realizowanym przez Narodowe Centrum Kultury ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Celem programu było tworzenie warunków dla wzmacniania tożsamości kulturowej i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym

i regionalnym. EtnoPolska wspiera m.in. unikatowe zjawiska folkloru wiejskiego i miejskiego, wpływające w istotny sposób na wzrost kapitału kulturowego.

Do tegorocznej edycji programu wpłynęła rekordowa liczba 2 069 wniosków z całej Polski. Wyłoniono 345 beneficjentów. Muzeum Miejskie w Bieruniu znalazło się na wysokim, bo 16 miejscu!

Głównym zamierzeniem realizacji zadania jest pozyskanie dokumentacji dźwiękowej lokalnych gwar mowy śląskiej z terenu Bierunia i okolicznych miejscowości. Istotą zaplanowanych przez nas badań terenowych, realizowanych w ramach projektu, zasadza się na koncepcji, aby osoby wytypowane do ich przeprowadzenia, odbyły rozmowy ze swoimi najbliższymi, będącymi zarazem przedstawicielami najstarszego pokolenia. Ważnym aspektem zamierzeń projektowych będą zajęcia edukacyjne z naszymi ekspertami. Specyfikę gwar śląskich z terenu Bierunia i okolicy przybliży nam specjalistka w tej dziedzinie, językoznawczyni, prof. dr hab. Helena Synowiec z Chełmu Śląskiego, wieloletnia wykładowczyni na Uniwersytecie Śląskim. Wiedzę o metodologii badań etnograficznych przekáže pochodzący z Mysłowic dr Grzegorz Odoj, prof. UŚ, etnolog i antropolog kultury z Instytutu Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego. Doświadczeniami z zakresu rewitalizacji językowej, podzieli się z nami dr Tymoteusz Król z Instytutu Slavistyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, wilamowianin, który przez lata zgromadził setki godzin nagrań rozmów w języku wilamowskim.

5. „STARCIE NA GÓRZE CHEŁMECZKI 1939”

Na realizację przedsięwzięcia Muzeum otrzymało wsparcie finansowe w programie "Spójnik!", realizowanym przez Katowice Miasto Ogrodów i Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w ramach starań Katowic o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029.

Czas trwania: **listopad – grudzień 2023 r.**

Koordynator projektu: **Agnieszka Szymula**

Wysokość dofinansowania: **5 000 zł**

Celem projektu było stworzenie filmu dokumentalnego przedstawiającego historię walk z września roku 1939 na bieruńskiej Górze Chełmeczek. Do prac nad scenariuszem wykorzystano wyniki badań prowadzonych na przestrzeni ostatnich 30 lat przez Panów Romana Golusa i Ryszarda Sapka.

Film zaprezentowany został podczas dwóch pokazów: w dniach 5 i 9 grudnia. Ponadto przewiduje jego się dalsze wykorzystanie m.in. podczas lekcji muzealnych.

Film powstał we współpracy ze Stowarzyszeniem Rekonstrukcji Historycznej 73 Pułk Piechoty, Stowarzyszeniem Grupa Rekonstrukcji Historycznych Piechota Heer oraz mieszkańcami Jajost.

INNE DZIAŁANIA

- prace badawcze i dokumentacyjne, w tym powiększanie zasobów archiwum fotograficznego Muzeum poprzez kontynuację dokumentacji fotograficznej Bierunia i okolicy w zakresie obrzędowości dorocznej historycznej ziemi pszczyńskiej; spotkania i rozmowy z mieszkańcami Bierunia dotyczące mieszkańców i dziejów miasta;
- prowadzenie badań historycznych oraz opracowywanie tekstów (m.in. o policjantach z gmin obecnego powiatu bieruńsko – lędzińskiego zamordowanych w ZSRR) i artykułów do prasy oraz mediów społecznościowych (m.in. artykuł pt. *Umocnienia na bieruńskiej Grobli* autorstwa Piotra Knapczyka z Działu Gromadzenia i Upowszechniania Zbiorów);

PROMOCJA INSTYTUCJI

Kanały komunikacji

- strona internetowa muzeum
- prowadzenie fanpage’a instytucji na portalu społecznościowym

- strona internetowa projektu „kod kulturowy historycznej ziemi pszczyńskiej
- prowadzenie fanpage’a projektu „Kod kulturowy historycznej ziemi pszczyńskiej” na portalu społecznościowym,
- kanał you tube

OTRZYMANE NAGRODY

24 listopada 2023 r. w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu odbyła się uroczystość wręczenia Nagród Marszałka Województwa Śląskiego za Wydarzenie Muzealne Roku 2022.

W kategorii „Dokonania z zakresu inicjatyw edukacyjnych oraz popularyzacji dziedzictwa kulturowego, w tym wydawnictwa multimedialne” Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) zdobyło nagrodę główną (20.000 zł) za projekt „Kod kulturowy historycznej ziemi pszczyńskiej”.

Wyróżnienia otrzymali: Muzeum Górnośląskie w Bytomiu za „Program edukacyjny do wystawy „Schulz wg The Krasnals. Ignorabimus. By nikt nie porywał się na odgadywanie zamiarów boskich” oraz Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej za projekt „Wrzesień z Bohuńem w 200-lecie urodzin malarza”.

INFORMACJE O MUZEUM MIEJSKIM W BIERUNIU (W ORGANIZACJI)

Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) jest samorządową instytucją kultury, działającą od 1 października 2018 roku. Powołane zostało Uchwałą Rady Miejskiej w Bieruniu Nr XI/3/2019 z dnia 30 sierpnia 2019 roku w sprawie utworzenia (z dniem 1.10.2018 r.) instytucji kultury Gminy Bieruń o nazwie Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) oraz nadania jej statutu w celu prowadzenia działalności kulturalnej polegającej na gromadzeniu, przechowywaniu, opracowywaniu, konserwowaniu, udostępnianiu i upowszechnianiu zbiorów dokumentujących dziedzictwo kultury materialnej i niematerialnej z zakresu historii, etnografii i sztuki.

Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji) na dzień 31 grudnia 2023 r. prowadzi swoją działalność w następujących obiektach:

1. Siedziba Muzeum: ul. Rynek 14, 43-150 Bieruń; w 2023 r. opracowano projekt architektoniczno-budowlany zadania: *Przebudowa i adaptacja budynku przy ul. Spiżowej na siedzibę Muzeum Miejskiego*, którego autorem jest biuro projektowe LABORATORIUM ARCHITEKTURY (zadanie realizowane przez Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego w Bieruniu);

2. Biuro Informacji Turystycznej w Bieruniu, prowadzone przez Muzeum: ul. Ofiar Oświęcimskich 5, 43-155 Bieruń (budynek Centrum Przesiadkowego w Bieruniu) - tymczasowe miejsce prowadzenia działalności.

Budynek Centrum Przesiadkowego, fot. Paweł Świąs

Stan zatrudnienia

W Muzeum zatrudnione są 4 osoby (2,7 etatu):

- Dyrektor: Agnieszka Szymula (1 etat);
- Główna Księgowa: Ewa Myszor-Knahl (0,2 etatu),
- Specjalista w Dziale Administracyjno-Finansowym: Anna Janosz (0,5 etatu),
- Adiunkt w Dziale Gromadzenia i Upowszechniania Zbiorów: Piotr Knapczyk (1 etat).

8. SPORT I REKREACJA

Upowszechnianie i rozwój kultury fizycznej oraz świadczenie usług w zakresie rekreacji i sportu to zadania statutowe Bieruńskiego Ośrodka Kultury w Bieruniu.

Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji - informacje ogólne

1. Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji powołany został Uchwałą nr II/14/2007 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji.
2. Stan zatrudnienia na koniec 2023 r. wyniósł 66 osób (w tym: 34 kobiety, 32 mężczyzn) tj. 53,25 etatów. W okresie od 01.01.2023 r. – 31.12.2023 r. przyjęto 3 osoby, zwolniono 1 osobę. Zawarto umowy zlecenie z 63 osobami.

Tabela nr 18. Struktura zatrudnienia na poszczególnych obiektach BOSiR

L.p.	OBIEKT BOSiR	LICZBA PRACOWNIKÓW
1	Biuro	7 (w tym 1 urlop bezpłatny – pełnienie funkcji wójta)
2	Place zabaw	4
3	KS Piast	2
4	KS Unia	2
5	Basen Bieruń Stary	15
6	Basen Bieruń Nowy	10
7	Adrenalina	8
8	Hala Bieruń Nowy	8
9	Hala Bieruń Stary	9
10	Strzelnica	1

3. BOSiR zarządza następującymi obiektami sportowo-rekreacyjnymi:
  - a) Hala Sportowa przy ul. Warszawskiej 294 a z kompleksem boisk sportowych,
  - b) Hala Sportowa przy ul. Szarych Szeregów 15,
  - c) Pływalnia przy ul. Kadłubowej 15 z kompleksem boisk sportowych,
  - d) Pływalnia przy ul. Węglowej 11,
  - e) Centrum Sportowe Homera Adrenalina przy ul. Homera 34,
  - f) Obiekt sportowy przy ul. Chemików 40,
  - g) Obiekt sportowy przy ul. Warszawskiej 270,
  - h) Strzelnica Sportowa przy ul. Królowej Jadwigi 10,
  - i) Zbiornik wodny „Łysina”,
  - j) Obiekty małej architektury (w tym: 24 place zabaw, 11 siłowni zewnętrznych, 3 Streetworkout, 9 boisk środowiskowych, 2 bulodromy),
  - k) Crossfit Ninja Park Bieruń,
  - l) Tężnie solankowe.

4. Z naszych obiektów sportowych korzystają:
  - a) **Basen przy ul. Kadłubowej 15:**
    - uczniowie szkoły podstawowej,
    - uczestnicy szkółek pływackich,
    - osoby niepełnosprawne,
    - klienci w ramach godzin ogólnodostępnych (basen, sauny, jacuzzi, boiska zewnętrzne),
    - posiadacze kart: Benefit System, Medcover, Vanity Style,
    - dzieci do lat 6 (wejścia bezpłatne),
    - uczestnicy zajęć aqua-aerobiku.
    - emeryci
  - b) **Basen przy ul. Węglowej 11:**
    - uczniowie szkoły podstawowej,
    - uczestnicy szkółek pływackich,
    - osoby niepełnosprawne,
    - klienci w ramach godzin ogólnodostępnych (basen, sauny),
    - posiadacze kart: Benefit System, Medcover, Vanity Style,
    - dzieci do lat 6 (wejścia bezpłatne),
    - uczestnicy zajęć aqua-aerobiku,
    - emeryci,
    - klienci kortu do squasha.

c) Hala sportowa przy ul. Warszawskiej 294 a:

- uczniowie szkoły podstawowej
- dzieci do lat 6 (wejścia bezpłatne),
- posiadacze kart: Benefit System, Medcover, Vanity Style,
- klienci w ramach godzin ogólnodostępnych (siłownia, sala fitness, kręgielnia, grota solna, sauna, tenis stołowy),
- uczestnicy zajęć aerobiku,
- grupy zorganizowane,
- kluby sportowe (KS Piast - GOL, Maraton Korzeniowski, Ronin, UKS Unia – Badminton),

d) Hala Sportowa przy ul. Szarych Szeregów 15:

- uczniowie szkoły podstawowej oraz liceum,
- dzieci do lat 6 (wejścia bezpłatne),
- posiadacze kart: Benefit System, Medcover, Vanity Style,
- klienci w ramach godzin ogólnodostępnych (siłownia, sala fitness),
- grupy zorganizowane,
- kluby sportowe (UKS Unia – Badminton i LA, KS Unia).

e) Centrum Sportowe Homera Adrenalina przy ul. Homera 34

- uczestnicy zajęć prowadzonych przez MOPS,
- uczestnicy szkółek wspinaczkowych dla dzieci i dorosłych,
- klienci w ramach godzin ogólnodostępnych,
- posiadacze kart: Benefit System, Medcover, Vanity Style.

f) Obiekt sportowy przy ul. Chemików 40, ul. Warszawskiej 270 oraz Strzelnica Sportowa przy ul. Królowej Jadwigi 10

- Kluby sportowe KS Unia, BAP Piast - GOL, KSS Piast.

5. Dodatkowo BOSiR zajmuje się przygotowaniem i funkcjonowaniem kąpieliska "Łysina". W sezonie letnim zatrudniani są ratownicy WOPR, osoby obsługujące płatne parkingi oraz osoba sprzątającą kontener sanitarny WC i prysznice. Pracownicy BOSiR przeprowadzają szereg prac porządkowych oraz remontowo-konserwacyjnych urządzeń znajdujących się przy kąpielisku, koszą trawę wokół zbiornika i przy parkingach, wycinają krzewy, opróżniają i wywożą śmieci itp.

Inwestycje

Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji zrealizował w 2023 roku inwestycje na kwotę ok. 715 tys.

1. Zadania inwestycyjne realizowane przez BOSiR,
  - a) wykonanie 2 tężni solankowych,
  - b) wykonanie oświetlenia na terenie KS Unia,
  - c) wykonanie nawierzchni na placu zabaw oś. Chemików,
  - d) wykonanie dokumentacji projektowej modernizacji Hali Sportowej przy ul. Szarych Szeregów,
  - e) wykonanie urządzenia Crossfit Ninja Park na terenie KS Unia,
  - f) zakupiono 4 bieżnie na Halę Sportową przy ul. Warszawskiej,
  - g) wykonano nawierzchnię z kostki betonowej przy ul. Granitowej,
  - h) zakupiono 2 ławki rezerwowych KS Unia.

Poza wyżej wymienionymi zadaniami w 2023 roku przeprowadzono szereg prac remontowo-budowlanych:

- a) remont instalacji elektrycznej wewnętrznej i układu zasilania budynku przy ul. Chemików 40,
- b) naprawa dachu obiektu przy ul. Warszawskiej 270,
- c) naprawa dachu basenu przy ul. Kadłubowej,
- d) remont instalacji sauny parowej na basenie przy ul. Kadłubowej,

- e) naprawa urządzeń zabawowych na placach zabaw,
- f) naprawa podajników kręgielni i oświetlenia hali sportowej przy ul. Warszawskiej,
- g) naprawa monitoringu w hali sportowej przy ul. Warszawskiej,
- h) naprawa pompy nawadniającej boisko przy ul. Warszawskiej,
- i) remont instalacji CWU w Hali Sportowej przy ul. Szarych Szeregów,
- j) naprawa urządzenia Quarter na terenie skateparku,
- k) naprawa samochodów służbowych,
- l) bieżące prace remontowe na placach zabaw i obiektach BOSiR.

Działalność BOSiR-u.

1. **Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji** realizuje przyjętą strategię rozwoju sportu i rekreacji w Gminie Bieruń na lata 2022-2028 poprzez:

- a) upowszechnianie i rozwój kultury fizycznej, rekreacji i sportu,
- b) świadczenie usług w zakresie rekreacji i sportu,
- c) organizowanie imprez sportowo – rekreacyjnych i sezonowego kąpieliska na „Łysinie”,
- d) wynajem, udostępnianie obiektów sportowych na organizację zajęć dydaktycznych, sportowych, zawodów sportowych oraz imprez rekreacyjnych,
- e) inicjowanie działań związanych z budową lub modernizacją bazy sportowo-rekreacyjnej,
- f) zapewnienie prawidłowej eksploatacji oraz nadzór nad obiektami sportowymi w mieście,
- g) współdziałanie w zakresie rozwoju kultury fizycznej w mieście ze stowarzyszeniami, klubami sportowymi, uczniowskimi klubami sportowymi,
- h) utrzymywanie kontaktów sportowych z miastami partnerskimi,
- i) organizowanie i prowadzenie stałych grup sportowych,
- j) propagowanie sportowego trybu życia oraz inicjowanie rekreacji dla mieszkańców Bierunia.

2. BOSiR był organizatorem/współorganizatorem:

- imprez sportowo-rekreacyjnych w różnych dyscyplinach sportu,
- akcja: „Ferie zimowe z BOSiR-em” 5 dni zajęć na obiektach BOSiR-u oraz 4 wyjazdy na narty,
- „Lato w mieście” – m.in. wodny tor przeszkód na basenach, kursy tenisa ziemnego,
- 8 wyjazdów turystyczno-krajoznawczych: Tatry, Beskid, Jura Krakowsko-Częstochowska,
- zajęcia szkółek sportowych dla dzieci: wspinaczka, pływanie,
- zajęcia aerobiku i aquaerobiku,
- rozgrywki ALPN (amatorska liga piłki nożnej) i ALTZ (amatorska liga tenisa ziemnego),
- zajęcia sportowe z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej,
- program powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”.

3. Do największych imprez oraz wydarzeń sportowych, które odbyły się w ubiegłym roku w Bieruniu należy zaliczyć:

- a) 9 Bieruński Bieg Utopca

b) XXIII Rodzinny Rajd Rowerowy

c) Dzień Dziecka

d) Turniej Tańca Towarzyskiego

e) Zawody sztuk walki: Super Liga Muay Thai, K1, BOKS

f) XI Bieruński Puchar MTB

g) X Maraton Fitness

h) Mikołajkowe Zawody Pływackie

i) II Międzynarodowy Memoriał Szachowy Andrzeja Wilka

j) Mistrzostwa Bierunia w badmintonie,

k) Maraton skatowy,

l) GOL Championship,

m) Grand Prix Bierunia w sztukach walki,

n) Turniej Stowarzyszenia Petanque Bieruń Granitowa

o) Regionalne zawody w Skokach przez przeszkody

p) Bieg Chwalisz czy nie Chwalisz – Lotej z nami”

q) Cykl turniejów „Puchar Lata w Skacie”

r) BMX i hulajnogi

s) Turniej siatkówki plażowej,

t) Silesia Race

BIERUŃ
23 WRZEŚNIA 2023 R.
WWW.SILESIA-RACE.PL

SPORTOWA GRA MIEJSKA
 KATEGORIE: RODZINNA LUB DOROSŁA

Trasy piesze: 25 i 50 km
 Trasy rowerowe: 50 i 100 km
 Rajdy przygodowe: 70 i 150 km

ORGANIZATORZY
 BIERUŃ CI PRZĄJE, BIERUŃSKI OŚRODEK WIOSN, BIERUŃSKI OŚRODEK ZIMOWY, BIERUŃSKI OŚRODEK LETNIO-ZIMOWY, BIERUŃSKI OŚRODEK WIOSNIO-ZIMOWY, BIERUŃSKI OŚRODEK ZIMOWY

PARTNERZY
 MAJCHERCZYK, OL-MAT trans, POLSKIE SZLAKI, ŻYWIECZDŹRÓJ, COMPASS, BIERUŃSKI OŚRODEK WIOSN, BIERUŃSKI OŚRODEK ZIMOWY, BIERUŃSKI OŚRODEK LETNIO-ZIMOWY, BIERUŃSKI OŚRODEK WIOSNIO-ZIMOWY, BIERUŃSKI OŚRODEK ZIMOWY

4. Pozostałe imprezy o mniejszym zasięgu: Turnieje piłkarskie, turnieje sztuk walki, zawody strzeleckie, turnieje skatowe, turniej bowlingu, zawody wędkarskie, turnieje tenisa ziemnego, zawody modeli zdalnie sterowanych.

5. Z prowadzonych statystyk wynika, że w organizowanych imprezach i zajęciach w 2023 roku brało udział:
- a) aerobik (1763 osoby),
  - b) aquaaerobik (ok. 2500 osób),
  - c) wycieczki górskie (ok. 450 osób),
  - d) Wycieczki na narty/snowboard (160 osób)
  - e) turnieje sportowe (ok. 9500 osób).

Na organizację imprez sportowych wydatkowano 414 683,16 złotych.

Realizując strategię rozwoju sportu i rekreacji, BOSiR współpracuje z klubami sportowymi i stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy Bieruń. Wszystkie kluby i organizacje sportowe propagują aktywność ruchową wśród dzieci i młodzieży, kształtują świadomość zdrowego stylu życia oraz nastawione są na osiąganie wysokich wyników sportowych przez najzdolniejszych zawodników. Kluby przyczyniają się do promowania Bierunia w powiecie i regionie. Aktywnie włączają się w organizację sportowo-rekreacyjnych imprez miejskich. Rozwijane są dyscypliny priorytetowe: piłka nożna, badminton.

W 2023 zrealizowano następujące cele strategiczne opracowane w strategii rozwoju sportu i rekreacji:

- a) promocja aktywnej turystyki (wycieczki piesze i rowerowe),
- b) promocja nauki pływania poprzez program „Umiem pływać”,
- c) organizacja życia sportowego po zajęciach szkolnych oraz w okresach wolnych od nauki (ferie i lato w mieście),
- d) utrzymanie stałego kalendarza imprez sportowo-rekreacyjnych w mieście,
- e) maksymalne udostępnienie obiektów sportowych (szkół i BOSiR),
- f) wdrożenie systemu zniżek na bilety wstępu na obiekty sportowe,
- g) usprawnienie organizacji imprez sportowych i rekreacyjnych,
- h) wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadania w zakresie sportu i rekreacji,
- i) współpraca wszystkich organizacji dla promocji sportu i rekreacji,
- j) kontynuacja programu modernizacji i budowy obiektów rekreacyjnych (place zabaw, ścieżki spacerowo-rowerowe),
- k) rewitalizacja terenów zielonych i miejsc do uprawiania rekreacji (parki, ścieżki rowerowo-spacerowe),
- l) modernizacja obiektów sportowych w szkołach i BOSiR,
- m) zabezpieczenie środków finansowych na bieżące utrzymanie obiektów,
- n) stosowanie energooszczędnych rozwiązań dla obiektów kubaturowych,
- o) nawiązanie współpracy ze związkami i organizacjami sportowymi,
- p) współorganizowanie imprez z podmiotami zewnętrznymi,
- q) zabezpieczenie w budżecie miasta środków finansowych dla organizacji pozarządowych realizujących zadania w zakresie sportu i rekreacji,
- r) współpraca wszystkich podmiotów dla promocji sportu i rekreacji w mieście.

9 EDUKACJA

INFORMACJE OGÓLNE

W roku 2023 w Bieruniu funkcjonowały trzy przedszkola publiczne oraz jedno niepubliczne - „Karolek”. Ilość miejsc w przedszkolach publicznych zabezpieczyła ustawowy obowiązek zapewnienia miejsc dla wszystkich dzieci trzyletnich i starszych, których rodzice/opiekunowie wyrazili chęć zapisania dziecka do przedszkola.

Tabela nr 19. Liczba oddziałów w przedszkolach publicznych funkcjonująca na dzień 31 grudnia 2023 roku.

Placówka	Ilość oddziałów	Ilość dzieci
Przedszkole nr 1		
Budynek: ul. Chemików 33	9	204
ul. Chemików 39	3	66
ul. Kamienna 17	3	73
Razem P1	15	343
Przedszkole nr 2		
Budynek: ul. Warszawska 230	6	141
ul. Bijasowicka 58	2	47
ul. Mielęckiego 29	2	29
Razem P2	10	217
Przedszkole nr 3		
Budynek: ul. Bociania 1	8	185
Razem P3	8	185
PRZEDSZKOLA OGÓŁEM	33	745

PRZEDSZKOLE NR 1

Bieruńskie jednostki oświatowe poza działalnością edukacyjną, wynikającą z ramowych planów nauczania, prowadzą również szereg działań, nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w zakresie zajęć rewalidacyjnych.

W roku 2023 prowadzone były takie zajęcia, jak:

- terapia psychologiczna- zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne
- terapia logopedyczna- zajęcia korygujące wady wymowy
- gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna - zajęcia korekcyjne wad postawy
- terapia SI-zajęcia integracji sensorycznej
- zajęcia ukierunkowane na niwelowanie poważnych zaburzeń w sferze emocjonalno-społecznej
- zajęcia ukierunkowane na niwelowanie deficytów wynikających z niepełnosprawności intelektualnej
- zajęcia ukierunkowane na niwelowanie zaburzeń procesów poznawczych
- dogoterapia

Tablica nr 20. Najważniejsze osiągnięcia w 2023 roku

Lp.	Nazwa konkursu/zawodów	Szczebel	Osiągnięcia
1.	Zielnik Pani Jesieni – konkurs plastyczny - Grand Prix	przedszkolny	I miejsce
2.	Śląskie Boże Narodzenie – BOK Bieruń	rejonowy	II miejsce
3.	Przegląd Kolęd i Pastorałek „Świeć gwiazdeczko” P-1 Łędziny	powiatowy	I miejsce
4.	„Radosna wiosna z mamą i tatą” – organizacja powiatowego konkursu piosenki	wojewódzki	organizacja
5.	„I Ty możesz zostać Mickiewiczem”- konkurs plastyczno-literacki, pod patronatem burmistrza Kłubucka	wojewódzki	wyróżnienie
6.	„Entliczek-Pętliczek” –konkurs recytatorski	powiatowy	I i II miejsce

7.	„Wiosenna łąka” – konkurs plastyczny - powiatowy	powiatowy	III miejsce
8.	„Planeta Pełna Książek” – konkurs plastyczny zorg. przez BOK	rejonowy	II miejsce
9.	„Choinka” - plastyczny konkurs	powiatowy	I miejsce
10.	„Moja przygoda w muzeum”- konkurs plastyczny - Muzeum Zamkowe w Pszczynie	wojewódzki	I miejsce
11.	„Laurka dla górnika” - konkurs plastyczny- P1 Łęczyny	powiatowy	udział
12.	„Mali uczą dużych jak świecić przykładem- konkurs plastyczny	przedszkolny	udział
13.	„Po naszymu - czyli po śląsku” - konkurs gwary śląskiej	regionalny	udział
14.	„Poznaj swojego sąsiada” - konkurs w ramach międzynarodowego projektu	międzynarodowy	udział
15.	„Jeż - mały jesienny zwierz”- rodzinny konkurs plastyczno-techniczny	przedszkolny	udział
16.	„Choinka bożonarodzeniowa”- rodzinny konkurs plastyczny	przedszkolny	udział
17.	„Portret kota Cukierka” –konkurs plastyczny- Przedszkole Sport Art. Tychy	ogólnopolski	udział
18.	„Mały patriota” - konkurs wiedzy- organizacja konkursu wewnątrzprzedszkolego	przedszkolny	udział
19.	„Moje rodzinne święta” –konkurs plastyczny- MOK Łęczyny	powiatowy	udział
20.	„Pomocnik mleczaka” - konkurs plastyczny w ramach realizowanego programu profilaktycznego Klub Mleczaka	ogólnopolski	udział

PRZEDSZKOLE NR 2

Zrealizowane projekty

1. **„Zdrowo i sportowo”** – program edukacji i aktywizacji sportowej dzieci – celem projektu jest zwiększenie świadomości na temat roli i wagi aktywności fizycznej, odpowiedniego odżywiania i odpoczynku.

2. **Projekt edukacyjny „Na tropie zdrowego odżywiania”** - cele projektu
  - Polisensoryczne poznanie wybranych warzyw i owoców
  - Kształtowanie nawyków prozdrowotnych dzieci w zakresie jedzenia warzyw i owoców oraz picia odpowiedniej ilości wody
  - Zachęcanie dzieci do zdrowego odżywiania się
  - Kształtowanie poczucia odpowiedzialności dzieci za własne zdrowie
  - Kształtowanie postawy ekologicznej
  - Nawiązanie efektywnej współpracy z rodzicami przedszkolaków
  - Doskonalenie procesów poznawczych dzieci
  - Wykorzystanie nowych technologii w pracy z dziećmi.

„NA TROPIE ZDROWEGO ODŻYWIANIA”

3. **Międzynarodowy Projekt Czytelniczy „Magiczna Moc Bajek”** - cel projektu : promowanie wśród dzieci czytania bajek i baśni jako sposobu na ich rozwój , kształcenie, zdobywanie wiedzy i wychowanie szczęśliwego człowieka oraz kształtowanie postaw społecznych u dzieci wobec osób z niepełnosprawnością.
4. **„Projekt Bocian”**- ma na celu: uwrażliwienie dzieci na otaczający nas świat; zapoznanie ze środowiskiem, w którym bytują bociany; kształtowanie opiekuńczej postawy wobec zwierząt; rozwijanie kompetencji językowych i matematycznych; kształtowanie wyobraźni artystycznej; rozwijanie zainteresowania własnym regionem oraz kulturą.

5. **Międzynarodowy projekt edukacyjny „Mały miś w świecie wielkiej literatury”** - celem głównym projektu jest rozwijanie i promowanie czytelnictwa
6. **Ogólnopolski projekt edukacyjny „Kreatywny przedszkolak – kreatywne dziecko”**- głównym celem projektu jest kreatywne i twórcze działania nauczycieli z przedszkolakami oraz uruchamianie twórczości dzieci, by potrafiły zrobić „coś z niczego”. Istotne jest aby nauczyciel prowadzący zajęcia w ramach projektu, pokazywał dzieciom, iż można tworzyć piękne dzieła niekoniecznie kupując gotowe produkty.
7. **„Kubusiowi przyjaciele natury”** - celem programu jest zachęcanie najmłodszych do dbania o środowisko naturalne, uczenie szacunku dla przyrody, ale także kształcenie dobrych nawyków w zakresie odżywiania oraz aktywnego spędzania czasu i ruchu.
8. **Ogólnopolski projekt edukacyjny „SensoSmyki”**- celem projektu jest dostarczenie dzieciom żłobkowym, przedszkolnym i szkolnym, oraz ich wychowawcom i rodzicom narzędzi i inspiracji, które będą zachętą do wielozmysłowego poznawania i odkrywania świata oraz wpłyną na harmonijną pracę układu nerwowego dzieci poprzez odpowiednią stymulację zmysłów oraz będą sprzyjały rozwojowi mowy.
9. **„ABC Ekonomii”**- to projekt Czepczyński Family Foundation z edukacji ekonomiczno-finansowej dla przedszkoli i klas 1-3 szkół podstawowych. Składa się z 12 warsztatów, podczas których dzieci w wieku 5-10 lat dowiadują się m.in. czym jest pieniądź, skąd pochodzi, co to jest zawód, czy pożyczka.
10. **Program Oświatowy „Mali Wielcy Odkrywczy”** - To kolejna inicjatywa Fundacji PGNiG, która tym razem skierowana jest do placówek przedszkolnych mających swoją siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Celem programu jest propagowanie edukacji przez zachęcanie dzieci do przeprowadzania doświadczeń. Program ma zainteresować dzieci nauką i wzbudzić w nich chęci do poznawania otaczającego je świata.
11. **Ogólnopolski projekt edukacyjny „Sztuka emocji”**, ma na celu skierować uwagę i działania nauczycieli oraz dzieci w obszar emocji, wykorzystując do tego sztukę pod jej wszelakimi postaciami.

12. **Ogólnopolski projekt ekologiczno-przyrodniczy „Gramy w zielone”**- cele projektu : zapoznanie dzieci z podstawowymi zasadami ochrony środowiska naturalnego; budzenie wrażliwości na piękno otaczającej nas przyrody; tworzenie sytuacji do bezpośredniego obcowania z przyrodą i dokonywania obserwacji zjawisk przyrodniczych występujących w różnych porach roku; przekazywanie dzieciom podstawowych wiadomości o ekosystemach, obiektach i zjawiskach przyrodniczych znajdujących się w najbliższym środowisku. poznanie znaczenia zieleni dla zdrowia człowieka, kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko uświadomienie i upowszechnianie wiedzy o segregacji odpadów, wdrożenie do selektywnej zbiórki odpadów przez cały rok rozumienie potrzeby pomagania zwierzętom w czasie zimy, dokarmianie ptaków, rozwijanie zainteresowań dzieci źródłem pochodzenia żywności zapoznanie dzieci z podstawowymi zadaniami ochrony zwierząt kształtowanie postaw twórczych w kontaktach z przyrodą.

13. **Ogólnopolski projekt „Bajki – Pomagajki”** - Głównym celem bajkoterapii jest ochrona i wzmacnianie rozwoju psychicznego dziecka.

Konkursy

Konkurs plastyczny „Sport to zdrowie”

Miesiąc listopad był dla naszych starszaków czasem poświęconym tematyce sportu i zdrowia. Dzieci z grup starszych wraz z Rodzicami miały okazję wziąć udział w konkursie plastycznym pt. „Sport do zdrowie”. Zakończeniem sportowego tygodnia było rozstrzygnięcie konkursu, podczas którego Pani Dyrektor wręczyła nagrody wszystkim uczestnikom konkursu.

Sportowy czas rozpoczęliśmy od zajęć ogólnorozwojowych zorganizowanych przez Akademię Aktywnego Malucha, Pani instruktorka, która nas odwiedziła wprowadziła dzieci w świat sportu i zajęć ruchowych.

Przedшкоlny Konkurs Recytatorski "Mój ulubiony wiersz"- finał

Dnia 27 kwietnia 2023 r w Głównym Budynku Naszego Przedszkola odbył się Finałowy Konkurs Recytatorski "Mój ulubiony wiersz". W konkursie wzięło udział 10 uczestników. Swoje talenty prezentowały dzieci w dwóch kategoriach wiekowych 3-4 latki oraz 5-6 latki.

„Zaśpiewajmy kolęd Jezusowi dziś” - V przegląd kolęd i pastorałek

Modernizacja boiska sportowego w Czarnuchowicach- Boisko przy filii Przedszkola nr 2 w Czarnuchowicach. 14 lutego nastąpił jego oficjalny odbiór. **W ramach inwestycji wykonane zostały:** nawierzchnia z poliuretanu na starym boisku asfaltowym, montaż dwóch bramek boiskowych z siatkami, dwóch koszy do koszykówki z regulowaną wysokością oraz dwóch słupów do siatkówki. Wartość zadania to ponad **200 000 zł**. Inwestycja w 100% dofinansowana została ze środków będących nagrodą dla najlepiej wyszczepionej gminy - pochodzących z funduszu przeciwdziałania Covid-19 (w ramach programu WZMOCNIJ ODPORNOŚĆ).

PRZEDSZKOLE NR 3

Do Przedszkola nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bieruniu w roku szkolnym 2023/2024 uczęszczało 185 (w tym 9 dzieci z Ukrainy oraz 11 dzieci z orzeczeniami o kształceniu specjalnym).

W przedszkolu obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w roku szkolnym 2023/2024 spełnia 65 sześciolatków i 2 siedmiolatków.

W roku 2023 były prowadzone zajęcia z: psychologiem, logopedą, pedagogiem specjalnym, terapeutą pedagogicznym oraz zajęcia z gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej.

Podjęto działania mające na celu współpracę z najbliższym środowiskiem, promocję przedszkola oraz uatrakcyjnienie zajęć i pobytu dzieci w przedszkolu nie ujętych w Rocznym Planie Pracy Przedszkola.

Przedszkole poza działalnością edukacyjną, wynikającą z podstawy programowej, prowadzi również szereg działań, nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Dostosowywanie przedszkola w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w ramach projektu „Dostępny samorząd – granty organizowany przez PFRON.

Przeprowadzenie prac naprawczych (zawarcie ugody o naprawienie szkody spowodowanej ruchem zakładu górniczego) w przedszkolu spowodowanych eksploatacją górnictw.

Tabela nr 21. Konkursy organizowane w Przedszkolu nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bieruniu

Lp.	Nazwa konkursu/zawodów	Szczebel	Osiągnięcia
1.	Konkurs Gwary Śląskiej „Po naszymu”	Powiatowy	III miejsce
2.	„Bezpieczny przedszkolak”	Międzyprzedszkolny	I miejsce
3.	„Bocian w przysłowia” – konkurs plastyczny	Ogólnopolski	udział
4.	„Zaświeć się na żółto” – konkurs plastyczny	Przedszkolny	I miejsce II miejsce III miejsce wyróżnienie
5.	„Wielkanocna palma” – konkurs	Przedszkolny	I miejsce II miejsce III miejsce wyróżnienie

OGÓLNOPOLSKI KONKURS PLASTYCZNE „BOCIAN W PRZYSŁOWIACH”

BEZPIECZNY PRZEDSZKOLAK – KONKURS MIĘDZYPRZEDSZKOLNY

„PO NASZYMU” – POWIATOWY KONKURS MOWY ŚLĄSKIEJ

„ZAŚWIEĆ SIĘ NA ŻÓŁTO” – KONKURS PRZEDSZKOLNY

KONKURS PRZEDSZKOLNY „PALMA WIELKANOCNA”

Akcje charytatywne organizowane w przedszkolu

„Pacuszka dla maluszka”

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy

"Góra Grosza"

Zbiórka karmy dla wolnożyjących kotów

Zbiórka kasztanów i żołędzi

Programy, projekty i akcje edukacyjne

Bezpieczne Ferie

Akcja Edukacyjna [#ZDROWOROSNA](#)

Ogólnopolska akcja „Szkół do Hymnu” we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej

Akcja "Sprzątamy dla Polski"

Akcja Urzędu Miasta Bieruń „Rowerowo zawsze zdrowo”

**Akcja profilaktyczna „Kleszcze” we współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym
w Tychach**

Ogólnopolska akcja czytelnicza "Jak nie czytam, jak czytam"

Moja Oma i ja – projekt edukacyjny

"Zdrowo jem, więcej wiem" – projekt edukacyjny

Projektu Ministerialny „Zajęcia sportowe dla uczniów 2023” – „Ninanki”

Ogólnopolski projekt czytelniczy „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”

Kampania społeczna, Światowy Dzień Świadomości Autyzmu „Świecimy na niebiesko”

W przedszkolu realizowano również projekty i programy:

- Witaminki projekt edukacyjny promujący zdrowe nawyki żywieniowe.
- Świadomość procentuje - ogólnopolski program.
- Międzynarodowy projekt edukacyjny „Piękna nasza Polska cała”.
- Projekt edukacyjny „Nie lada to gratka poznajemy Misia Uszatka”
- Projekt edukacyjny „ABC Empatii”.
- Ogólnopolski projekt edukacyjny „20 minut dla matematyki”.
- Projekt edukacyjny Gotuj się na zmiany.
- Projekt edukacyjny pod skrzydłami pelikana.
- Projekt edukacyjny „Uczymy dzieci programować”.
- Projekt edukacyjny „Z kulturą Ci do twarzy”.
- Projekt edukacyjny „Zdrowo i sportowo”.
- Projekt edukacyjny „Profilaktyka otyłości”.
- Projekt edukacyjny „Dzieci uczą Rodziców”.
- Projekt edukacyjny „Zabawy sztuką”.
- Akcja profilaktyczna „Wirusoochrona” we współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach.
- Projekt edukacyjny „Kubusiowi przyjaciele natury”.
- Projekt edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas” we współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Spotkanie w bibliotece

Spotkanie z Zespołem Pieśni i Tańca miasta Oświęcim „Hajduki”

Pierwszy Dzień Wiosny

Spotkanie z Ratownikiem Medycznym

Uroczystość przedszkolna „Bajtel gala”

Dnia Ziemi

PRZEDSZKOLNY OGRÓDEK

Dni Bierunia 2023

Spotkanie z Policjantem

Spotkanie z autorką Wioletta Piróg

Andrzejki

Wizyta w kopalni z okazji Dnia Górnika

Jarmark Bożonarodzeniowy

Występ z okazji Dnia Dziecka w Arboretum

Miasto Bieruń jest również organem prowadzącym dla dwóch szkół podstawowych.

Tabela nr 22. Liczba oddziałów w każdej ze szkół według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

Placówka	Ilość oddziałów	Ilość uczniów
Szkoła Podstawowa nr 1 w Bieruniu	38	804
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Orła Białego w Bieruniu	37	771
SZKOŁY OGÓŁEM	75	1575

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1

Szkoła Podstawowa nr 1 w Bieruniu mieści się w dwóch budynkach. Główną siedzibą szkoły jest budynek przy ul. Krakowskiej 30, gdzie uczęszczają uczniowie kl. I-V, drugi budynek znajduje się przy ul. Licealnej 17a i tam uczą się uczniowie kl. VI-VIII.

Tabela nr 23. Sukcesy szkoły w roku 2023 roku

Lp.	Nazwa konkursu/zawodów	Szczebel	Osiągnięcia
1.	Konkurs Matematyczny „Kangur Matematyczny 2023”	Międzynarodowy	6x Wyróżnienie
2.	Festiwal "SANCTA MARIA" Konkurs Muzyczny "Z Maryją Różańcową modłę się o pokój"	Międzynarodowy	3x Laureat
3.	Turniej RoBoJ Jesenik w Czechach	Międzynarodowy	I miejsce
4.	Konkurs z j. angielskiego „MEMORY MASTER”	Ogólnopolski	Laureat II stopnia Laureat II stopnia Laureat III stopnia 3x wyróżnienie
5.	XXIII Ogólnopolski Konkurs Papieski „Wolności nie można posiadać, wolność trzeba stale zdobywać” – św. Jan Paweł II	Ogólnopolski	Laureat
6.	Ogólnopolski Konkurs Wielka Liga Czytelników	Ogólnopolski	II miejsce Wyróżnienie
7.	Ogólnopolski Konkurs „Puchacz Piotr”	Ogólnopolski	Udział w finale
8.	VIII Wojewódzki Konkurs Literacko-Plastyczny "Dziecięce prawa i obowiązki - dobrze znam swoje prawa"	Wojewódzki	I miejsce
9.	XII Wojewódzki Konkurs Przyrodniczo- Fotograficzny pt.: "Idzie wiosna"	Wojewódzki	II miejsce
10.	Półfinały Wojewódzkie Igrzysk Dzieci i Młodzieży w Badmintonie	Wojewódzki	I miejsce II miejsce III miejsce
11.	Finał Wojewódzki Igrzysk Dzieci w Badmintonie rocznik 2010 i młodszy	Wojewódzki	I miejsce
12.	Finał Wojewódzki Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Badmintonie rocznik 2008-2009	Wojewódzki	I miejsce
13.	XX edycja prestiżowego konkursu NASHMISHMASH	Wojewódzki	I miejsce
14.	Finał Wojewódzki XXIII Edycji Turnieju Piłki Nożnej TYMBARK CUP Legendarny „Kocioł Czarownic”	Wojewódzki	III miejsce
15.	Wojewódzki Konkurs Literacki „EKO-LIST DO POSTACI MITOLOGICZNEJ”	Wojewódzki	I miejsce
16.	Regionalny Konkurs Recytatorski Mały OKR 2023	Regionalny	I miejsce II miejsce Wyróżnienie
17.	Rejonowe Zawody w Badmintonie	Rejonowy	I miejsce
18.	Rejonowe Zawody w Piłce Nożnej Chłopców	Rejonowy	II miejsce
19.	Rejonowe Sztafetowe Biegi Przełajowe	Rejonowy	III miejsce

20.	Powiatowe Zawody w Piłce Ręcznej Chłopców	Powiatowe	II miejsce
21.	Powiatowe Igrzyska Młodzieży w Piłce Ręcznej Chłopców rocznik 2008 i 2009	Powiatowe	II miejsce
22.	Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Koszykówce Chłopców rocznik 2008-2009	Powiatowe	III miejsce
23.	IX Powiatowy Konkurs Plastyczny i Fotograficzny „Obrazowanie muzyki – impresje muzyczne”	Powiatowy	4x I miejsce 6x II miejsce 3x III miejsce
24.	Powiatowy Konkurs Plastyczny „Dzień dobra moimi oczami”	Powiatowy	2x I miejsce 2x II miejsce 2x III miejsce
25.	Powiatowy Turniej w Piłce Nożnej „Z podwórka na stadion o Puchar Tymbarku”	Powiatowy	I miejsce
26.	Powiatowe Zawody w Czwórboju Lekkoatletycznym Roczniak 2010 i młodsi	Powiatowy	II miejsce
27.	I Powiatowy Konkurs Regionalny „Śląsk noszę w sercu”	Powiatowy	III miejsce
28.	Powiatowy Turniej Piłki Nożnej	Powiatowy	I miejsce
29.	Powiatowy Konkurs Literacki pt.: Koniecznie przeczytaj! Na recenzję wybranej książki.	Powiatowy	Wyróżnienie
30.	Powiatowy Konkurs Wiedzy o bezpieczeństwie w domu, szkole i na ulicy „Bezpieczny świetliczak”	Powiatowy	Wyróżnienie
31.	Powiatowe Sztafetowe Biegi Przełajowe	Powiatowy	I miejsce III miejsce
32.	Powiatowe Drużynowe Zawody Pływackie	Powiatowy	I miejsce

W szkole w ramach zajęć wynikających z ramowych planów nauczania prowadzony jest również szereg działań, nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, takich jak:

- a) terapia pedagogiczna z zakresu edukacji i wspomagania osób z autyzmem i zespołem Aspergera;
- b) terapia psychologiczna i logopedyczna;
- c) rehabilitacja;
- d) zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;
- e) zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze;
- f) zajęcia integracji sensorycznej;
- g) zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia;
- h) zajęcia stymulujące narząd wzroku;
- i) zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne;
- j) zajęcia logopedyczne;
- k) dodatkowe zajęcia z j. polskiego dla uczniów z Ukrainy.

W szkole prowadzone są zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania uczniów, tzw. koła zainteresowań, wśród których wyszczególnić można zajęcia przygotowujące do egzaminu ósmoklasisty z j. polskiego, j. angielskiego, matematyki oraz kółko plastyczne, filmowe, taneczne, piłki ręcznej, piłki nożnej, pływackie, lekkoatletyczne. W szkole działa również kółko CARITAS.

Najważniejsze wydarzenia i realizacja programów i projektów w 2023 roku:

W czerwcu 2023r. szkoła zakończyła realizację programu Erasmus + współfinansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach wymiany między krajami Hiszpanią, Portugalią, Turcją, Chorwacją, Grecją- „Upcycling - a project from bottom to top” oraz otrzymała akredytację na realizację nowego projektu Erasmus + na rzecz osób uczących się kadry w sektorze edukacji dorosłych na kwotę 47 896,00 EUR od 01.06.2023r. do 31.08.2024r. Wymiana wśród mobilności uczniów odbywa się między Włochami, Szwecją, Estonią, Hiszpanią, a wśród nauczycieli między Chorwacją, Hiszpanią.

Szkoła realizuje projekt „Aktywna tablica”, w ramach którego pozyskaliśmy środki na kwotę 43 750zł na zakup monitorów interaktywnych oraz programów do zajęć logopedycznych.

We wrześniu 2023r. zakończono realizację zadań w ramach projektu „Dostępna Szkoła”, którego grantobiorcą był Urząd Miasta. Projekt realizowany był w czterech obszarach architektonicznym, technicznym, edukacyjno-społecznym, organizacyjnym.

Od września 2023r. realizujemy w sześciu klasach pierwszych dodatkową godzinę wychowania fizycznego w ramach współpracy Miasto Bieruń, Fundacja Galen, Fundacja Ninanki, którego patronem jest prof. dr hab. Krzysztof Ficek. Projekt skierowany jest do uczniów kl. 1-3 i obejmuje obszar rozwoju fizycznego i psychicznego w oparciu o naukę podstawowych wzorców ruchowych przy pomocy elementów muzycznych, plastycznych oraz ekologii.

W sierpniu 2023 r. została zakończona termomodernizacja budynku przy ul. Licealnej 17a. Projekt realizowany był przez Urząd Miejski w Bieruniu.

Od września 2023r. szkoła przystąpiła do programu RESQL. Jest to innowacyjny system wspierający szkoły w rozwiązywaniu problemów przemocy rówieśniczej. Jest to aplikacja mobilna umożliwiająca anonimowe zgłoszenia incydentów przez uczniów i obsługę tych zgłoszeń przez nauczycieli interwencji i podejmowanie działań oraz odpowiednich decyzji.

Realizowaliśmy i nadal realizujemy program współfinansowany ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach projektu powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”, „Gimnastyka korekcyjna”, „Świetlica na sportowo”. Podmiotami współfinansującymi projekt są: Miasto Bieruń, BOSiR, Fundacja Rozwoju Sportu, Modem Sport z siedzibą w Bieruniu.

W ramach udziału w projekcie „ Budowa miasteczka ruchu drogowego wraz z doposażeniem przejść dla pieszych i szkół w zakresie edukacji komunikacyjnej w Bieruniu” szkoła otrzymała Mobilne miasteczko ruchu drogowego oraz symulator przejścia dla pieszych.

Biorąc udział w akcji „ Cyfrowy uczeń” realizowanej wspólnie przez Amazon i Związek Cyfrowa Polska, której celem jest podniesienie kompetencji cyfrowych uczniów, pozyskaliśmy czytniki Kindle oraz tablety Amazon Fire.

Włączamy się w akcje i uroczystości organizowane na terenie miasta, m.in. „Dzień Niepodległości”, obchody Uchwalenia Konstytucji 3 maja, „Dzień Dziecka”, Jarmark bożonarodzeniowy, Dni Bierunia, Sprzątanie Świata. Dbając o naszą małą ojczyznę Bieruń, zorganizowaliśmy konkurs „Bieruń moja mała ojczyzna” oraz Śląsk noszę w sercu”. Nawiązaliśmy współpracę z Muzeum Bieruńskim, w ramach której prowadzony jest „cykl lekcji muzealnych”, dzięki którym młodzież jeszcze lepiej poznaje historię Bierunia.

Zorganizowaliśmy wystawy prac pokonkursowych „Obrazowanie muzyki” oraz „UPCYCLING” w Dom Kultury Jutrzenka oraz Urzędzie Miasta. Zapraszamy i uczestniczymy w spotkaniach z lokalnymi artystami, jak p. Jarosław Jasiński – bieruński rzeźbiarz, Związkiem Hodowców Gołębi Poczтовых w Bieruniu, a także promujemy naszych lokalnych przedsiębiorców, współpracując z Cechem Rzemiosł i Przedsiębiorców w Tychach. Tradycją są nasze tygodnie przedmiotowe: językowy, artystyczny, humanistyczny, matematyczno-przyrodniczy, a nowością był zorganizowany po raz pierwszy tydzień edukacji wczesnoszkolnej.

Realizujemy programy profilaktyczne, m.in. „Komunikacja bez przemocy” z Dawidem Tomaszewski trenerem „Nowej Mowy”, autorem książki „Światło w tunelu” czy „Świadomość procentuje” – to ogólnopolski program mający na celu edukację i wsparcie młodego pokolenia w zakresie zdrowia mentalnego i psychicznego.

Dbając o bezpieczeństwo naszych podopiecznych, wzięliśmy udział w akcji „Bezpieczna Szkoła Krokodylka Tirka”, „Bezpieczny w każdej sytuacji” czy „Akademii Bezpiecznego Puchatka”. Zorganizowaliśmy tydzień pod hasłem: „Jestem widoczny, jestem bezpieczny”.

Włączyliśmy się w akcję „Bezpieczna i Aktywna szkoła”, w ramach której odbyły się zajęcia z trenerami i zawodniczkami klubu sportowego MKS COPCO Imielin, którego celem było przekazanie, jak ważny jest ruch i aktywny tryb życia. Podnosząc świadomość ekologiczną w zakresie segregacji odpadów otrzymaliśmy tytuł „Drużyny SIR PET-ERA” w ramach ogólnopolskiego programu edukacyjno-społecznego, włączyliśmy się w akcje „Sprzątanie świata”, Trzymaj Formę”, „Zdrowo rosnę”, „Dzień drzewa”.

Włączamy się w wiele akcji charytatywnych, m.in. „Pacuszka dla maluszka”, „Szlachetna paczka”, „Kartka dla sąsiada” i wiele innych, ucząc wrażliwości na potrzeby innych i starszych. Odwiedziliśmy chorych oraz gościliśmy w Domu seniora w Bieruniu.

Kształtując wśród uczniów właściwe postawy i zachowania sprzyjające integracji z osobami niepełnosprawnymi, uczestniczyliśmy w Międzynarodowym dniu osób niepełnosprawnych, w Igrzyskach osób niepełnosprawnych, a od września 2023r., co drugi miesiąc, szkoła funkcjonuje bez dzwonek, myśląc o uczniach o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Dzięki władzom naszego miasta udało się wyposażyć salę informatyczną w 20 nowych laptopów w budynku przy ul. Krakowskiej oraz zmodernizować pracownię komputerową w budynku przy ul. Licealnej.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3

W roku szkolnym 2023/2024 do budynku głównego Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Węglowej uczęszczają uczniowie klas I-V oraz VI b,c, natomiast do budynku przy ul. Warszawskiej - uczniowie klas VIa, d oraz VII-VIII.

W roku 2023 prowadzone były takie zajęcia, jak:

- a) terapia pedagogiczna z zakresu edukacji i wspomagania osób z autyzmem i zespołem Aspergera;
- b) terapia logopedyczna;
- c) zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;
- d) zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze;
- e) rewalidacyjne;
- f) zajęcia integracji sensorycznej;
- g) zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- h) zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne;
- i) zajęcia rozwijające komunikację w języku polskim.

W Szkole Podstawowej nr 3 im. Orła Białego w Bieruniu dodatkowo prowadzone są zajęcia pozalekcyjne, rozwijające zainteresowania uczniów, tzw. koła zainteresowań np. gitarowe, szachowe, chórki szkolny, kostka Rubika, SKS, „Umiem pływać”, „Zajęcia sportowe z elementami gimnastyki korekcyjnymi”, przygotowujące do egzaminów ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego. Ponadto działa szkolne koło Caritas i koło wolontariatu. Nauczyciele dodatkowo prowadzą konsultacje.

Tabela nr 24. Szkoła Podstawowa nr 3 w Bieruniu – osiągnięcia

Lp.	Nazwa konkursu/zawodów	Szczebel	Osiągnięcia
1.	Międzynarodowy Konkurs Matematyczny „Kangur”	Międzynarodowy	7 wyróżnień
2.	Międzynarodowy Konkurs Plastyczno-Fotograficzny <i>Astronomia Art.</i>	Międzynarodowy	2 laureatów

3.	Laureat w Ogólnopolskim konkursie „Żołnierze Wyklęci-bohaterowie niezłomni”.	Ogólnopolski	laureat
4.	Turniej Wiedzy- Historia 2023.	Ogólnopolski	2 laureatów
5.	XIX edycja Ogólnopolskiego Konkursu „Pomóż ocalić życie bezbronnemu”	Ogólnopolski	2 miejsce
6.	Wojewódzki Półfinał w piłce nożnej dziewcząt.	Wojewódzki	3 miejsce
7.	Wojewódzki Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym	Wojewódzki	3 miejsce
8.	Rejonowe zawody w piłce siatkowej chłopców	Rejonowy	3 miejsce
9.	Rejonowe zawody w czwórboju lekkoatletycznym.	Rejonowy	2 miejsce
10.	Rejonowe zawody w czwórboju lekkoatletycznym.	Rejonowe	1 miejsce
11.	Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym- etap powiatowy	Powiatowy	1 miejsce w kategorii dzieci młodszych 1 miejsce w kategorii dzieci starszych
12.	Powiatowy Konkursie "Matematyka w zastosowaniach"	Powiatowy	2 miejsce
13.	Turniej "Z podwórka na stadion o Puchar Tymbarku	Powiatowy	2 miejsce
14.	XVI Międzypowiatowe Igrzyska Ortograficzne „Korrida - corrida”	Powiatowy	3 miejsce
15.	XXVIII Międzyszkolny Konkurs Gwary Śląskiej "Terozki se pogodomy ...". im. Łucji Stanickowej.	Międzyszkolny	3 miejsce
16.	Powiatowe zawody w czworoboju lekkoatletycznym	Powiatowy	1miejsce chłopcy 3 miejsce dziewczynki
17.	Powiatowy Konkurs Recytatorski pt. „Poezja z uśmiechem”	Powiatowy	1 miejsce
18.	Powiatowe zawody w piłce siatkowej	Powiatowy	1 miejsce
19.	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Teatrze i Dramacie	Powiatowy	2 miejsce

Dodatkowo

- Pozyskanie nagrody w konkursie NASK „Mobilna Pracownia Komputerowa” wartości 44 tys. zł.
- Pozyskanie dwóch monitorów w ramach konkursu „Mierzymy się ze smogiem”
- Ponadto szkoła uczestniczyła w projekcie „Ekopracownia pod chmurką”, pozyskała dofinansowanie w kwocie na projekt zatytułowany „Leśna pracownia”.
- Szkoła uzyskała Certyfikat w Kategorii „Edukacyjnej Doskonałości dla Szkół”

Realizowane programy profilaktyczne

GOLDEN 5

W szkole realizowany jest międzynarodowy program **Golden 5**, który przygotowuje nauczycieli, zwłaszcza wychowawców klas, do wspierania uczniów oraz radzenia sobie ze zróżnicowaniem w klasie. Wdrażanie programu pozwala nauczycielom poszerzyć praktyczne umiejętności w kilku obszarach: zarządzania klasą i indywidualizowania nauczania, by zwiększyć motywację uczniów do nauki, budowania pozytywnych relacji z uczniami i z rodzicami, kreowania dobrego klimatu w klasie. Celem programu jest wspieranie osiągnięć szkolnych i rozwoju osobistego uczniów, zwłaszcza zagrożonych wykluczeniem, zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie radzenia sobie ze zróżnicowaniem w klasie, wzmocnienie zachowań prospołecznych uczniów (m.in. umiejętności życiowych).

SPINACZ

Program Spinacz realizowany jest wśród uczniów klasa 7 oraz 8, skierowany jest również do Głównego Pedagogicznego i Rodziców. Główne cele programu to: tworzenie warunków do bezpiecznego korzystania z Internetu, w tym ograniczania agresji elektronicznej, czasu spędzanego w cyberprzestrzeni, czy nadużywania

gier komputerowych, tworzenie warunków do rozwijania umiejętności wyznaczania sobie celów – w tym celów zawodowych; rozwijania umiejętności planowania i organizacji czasu, tworzenie warunków do ograniczania korzystania z alkoholu i narkotyków.

DEBATA

Program Debata realizowany jest w klasach 8. Realizacja programu, ma charakter „krótkiej interwencji profilaktycznej w grupie” i trwa w jednej klasie 3 godziny lekcyjne. W Debacie wykorzystuje się metody interaktywne odwołujące się do dialogu motywującego. Autorem programu Debata jest Krzysztof Wojcieszek. Cele programu to: wzrost wiedzy o szkodliwości substancji psychoaktywnych, promocja zdrowego trybu życia, kształtowanie przekonań normatywnych, zmniejszenie ryzyka inicjacji alkoholowej, wzmocnienie asertywności.

ALE CZAD

„Ale czad” to określenie dotyczące przeciwstawnych zjawisk, tak pozytywnego, jak i negatywnego. Dzieci i młodzież używają tego sformułowania euforycznie, jednak można nim określić też palenie papierosów – wtedy będzie występowało, jako negatywne. Dzieci znają to rozróżnienie, kojarzą „czad” ze skutkiem palenia. Aby rozpracować wroga, należy go najpierw poznać, dlatego na początku programu Ale czad dzieci dowiadują się, w jaki sposób papierosy znalazły się w Europie, kiedy i jak się rozpowszechniły, czy współczesne różnią się od dawnych. Dalsza część programu dotyczy negatywów i pozytywów palenia, a nade wszystko obalania mitów na temat nałogu nikotynowego. Dzieci posiadają bardzo konkretne zdanie na temat palenia papierosów. Istotą programu jest więc podtrzymanie owego zdania, ugruntowanie przekonań, a więc potwierdzenie szkodliwości czynności, która najczęściej prowadzi do uzależnienia.

TRZYMAJ FORMĘ

Celem programu "Trzymaj Formę!" jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program "Trzymaj Formę" pomaga rozwijać zainteresowania uczniów i poszerza ich wiedzę o świecie. Realizowany jest metodą projektu, dzięki czemu wykracza poza podstawę programową i programy nauczania szkoły. Projekty winny służyć promocji aktywności fizycznej, uczyć prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności indywidualnej za zdrowie i zasady wolnego wyboru. Taka konstrukcja programu, dająca dużą swobodę wyboru sposobu jego realizacji, umożliwia uczniom poszukiwanie i realizowanie własnych pomysłów prozdrowotnych i ma niewątpliwie wpływ na jego skuteczność.

Ponadto w szkole realizowane są programy i projekty:

- Dostępna szkoła
- Akademia Bezpiecznego Puchatka;
- Kubusiowi przyjaciele natury;
- Przyjaciele Zippiego
- Szkolny Klub Sportowy - systematyczne i ogólnodostępne zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży (program ministerialny);
- Umiem pływać - zajęcia nauki pływania (Fundacja Rozwoju Modern Sport);
- Dobra postawa - zajęcia sportowe dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjnej (Fundacja Rozwoju Modern Sport);
- Mleko i przetwory mleczne;
- Owoce i warzywa;
- Niezwykła matematyka;
- ABC ekonomii

WYNIKI I NADZÓR

Edukacja w mieście prowadzona jest na poziomie odpowiadającym średniej ogólnopolskiej oraz wojewódzkiej w zakresie uzyskiwanych przez uczniów wyników z egzaminów zewnętrznych.

Tabela nr 25. Wyniki egzaminu ósmoklasisty, który odbył się w maju 2023 roku.

Kryterium	Język polski	Matematyka	Język obcy
Średnia ogólnopolska	66%	53%	66%
Średnia wojewódzka	65%	52%	66%
Szkoła Podstawowa nr 1	69%	57%	70%
Szkoła Podstawowa nr 3	71%	52%	71%

W ramach nadzoru pedagogicznego, sprawowanego względem bieruńskich placówek oświatowych przez Kuratorium Oświaty w Katowicach, oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, jak również innych podmiotów uprawnionych do przeprowadzenia kontroli, w roku szkolnym 2023/2024 przeprowadzone zostały następujące kontrole:

Przedszkole nr 1

- nie została przeprowadzona żadna kontrola w roku 2023.

Przedszkole nr 2

- Kontrola przeprowadzona w dniach 22.02.2023r. - 2.03 2023r. O/ZUS – kontrola okresowa
- Kontrola przeprowadzona w dniu 23.02.2023r.- Śląskie Kuratorium Oświaty
- Kontrola przeprowadzona w dniu 17.04.2023 r. – Śląskie Kuratorium Oświaty
- Kontrola przeprowadzona w dniu 23.10 2023r. – PSSE Tychy- ocena stanu sanitarnego

Przedszkole nr 3

- Kontrola przeprowadzona w dniu 20.11.2023 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach.
Temat kontroli: Ocena stanu sanitarnego przedszkola, ocena przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Kontrola przeprowadzona w dniu 21.08.2023 r. przez głównego specjalistę ds. BHP.
Temat kontroli: Przegląd budynku pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów.

Szkoła Podstawowa nr 1

- kontrola w dniu 14.03.2023 roku przez Śląskie Kuratorium Oświaty w Katowicach.
Temat kontroli: Zasady organizacji udzielenia uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Szkoła Podstawowa nr 3 – nie została przeprowadzona żadna kontrola w roku 2023.

W zakresie szeroko pojmowanej oświaty do zadań organu prowadzącego należy również kontrola realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. W roku szkolnym 2023/2024 prowadzono jedno postępowanie egzekucyjne wobec rodzica ucznia, uchylającego się od obowiązku szkolnego.

W roku 2023 Miasto Bieruń organizowało bezpłatny dowóz do placówek kształcenia specjalnego dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. W ramach organizacji bezpłatnego transportu dzieci do szkoły/przedszkola już od 01.01.2018 r. Miasto przyłączyło się do metropolitalnego transportu zbiorowego, a uczniowie od tej pory poruszają się komunikacją miejską na podstawie kart ŚKUP.

Ponadto na terenie Gminy realizowane są bezpłatne przejazdy gminnymi liniami autobusowymi. Bieruń obsługiwany jest przez pięć linii gminnych kursujących po całym mieście. Należy podkreślić, że w dużej mierze

pasażerami tychże linii są dzieci dojeżdżające do szkół. Rozkład jazdy jest dostosowany tak, aby uczniowie mieli zapewniony dojazd zgodnie z godzinami lekcyjnymi.

WYDATKI PONIESIONE W 2023 ROKU PRZEZ PLACÓWKI OŚWIATOWE

Tabela nr 26. Wydatki poniesione na zakup wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych

WYSZCZEGÓLNIENIE	KWOTA WYDATKU
1	2
Szkoła Podstawowa nr 1	229 456,00
- meble do sekretariatu	30 258,00
- 4 monitory interaktywne oraz 1 projektor	37 599,00
- pracownia informatyczna (20 notebooków, oprogramowanie, serwer plików oraz 2 dyski do utworzenia sieci)	71 507,00
- pracownia komputerowa (20 terminali komputerowych, komputer, oprogramowanie, klawiatury, myszki, serwery)	53 795,00
- 3 notebooki i 3 monitory interaktywne na potrzeby uczniów z Ukrainy	36 297,00
Szkoła Podstawowa nr 3	204 316,00
- 28 krzeseł do sali nr 23	6 140,00
- urządzenie wielofunkcyjne do sekretariatu	9 900,00
- rolety do gabinetu dyrektora, pielęgniarki, pedagoga, sali 17 i 67 w budynku przy ul. Węglowej oraz sali 16 i 40 w budynku przy ul. Warszawskiej	15 500,00
- 6 monitorów interaktywnych	53 150,00
- pracownia komputerowa (14 terminali komputerowych, komputer, oprogramowanie, klawiatury, myszki, serwer)	49 000,00
- 3 monitory interaktywne oraz urządzenie wielofunkcyjne na potrzeby uczniów z Ukrainy	32 490,00
- 2 pracownice językowe na potrzeby uczniów z Ukrainy	38 136,00
Przedszkole nr 1	18 716,09
- 20 krzesełek oraz 2 regały	3 342,02
- zmywarka do naczyń	1 846,00
- meble kuchenne do pomieszczenia w budynku przy ul. Kamiennej	6 000,00
- maszynka do mielenia mięsa	3 089,27
- 2 dywany edukacyjne	2 599,80
- drukarka i niszczarka na potrzeby wychowanków z Ukrainy	1 839,00
Przedszkole nr 2	23 338,13
- patelnia uchylna elektryczna	4 844,97
- stoliki i krzeselka do sal przedszkolnych	5 259,15
- meble do kuchni	13 234,01
Przedszkole nr 3	14 489,79
- meble	11 391,79
- kosiarka i odkurzacz do liści	3 098,00
RAZEM	490 316,01

Tabela nr 27. Wydatki poniesione w 2023 roku na remonty i roboty awaryjne

WYSZCZEGÓLNIENIE	KWOTA WYDATKU
1	2
Szkoła Podstawowa nr 1	209 938,56
- remont klatki schodowej i korytarza przy basenie	21 605,15
- remont korytarza szkolnego na parterze oraz wiatrołapu w budynku przy ul. Licealnej	23 370,00
- malowanie sal lekcyjnych 33 i 37, świetlicy oraz gabinetu pedagoga w budynku przy ul. Licealnej	29 274,00
- remont jadalni w budynku przy ul. Krakowskiej	26 383,50
- wymiana wykładziny w sali nr 16 oraz jadalni w budynku przy ul. Krakowskiej	15 667,00
- naprawa lamp na korytarzu i holu II piętra w budynku przy ul. Krakowskiej	2 995,05
- naprawa oświetlenia w salach 1 i 2 w budynku przy ul. Krakowskiej	3 350,40
- usunięcie uszkodzeń okablowania systemu monitoringu oraz alarmu i telefonów w budynku przy ul. Licealnej	11 088,45
- malowanie korytarza na II piętrze w budynku przy ul. Licealnej	17 773,50
- malowanie sali 13, 14, 15, 26, 36 i 38 w budynku przy ul. Licealnej	36 000,00
- naprawa nieszczelności instalacji co w budynku przy ul. Licealnej	2 975,37
- wymiana 31 lamp w pomieszczeniach w budynku przy ul. Krakowskiej	9 456,24
- modernizacja systemu monitoringu wraz z montażem 3 kamer wewnętrznych w budynku przy ul. Licealnej	9 999,90
Szkoła Podstawowa nr 3	227 328,22
- remont podłogi i wymiana wykładziny w czytelnicy w budynku przy ul. Węglowej	11 297,98
- naprawa instalacji wodociągowej w kotłowni w budynku przy ul. Warszawskiej	2 975,44
- wymiana monitoringu w budynku przy ul. Węglowej	33 259,20
- remont pokoju intendenta	6 700,00
- malowanie sufitów w sali 3, 18, 24 i 41 w budynku przy ul. Węglowej oraz w sali 2, 3, 18, 39 w budynku przy ul. Warszawskiej	6 150,00
- wymiana 33 lamp w budynku przy ul. Węglowej oraz 20 lamp w budynku przy ul. Warszawskiej	15 645,60
- remont instalacji 230 V oraz sieci LAN w sali 65 (pracownia komputerowa)	8 300,00
- wymiana lamp na energooszczędnie w budynku przy ul. Węglowej	86 100,00
- wymiana lamp na energooszczędnie w budynku przy ul. Warszawskiej	56 900,00
Przedszkole nr 1	127 856,44
- naprawa bram przesuwanych	1 700,00
- usunięcie skutków szkód górniczych w budynku przy ul. Kamiennej	109 159,44
- naprawa sterownika Vitotronic 300 oraz wymiana cewki automatu gazowego	3 097,00
- modernizacja pomieszczenia socjalnego w budynku przy ul. Kamiennej	8 600,00
- naprawa instalacji elektrycznej wraz z osprzętem oraz wykonanie pomiarów kontrolnych w pomieszczeniu przedszkola w budynku przy ul. Kamiennej	5 300,00
Przedszkole nr 2	93 262,98
- remont dachu oraz pomieszczenia gospodarczego w budynku przy ul. Bijasowickiej	57 930,00
- modernizacja tablicy elektrycznej w budynku przy ul. Mielęckiego	2 718,30
- modernizacja tablicy elektrycznej w budynku przy ul. Bijasowickiej	2 103,30
- montaż czujnika ruchu oraz montaż i przepinanie lamp w budynku przy ul. Bijasowickiej i ul. Mielęckiego, naprawa odgromu oraz montaż lampy i czujnika ruchu w piwnicy w budynku przy ul. Warszawskiej	2 792,10
- malowanie sali przedszkolnej w budynku przy ul. Bijasowickiej	7 380,00

- modernizacja i remont monitoringu w budynku przy ul. Warszawskiej	20 339,28
Przedszkole nr 3 - naprawa instalacji oświetlenia	3 100,01
RAZEM	661 486,21

Tabela nr 28. Wydatki poniesione w 2023 roku na inwestycje

WYSZCZEGÓLNIENIE	KWOTA WYDATKU
1	2
Przedszkole nr 1 - zakup pieca konwekcyjno-parowego do kuchni	47 000,00 47 000,00
Przedszkole nr 3 - modernizacja kotłowni	12 000,00 12 000,00
RAZEM	59 000,00

II. OBSZAR GOSPODARCZY

1. GOSPODARKA PRZESTRZENNA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W zakresie planowania przestrzennego Gminy Bieruń, obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia, przyjęte Uchwałą Nr XIV/19/2023 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 30 listopada 2023 r. oraz 63 obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywające ok. **3250 ha** co daje pokrycie planami na poziomie **80,2 %**.

Studium określa kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia, zgodne z celami strategicznymi wyznaczonymi w strategii rozwoju miasta. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wyznaczają tereny pod różne przeznaczenia, zgodnie z ustaleniami Studium, co sprzyja porządkowaniu przestrzeni i zrównoważonemu rozwojowi całego obszaru miasta.

W 2023 r. w związku z uchwaleniem planów miejscowych nie wpłynęły do Gminy Bieruń roszczenia związane z odszkodowaniem za poniesioną rzeczywistą szkodę albo wykupieniem nieruchomości lub jej części.

W 2023 roku prowadzono 8 procedur planistycznych w zakresie opracowania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w tym uchwalono 2 plany miejscowe oraz studium.

Tabela nr 29. Wykaz planów miejscowych sporządzanych w 2023 r.

Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Etap procedowania
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ul. Warszawską, Kościelną, Majową i planowaną drogą ekspresową S1	Podjęta uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu, prace wstrzymane do czasu uzyskania pozwolenia na budowę drogi S1.

Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Etap procedowania
2.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulicy Turyńskiej w Bieruniu - część A, przyjęta Uchwałą Nr II/3/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27 lutego 2020 roku	W trakcie realizacji: projekt planu w opracowaniu.
3.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych pomiędzy ul. Chemików, ul. Turyńską i linią kolejową relacji Tychy - Łędziny - Etap II	W trakcie realizacji: projekt planu w opracowaniu.
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic: Oświęcimskiej, Świerczyńskiej, linii kolejowej, toru prób i rzeki Mlecznej.	W trakcie realizacji: projekt planu w opracowaniu.
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów przemysłowych w rejonie ulicy Chemików	W trakcie realizacji: projekt planu w opracowaniu.
6.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych pomiędzy linią kolejową, Potokiem Goławieckim i ul. Wawelską i ul. Boh. Westerplatte	Zmiana planu została przyjęta Uchwałą Nr VIII/3/2023 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 29 czerwca 2023 r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 14.07.2023 r., poz. 5701).
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru Kopień	Plan został przyjęty Uchwałą Nr XI/2/2023 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 31 sierpnia 2023 r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 14.09.2023 r., poz. 6900).
8.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Studium zostało przyjęte Uchwałą Nr XIV/19/2023 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 30 listopada 2023 r.

Tabela nr 30. Informacje o Studium i Planach (informacja, zaświadczenie, wypis i wrys).

Lata	Ilość wydanych dokumentów	Uwagi
2016	498	
2017	497	
2018	469	
2019	529	
2020	507	
2021	557	
2022	448	
2023	511	

Decyzje o warunkach zabudowy. Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego

W 2023 r. wpłynęło do Gminy Bieruń 17 wniosków o ustalenie warunków zabudowy i 3 wnioski o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Tabela nr 31. Ilość wydanych decyzji w latach 2016 - 2023

Lata	Wydane decyzje WZ	Wydane decyzje ULICP	Uwagi
2016	4	1	Nie uwzględniono decyzji wydawanych jako gmina zastępcza
2017	4	2	
2018	3	1	
2019	3	4	
2020	2	6	
2021	6	1	
2022	8	2	
2023	12	0	

Decyzje z art. 36 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z art. 37 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r., poz. 977 z późn. zm.), Burmistrz miasta przedstawia okresowo – odpowiednio do potrzeb, **lecz co najmniej raz w roku** - na sesji rady gminy informację o zgłoszonych żądaniach, o których mowa w art. 36 ust. 1-3 i ust. 5, i wydanych decyzjach, o których mowa w ust. 6 i 7.

Realizując powyższy obowiązek ustawowy składam poniższą informację:

Informacja o roszczeniach na podstawie art. 36 ust. 1-3 i ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu (UPZP):

„1. Jeżeli w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą korzystanie z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości może, z uwzględnieniem ust. 2 i art. 37¹ ust. 1, żądać od gminy albo od władającego terenem zamkniętym, jeżeli uchwalenie planu lub jego zmiana spowodowane były potrzebami obronności i bezpieczeństwa państwa:

- 1) odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę albo
- 2) wykupienia nieruchomości lub jej części.

1a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli treść planu miejscowego powodująca skutek, o którym mowa w ust. 1, nie stanowi samodzielnego ustalenia przez gminę społeczno-gospodarczego przeznaczenia terenu oraz sposobu korzystania z niego, ale wynika z:

- 1) uwarunkowań hydrologicznych, geologicznych, geomorfologicznych lub przyrodniczych dotyczących występowania powodzi i związanych z tym ograniczeń, określonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 2) decyzji dotyczących lokalizacji lub realizacji inwestycji celu publicznego, wydanych przez inne niż organy gminy, organy administracji publicznej lub Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- 3) zakazów lub ograniczeń zabudowy i zagospodarowania terenu, określonych w przepisach ustaw lub aktów, w tym aktów prawa miejscowego, wydanych na ich podstawie.

2. Realizacja roszczeń, o których mowa w ust. 1, może nastąpić również w drodze zaoferowania przez gminę właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu nieruchomości zamiennej. Z dniem zawarcia umowy zamiany roszczenia wygasają.

3. Jeżeli, w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą, wartość nieruchomości uległa obniżeniu, a właściciel albo użytkownik wieczysty zbywa tę nieruchomość i nie skorzystał z praw, o których mowa w ust. 1 i 2, może żądać od gminy odszkodowania równego obniżeniu wartości nieruchomości.”.

5. W razie stwierdzenia nieważności uchwały rady gminy w sprawie planu miejscowego, w części lub w całości, odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, albo opłata, o której mowa w ust. 4, podlegają zwrotowi odpowiednio na rzecz gminy lub na rzecz aktualnego właściciela albo użytkownika wieczystego nieruchomości”.

W przypadku zgłoszenia roszczenia gmina winna je zrealizować (jeśli jest zasadne) w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku, chyba że strony postanowią inaczej. W przypadku opóźnienia w wypłacie odszkodowania lub wykupie nieruchomości właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu nieruchomości przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie.

Tabela nr 32. Zestawienie zgłoszonych roszczeń na podstawie art. 36 ust. 1-3 i ust. 5 ww. ustawy

Lata	ILOŚĆ WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH Z TYTUŁU ROSZCZEŃ				UWAGI
	ART. 36 UST. 1	ART. 36 UST. 2	ART. 36 UST. 3	ART. 36 UST. 5	
2020	0	0	0	0	
2021	0	0	0	0	
2022	0	0	0	0	
2023	0	0	0	0	

Informacja o wydanych decyzjach na podstawie art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

Art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowi:

„4. Jeżeli w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą wartość nieruchomości wzrosła, a właściciel lub użytkownik wieczysty zbywa tę nieruchomość, wójt, burmistrz albo prezydent miasta pobiera jednorazową opłatę ustaloną w tym planie, określoną w stosunku procentowym do wzrostu wartości nieruchomości. Opłata ta jest dochodem własnym gminy. Wysokość opłaty nie może być wyższa niż 30% wzrostu wartości nieruchomości.”.

Dalej art. 37 ust. 6 i 7 wyżej przywołanej ustawy stanowi:

„6. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta ustala opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4, w drodze decyzji, bezzwłocznie po otrzymaniu wypisu z aktu notarialnego, o którym mowa w ust. 5.

7. Właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości, której wartość wzrosła w związku z uchwaleniem lub zmianą planu miejscowego, przed jej zbyciem może żądać od wójta, burmistrza albo prezydenta miasta ustalenia, w drodze decyzji, wysokości opłaty, o której mowa w art. 36 ust. 4”.

Tabela nr 33. Zestawienie wydanych decyzji na podstawie art. 36 ust. 6 i 7 ww. ustawy

Lata	Wydane decyzje o opłacie planistycznej		Uwagi
	ART. 36 UST. 1*	ART. 36 UST. 1**	
2016	4		
2017	4		
2018	3		
2019	7		wartość: 211.802,60 zł
2020	4	2	Wartość *34.440 zł, **82.950 zł (łącznie 117.390 zł).
2021	4	0	97.660 zł
2022	4	0	86.910 zł
2023	5	0	4.653.480 zł

Powyższe informacje, zgodnie z art. 37 ust. 8 ustawy UPZP, zostały przedstawione przez Burmistrza Miasta na sesji Rady Miejskiej w dniu 29 lutego 2024 r. (protokół nr III/2024 z obrad Sesji Rady Miejskiej w Bieruniu).

Tabela nr 34. Ilość akty notarialnych w latach 2016 - 2023

Lata	Ilość aktów, które wpłynęły do Urzędu Miejskiego w Bieruniu	Uwagi
2016	293	
2017	323	
2018	282	
2019	302	
2020	308	
2021	416	
2022	338	
2023	370	

Tabela nr 35. Ustalanie numerów porządkowych nieruchomości

Lata	Ilość wydanych numerów porządkowych	Uwagi
2016	69	
2017	82	
2018	103	
2019	60	
2020	108	
2021	78	
2022	97	
2023	92	

Tabela nr 36. Ilość wydanych decyzji podziałowych nieruchomości

Lata	Ilość decyzji podziałowych gruntu	Uwagi
2016	54	
2017	71	
2018	60	
2019	72	
2020	70	
2021	84	
2022	72	
2023	63	

Tabela nr 37. Komunalizacja gruntów na rzecz Gminy Bieruń.

Lata	Powierzchnia skomunalizowanych działek	Ilość działek	Uwagi
2016	28,0893 ha	79	
2017	20,2567 ha	67	
2018	18,8270 ha	49	
2019	2,7884 ha	25	
2020	4,8276 ha	46	
2021	7,8189 ha	52	
2022	1,5395 ha	20	
2023	3,1179	19	

Tabela nr 38. Grunty przejęte na rzecz Gminy Bieruń.

Lata	Powierzchnia działek	Ilość działek	Uwagi
2016	0,2713 ha	32	
2017	0,3980 ha	13	
2018	0,4614 ha	16	
2019	7,9848 ha	37	* teren za Groblą pow. 7,4786 ha
2020	6,1691 ha	91	
2021	2,6374 ha	28	
2022	0,4992 ha*	14	*Teren pod pas drogowy (ul. Korfantego, Słoneczna, Świerczyńska, teren pod usługi przy ul. Warszawskiej)
2023	18,5247 ha	29	Teren nabyty od KOWR - rejon ul. Ekonomicznej, grunty pod drogi

Ponadto zostały ustanowione na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Bieruń odpłatne służebności gruntowe polegające na prawie:

- 1) do posadowienia, wybudowania, utrzymania, serwisowania, eksploatacji, dokonywania napraw, konserwacji i modernizacji przyłącza sieci kanalizacji sanitarnej, na nieruchomościach oznaczonych numerami działek 1189/51 oraz 1470/51,
- 2) przejazdu taboru kolejowego po istniejących torach oraz przechodu wzdłuż torów usytuowanych na nieruchomościach oznaczonych numerami działek 682/35 oraz 680/35.

Tabela nr 39. Zaświadczenie potwierdzające przekształcenie prawa użytkowania wieczystego we własność

Lata	Ilość wydanych zaświadczeń o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego	Uwagi
2019	25	
2020	138	
2021	45	
2022	198	
2023	42	

Tabela nr 40. Bonifikaty od opłaty jednorazowej za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego we własność

Lata	Ilość udzielonych bonifikat od opłaty jednorazowej za przekształcenie	Uwagi
2019	4	
2020	85	
2021	40	
2022	84	
2023	15	

2. GOSPODARKA KOMUNALNA

TRANSPORT PUBLICZNY

Organizatorem transportu publicznego na terenie Bierunia w roku 2023 r. była Gmina Bieruń oraz Zarząd Transportu Metropolitalnego. W ramach linii autobusowych organizowanych przez Zarząd Transportu Metropolitalnego i Gminę Bieruń.

Tabela nr 41. Zestawienie linii komunikacyjnych przebiegających przez teren Gminy Bieruń w 2023 r.

Organizator	Nr linii	Relacja
ZTM	L	Tychy Wartogłowiec – Bieruń Domy Polne – Tychy Barwna Cmentarz
	31	Tychy Dworzec – Bieruń Plac Autobusowy
	554	Imielin – Chełm Śląski – Bieruń – Tychy Lodowisko
	56	Miedźna – Bojszowy – Bieruń- Łędziny
	95	Łędziny – Bieruń KWK Piast
	181	Bieruń Plac Nobla – Pszczyna Dworzec PKP
	262	Tychy Dworzec PKP – Bieruń Rudnik - Łędziny
	274	Tychy Szpital Wojewódzki – Bojszowy – Bieruń KWK Piast
	536	Mysłowice Centrum Handlowe – Łędziny – Bieruń Rudnik – Tychy Dworzec
	627	Tychy Jana Pawła II – Bieruń - Bojszowy
	686	Tychy Jana Pawła II – Bieruń – Oświęcim Dąbrowskiego
	931	Katowice – Mysłowice – Łędziny – Bieruń
	995	Mysłowice – Imielin – Łędziny – Bieruń
	M22	Międzyrzecze - Bojszowy – Bieruń – Łędziny – Imielin – Mysłowice – Katowice
	M108	Tychy – Bieruń – Chełm Śląski - Imielin
Gmina Bieruń	A	Ściernie – SP3 – Bijasowice
	A-1	Czarnuchowice – SP3
	B	Jajosty – Plac Autobusowy – Domy Polne
	C	Czarnuchowice – Bijasowice – Jajosty – Domy Polne
	D	Ściernie – Plac Autobusowy

Koszty funkcjonowania linii M22 i M108 pokrywa w całości Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia.

Tabela nr 42. Ilość kursów na poszczególnych liniach ZTM w roku 2023 na terenie Gminy Bieruń

Lp.	Nr linii	Ilość kursów		
		Dni robocze	Soboty	Niedziele i święta
1.	L	20	12	9
2.	31	28	18	14
3.	554	10	0	0
4.	56	24	4	4
5.	95	13	0	0
6.	181	10	0	0
7.	262	13	7	7
8.	274	26	12	12
9.	536	12	7	7
10.	627	8	0	0
11.	686	48	17	17
12.	931	39	31	31
13.	995	7	3	3
14.	M22	48	34	20
15.	M108	48	39	24
SUMA		361	184	139

Tabela nr 43. Liczba kursów na liniach gminnych w 2023 r.

Linia	Relacja	Liczba kursów w ciągu dnia	
		Robocze i szkolne	niedziele
A	Bijasowice – Bieruń Nowy - Ściernie	15	0
A-1	Czarnuchowice – Bieruń Nowy	21	0
B	Jajosty – Bieruń Stary	22	0
C	Czarnuchowice – Bieruń Nowy - Bijasowice – Jajosty – Bieruń Stary – Domy Polne (tylko ferie letnie)	11	0
D	Ściernie – Bieruń Stary – Domy Polne	16	0

Transport osób niepełnosprawnych

W zakresie przewozu osób niepełnosprawnych do ośrodków edukacji specjalnej świadczone usługi dowozu do ośrodków w Bieruniu i Tychach. Dowozem objętych było 28 osób.

W roku 2023 uczniowie dowożeni byli do następujących ośrodków:

- Zespół Szkół Specjalnych w Tychach,
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Tychach,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Tychach z oddziałami Integracyjnymi i specjalnymi,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Oświęcimiu,
- Dzienny Ośrodek „Kulejące Anioły” w Piasku.

Infrastruktura oświetleniowa

Drogi, place i ścieżki na terenie Gminy Bieruń oświetlane są instalacjami oświetlenia ulicznego będącymi własnością Gminy Bieruń oraz firmy TAURON Nowe Technologie S.A. (spółka wydzielona z firmy TAURON Dystrybucja S.A.). Gmina Bieruń jest właścicielem 2 532 punktów oświetleniowych (2 014 opraw w technologii LED), TAURON NT jest właścicielem 869 punktów oświetleniowych. Zasilanie sieci oświetlenia ulicznego odbywa się z sieci nN należącej do firmy TAURON Dystrybucja S.A.

W roku 2023 w celu bieżącego utrzymania należytej sprawności technicznej oświetlenia ulicznego:

- przeprowadzono konserwację oświetlenia ulicznego na obwodach oświetleniowych należących do gminy Bieruń (99,5 tys. zł),
- wykonano usługę oświetleniową na sieci oświetleniowej stanowiącej własność TAURON Dystrybucja (211 tys. zł),
- wykonano bieżące remonty oraz usuwano awarie na sieciach oświetleniowych (107 tys. zł).

Zgodnie z przyjętymi standardami w Gminie Bieruń zastosowano oprawy uliczne firmy Schreder. Ciągi uliczne są oświetlane oprawami TECEO 1, skwery i chodniki w rejonie Rynku oświetlane są oprawami typu KIO LED, a w pozostałych lokalizacjach skwery i chodniki oświetlane są oprawami typu KAZU. Każda z opraw wyposażona jest w sterownik lokalny, który komunikuje się drogą radiową ze sterownikiem centralnym zabudowanym w szafie oświetlenia ulicznego. Sterowniki centralne pozwalają monitorować pracę każdej oprawy oraz pozwalają na zarządzanie pracą opraw (np. obniżenie mocy oprawy w porach nocnych) poprzez system zarządzania oświetleniem.

Utrzymanie czystości

Przedmiotem umowy było utrzymanie czystości w gminie Bieruń, obejmujące swoim zakresem m.in. oczyszczanie należących do gminy terenów otwartych tj. chodników, placów, skwerów, wykonanie oprysku chemicznego z usunięciem przerostów, opróżnianie koszy ulicznych i koszy na psie odchody, oczyszczanie wiat przystankowych, tablic, ławek, usuwanie dzikich wysypisk, zbieranie zwłok zwierzęcych i przekazywanie ich do utylizacji, mechaniczne oczyszczanie ulic.

Tabela nr 44. Zrealizowane usługi w zakresie utrzymania czystości w 2023 roku

LP	USŁUGA	ILOŚĆ JEDNOSTEK	WARTOŚĆ BRUTTO (zł)
1	Oczyszczanie pozimowe na drogach i chodnikach gminnych	52,152kmb 633,56 m ²	8 448,62 3 421,22
2	Oczyszczanie ręczne	1 547 488 m ²	133 702,96
3	Bieżące oczyszczanie	450 000 m ²	48 600,00
4	Chemiczne oczyszczanie z przerostów	450 m ² 65 546 mb	24,30 3 539,48
5	Wyjazd interwencyjny	1 806 szt.	15 603,84
6	Obsługa imprezy	65	42 120,00
7	Obsługa akcji Sprzątanie Świata oraz Dzień Ziemi	0	0,00
8	Opróżnianie koszy	komplet ok. 330 szt.	103 680,00
9	Obsługa koszy na psie odchody	komplet 34 szt.	25 920,00
10	Oczyszczanie wiat przystankowych, pomników i fontanny (58 szt./miesiąc)- wykaz pod tabelą* Bieżące sprzątanie przystanków	13 razy w roku 26 razy w roku	21 060,00 22 464,00
11	Mechaniczne oczyszczanie ulic	346,014 kmb	52 317,32
12	Usuwanie dzikich wysypisk	5 440 kg	587,52
13	Oczyszczanie elementów małej architektury (ławki, tablicei gabloty)	na bieżąco	9 460,80
14	Transport wraz z załadunkiem i rozładunkiem	132,4 km/30 m ³	830,68

*Pomniki:

- Pomnik - Rynek
- Pomnik Św. Walentego
- Zegar słoneczny na Rynku
- Pomnik Powstańców Śląskich
- Pomnik Alfreda Nobla;

Fontanny:

- Fontanna na Rynku
- Pompa przy Stylowej;

Zieleń w mieście

W ramach prac związanych z utrzymaniem zieleni w mieście wykonywane są:

1) Pielęgnacja drzew i krzewów

W 2023 r. prace pielęgnacyjne prowadzone były na terenach zieleni urządzonej, takiej jak: parki, skwery, zieleńce, osiedla mieszkaniowe, tereny przy szkołach i przedszkolach, w obrębie nieurządzonych działek gminnych, a także w pasach drogowych dróg gminnych. Zakres prac obejmował: cięcia sanitarne i techniczne, wycinkę samosiewów, wyrwanie wrastającej trawy i usunięcie wszelkich odpadów, formowanie korony drzew, odmładzanie i formowanie żywopłotów.

2) Koszenie trawników

W zależności od położenia terenu, w sezonie wegetacji roślin koszenie w 2023 r. odbywało się z częstotliwością od 1 do 7-krotnego. Pracom podlegały zieleńce o powierzchni 603 591 m², 96 674 mb poboczy oraz 12 750 mb poboczy z rowem przydrożnym. Natomiast uwzględniając krotności koszenia suma powierzchni wyniosła ok. 2 035 043 m².

3) Obsada kwiatowa jednoroczna

Przedmiotem zamówienia są następujące pozycje:

1. Dostawa, montaż oraz ukwiecenie 58 szt. donic wiszących na latarniach w obsadzie letniej.

2. Obsada letnia: 59 szt. donic okrągłych i kwadratowych betonowych (pow. 26,71 m²), obsada 69 szt. donic różnej wielkości prostokątnych (pow. 18,00 m²) oraz obsada 19,00 m² gazonów.
3. Obsada letnia 4 konstrukcji kwietnikowych (pow. 11,00 m²).
4. Obsada istniejących rabat i klombów w gruncie (pow. 460 m²).

4) Utrzymanie arboretum wraz z rabatami stałymi.

1. Miniarboretum zajmuje teren o powierzchni ok. 5 ha, położony przy ul. Bijasowickiej. Zakres przeprowadzonych w roku 2023 prac przedstawiał się następująco:
  - a) w zakresie drzew: jednokrotne w ciągu roku cięcia sanitarne, techniczne i formujące drzew, obejmujące usuwanie gałęzi obumarłych, nadłamanych, wchodzących w kolizję z lampami solarnymi. Usługa obejmuje wycinkę samosiewów i usunięcie wszelkich odpadów, grabienie liści. Przewidziano do pielęgnacji ok. 300 szt. drzew o obwodach pnia do 100 cm.
  - b) w zakresie krzewów i bylin: podlewanie, przycinanie roślin, usuwanie chwastów, nawożenie, wykonanie nawożenia danej grupy roślin w zależności od potrzeb, wykonanie oprysku przeciw chorobom grzybowym i szkodnikom, uzupełnienie kruszyw i kory wg potrzeb, uzupełnienie brakujących nasadzeń, przygotowanie roślin do zimy (dwukrotne w ciągu roku przycięcie i zakopcowanie przed zimą 289 szt. róż, jednokrotne przycięcie i podwiązanie traw miskantów 261 szt., jednokrotne przycięcie 336 szt. wrzosów).
  - c) w zakresie trawników: jednokrotna wertykulacja, trzykrotne wykonanie oprysku na chwasty dwuliścienne, koszenie: min. 7 razy w sezonie trawnik dywanowy (1,005 ha), min 5 razy trawnik parkowy (3,0719 ha) podlewanie (maksymalnie 4 razy).
  - d) w zakresie łąki kwietnej: 2 koszenia (pierwsze w sierpniu, po przekwitnięciu roślin i wysianiu nasion), podlewanie (maksymalnie 4 razy) na powierzchni 0,47 ha.
  - e) pozostałe: czyszczenie oczka wodnego, tablic informacyjnych oraz ławek.
2. Skwer Powstańców Śląskich o zajmuje teren o powierzchni ok. 1180,57 m², położony przy skrzyżowaniu ulicy Wawelskiej z ulicą Warszawską. Zakres przeprowadzonych w roku 2023 prac przedstawiał się następująco:
  - a) W zakresie w drzew: jednokrotne w ciągu roku cięcia sanitarne, techniczne i formujące drzew, obejmujące usuwanie gałęzi obumarłych, nadłamanych, wchodzących w kolizję z lampami solarnymi. Usługa obejmuje wycinkę samosiewów i usunięcie wszelkich odpadów, grabienie liści.
  - b) w zakresie krzewów i bylin: podlewanie, przycinanie roślin, usuwanie chwastów, nawożenie, wykonanie nawożenia danej grupy roślin w zależności od potrzeb, wykonanie oprysku przeciw chorobom grzybowym i szkodnikom, uzupełnienie kruszyw i kory wg potrzeb, uzupełnienie brakujących nasadzeń, przygotowanie roślin do zimy (dwukrotne w ciągu roku przycięcie krzewów).
  - f) w zakresie trawników: jednokrotna wertykulacja, koszenie: min. 6 razy w sezonie trawnik dywanowy.
  - g) grabienie liści - dwukrotne w ciągu sezonu wegetacyjnego
3. Utrzymanie rabat stałych, (z bylinami, krzewami, trawami ozdobnymi) , które były poddane zabiegom pielęgnacyjnym sześciokrotnie.

5) Wycinka drzew i krzewów

Wycinke podlegają głównie drzewa obumarłe, zagrażające bezpieczeństwu publicznemu lub drzewa, których usunięcie jest konieczne ze względu na kolizję z planowaną inwestycją. Drzewa usuwane są w miarę występujących potrzeb.

Domy przedpogrzebowe i cmentarz

Gmina Bieruń prowadzi 2 Domy Przedpogrzebowe: przy ul. Chemików i ul. Suleckiej oraz cmentarz komunalny przy ul. Suleckiej. W roku 2023 zrealizowano prace przy domu przedpogrzebowym przy ul. Chemików polegające na remoncie ogrodzenia.

Gospodarka wodno-ściekowa

System kanalizacji wodno-ściekowej w mieście tworzą: kanalizacja deszczowa, rowy przydrożne, kanalizacja sanitarna:

- kanalizacja deszczowa o długości ok. 33 km,
- rowy przydrożne o długości ok. 34 km,
- kanalizacja sanitarna o długości ok. 125 km,
- oczyszczalnie ścieków: przy ul. Chemików, ul. Jagiełły i ul. Soleckiej.

W ramach utrzymania systemu kanalizacji deszczowej wykonano:

- czyszczenie studzienek, wpustów kanalizacyjnych i kanalizacji deszczowej w rejonie ulic: Torowa, Barańcowa, Skowronków, Pszenna, Słowiańska, Spyry, Kadłubowa, Chemików, Krakowska, Oświęcimska, Strefowa, Granitowa, Jagiełły, Rędzinna, Szynowa, Gołysowa, Mieszka I, Homera.
- deratyzację 177 kpl studzienek i wpustów ulicznych kanalizacji deszczowej w rejonie ulic Granitowej, Warszawskiej i Węglowej,

Gospodarka mieszkaniowa

Gmina Bieruń utrzymuje zasób mieszkaniowy na poziomie umożliwiającym tworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej.

Obecnie zasób mieszkaniowy gminy obejmuje 326 lokali tj.:

- 283 lokali w ramach najmu mieszkalnego,
- 43 lokali w ramach najmu socjalnego.

W stosunku do roku 2022 wyłączono z użytkowania 2 lokale w ze względu na ich sprzedaż.

Obecnie Gmina Bieruń gospodarując swoim zasobem mieszkaniowym, zgodnie z Uchwałą Nr II/10/2021 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie określenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Bieruń, wynajmuje lokale mieszkalne osobom posiadającym zameldowanie lub zamieszkującym na terenie Gminy Bieruń z zamiarem stałego pobytu i pozostającym w trudnej sytuacji materialnej.

Wysokość miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie domowym wnioskodawcy, uzasadniającą oddanie w najem lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy Bieruń określa się, jako wysokość:

- 1) nie przekraczającą 250% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym;
(2023 r. 3 971,10 zł; 2024 – 4 452,40 zł)
- 2) nie przekraczającą 200% najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym;
(2023 r. 3 176,88 zł; 2024 – 3 561,92 zł)

3. OCHRONA ŚRODOWISKA

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA

Działania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami w Bieruniu prowadzone są na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bieruń na lata 2020-2024 z perspektywą do roku 2030”.

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska priorytety, cele i zadania zgodne były z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa - stanowiły przełożenie celów Polityki Ekologicznej Państwa na szczebel gminny.

Realizowane w 2023 r. zadania określone w obrębie poszczególnych priorytetów w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Bierunia obejmowały swoim zakresem wszystkie istotne zagadnienia związane z poprawą i utrzymaniem stanu środowiska na terenie miasta, monitoringiem stanu środowiska oraz całym szeregiem działań związanych pośrednio z ochroną środowiska. Niniejszy dokument daje obraz wielu

plaszczyn, na których działania były realizowane, a także wskazuje, iż cały szereg z nich stanowią działania ciągłe, realizowane systematycznie w kolejnych latach, dla których efekt osiągany jest, jako wypadkowa często wieloletnich działań. Dotyczy to w szczególności działań podejmowanych dla poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Zaznaczyć należy ogrom zaangażowanych w te działania środków i przedsięwzięć, prowadzących w efekcie do wolnej, aczkolwiek systematycznej poprawy jakości środowiska w tych komponentach.

Działania antysmogowe

Program ograniczania emisji na terenie Bierunia - etap XII

Uchwałą Nr VIII/5/2023 z dnia 29 czerwca 2023 r. Rada Miejska w Bieruniu przyjęła do realizacji „Program ograniczania emisji na terenie miasta Bierunia - etap XII” na zasadach określonych w umowie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Realizacja Programu została sfinansowana ze środków własnych Gminy Bieruń, WFOŚiGW w formie pożyczki zaciągniętej przez Gminę Bieruń oraz wkładu własnego mieszkańców.

W 2023 r. udzielono dotacji do wymiany 76 źródeł ciepła w łącznej kwocie 411 691,20 zł, przy czym dofinansowanie do jednego źródła ciepła wyniosło 4 000 zł w przypadku wymiany kotłów węglowych na kotły gazowe oraz 8 000 zł w przypadku wymiany kotłów węglowych na pompy ciepła. Całkowity koszt zadania wyniósł 2 072 812,29 zł.

Program „Czyste Powietrze” w Gminie Bieruń w 2023 roku

Celem programu „Czyste Powietrze” – który nadzoruje Ministerstwo Klimatu i Środowiska, a wdraża go Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz z szesnastoma funduszami wojewódzkimi – jest rozwiązanie największego problemu dotyczącego smogu w Polsce, czyli doprowadzenie do wymiany starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych, żeby efektywnie zarządzać energią. Na te działania przeznaczono 103 mld zł na lata 2018-2029.

Celem zintensyfikowania działań mających na celu poprawę jakości powietrza oraz umożliwienie mieszkańcom uzyskania dodatkowego wsparcia w odchodzeniu od opalania domostw węglem, 30 grudnia 2020 r. Burmistrz Miasta Bierunia zawarł porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, na mocy którego w Urzędzie Miejskim w Bieruniu w dniu 2 lutego 2021 roku otworzono punkt konsultacyjno-informacyjny (PKI) Priorytetowego Programu CZYSTE POWIETRZE.

Gmina podjęła liczne starania, aby dotrzeć do mieszkańca i zachęcić go do przyjścia i skorzystania z pomocy w punkcie obsługi „Czystego Powietrza”. Skorzystano zarówno z form tradycyjnych (np. informacji w prasie lokalnej, własnej gazecie, ulotkach, ogłoszeniach parafialnych), z form bardziej nowoczesnych (na profilach w mediach społecznościowych).

Miasto Bieruń było 24 stycznia 2022 r. gospodarzem ogólnopolskiej konferencji prasowej zorganizowanej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska na której ogłoszono start trzeciej części rządowego programu CZYSTE POWIETRZE. Zaszczyc ten spotkał nasze miasto ze względu na fakt, że uznane zostało ono za najaktywniejszą gminę w Polsce w realizacji programu CZYSTE POWIETRZE. Od 3 stycznia 2023 r. ruszyła kolejna odsłona ww. Programu. Bardzo znacznie zwiększono wielkość dotacji, wprowadzono 3 poziom dofinansowania – najwyższy ze 100 % dotacją do faktur netto dla najuboższych, wprowadzono możliwość prefinansowania dla beneficjentów z poziomu podwyższonego i najwyższego, co powoduje, że beneficjenci nie muszą wykładać swoich środków na realizację przedsięwzięć wpisanych do wniosku o dofinansowanie.

Tabela nr 45. Inwestycje zrealizowane w ramach programu Czyste Powietrze w 2023 roku

233 właściciele nieruchomości skorzystało z dofinansowania w ramach Programu Czyste Powietrze w roku 2023	
Wariant inwestycji	Liczba właścicieli nieruchomości, u których zrealizowano dany wariant inwestycji
zakup i montaż nowego źródła ciepła	158
gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	1
kocioł gazowy kondensacyjny klasy efektywności energetycznej minimum A	31
kotłownia gazowa (przyłącze gazowe i instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa, dokumentacja projektowa)	72
pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	52
ogrzewanie elektryczne	2
łączna wartość dofinansowania (nowe źródła ciepła + pozostałe inwestycje)	8 672 187,63
łączne dofinansowanie wypłacone w 2023 r.	5 515 105,11
Ilość udzielonych konsultacji w 2023 r. w PKI UM Bieruń	797
Ilość złożonych wniosków o dofinansowanie w PKI UM Bieruń	186
Ilość złożonych wniosków o płatność w PKI UM Bieruń	236

Szczegółowa melioracja wodna

W 2023 roku Bieruńska Spółka Wodna otrzymała 90.000,00 zł dotacji udzielonej z budżetu gminy, którą wydatkowano zgodnie z umową dotacji nr 1/OŚ/2023 zawartą w dniu 14 marca 2023 roku. Zakładane cele i rezultaty tj. konserwacja urządzeń melioracji wodnych szczegółowych administrowanych przez Spółkę zostały osiągnięte. Z przekazanej przez Gminę kwoty 90 000,00 zł - 100% przeznaczono na konserwację i przebudowę urządzeń melioracji wodnych szczegółowych – urządzeń drenarskich, drenów, rowów, przepustów, jazów itp. W roku 2023 wykonano 14,9 km bieżącej konserwacji rowów.

Program LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit” i działalność Ekodoradcy

Działalność Ekodoradcy w gminie Bieruń związana jest z wdrażaniem przez Województwo Śląskie największym w Europie projektem ochrony powietrza pt. „Śląskie. Przywracamy błękit”, które obejmuje swoim zasięgiem całe województwo śląskie, a jego beneficjentami jest 89 partnerów – instytucje wspierające i merytoryczne oraz powiaty i gminy w tym również gmina Bieruń. Główny cel projektu jest zbieżny z nadrzędnym celem Programu Ochrony Powietrza (POP), czyli opracowanie i wdrożenie działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa śląskiego. Projekt współfinansowany jest z Programu LIFE Unii Europejskiej – program działań na rzecz środowiska i klimatu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Okres realizacji to: 1 stycznia 2022 roku – 31 grudnia 2027 roku.

Gmina Bieruń podpisała 16 maja 2022 r. umowę partnerską w ramach projektu i od tego momentu swoją działalność rozpoczął Ekodoradca w wymiarze czasu pracy równym ½ etatu w Wydziale Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami. Wydatkowany budżet na działania informacyjno-edukacyjne w 2023 r. ogółem: 14 196,90 zł, dofinansowanie UE: 13 487,05 zł (95%) wkład własny Gminy Bieruń: 709,85 zł (5%).

W 2023 r. z działalności Ekodoradcy w formie udzielonych porad, konsultacji, organizowanych spotkań, a także wydarzeń i inicjatyw ekologicznych skorzystało 1403 mieszkańców Bierunia.

Działania w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych

Wszyscy mieszkańcy Bierunia oraz właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady, objęci są systemem odbioru odpadów oraz systemem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W przypadku braku segregacji odpadów na poziomie danego gospodarstwa domowego, uiszczana jest wyższa opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Prowadzone są również działania edukacyjno-informacyjne (kolportaż broszur informacyjnych, nieodpłatna aplikacja EcoHarmonogram), mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami.

Na obszarze Bierunia funkcjonują dwa Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowane na terenach oczyszczalni ścieków - jeden przy ul. Chemików 100, drugi przy ul. Jagiełły 13.

Tabela nr 46. Ilości odebranych i zagospodarowanych odpadów komunalnych w 2023 r. – w tonach:

Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów z nieruchomości	Masa odebranych odpadów w PSZOK [Mg]	Masa odpadów zebranych przez podmioty zbierające odpady komunalne [Mg]	RAZEM [Mg]
Inne oleje silnikowe, przekładniowe (13 02 08*)		3,19		3,19
Opakowania z papieru tektury (15 01 01)	289,51	33,25		322,76
Opakowania z tworzyw sztucznych (15 01 02)	52,59			52,59
Opakowania z drewna (15 01 03)	3,78			3,78
Opakowania z metali (15 01 04)			12,005	12,005
Zmieszane odpady opakowaniowe (15 01 06)	1,14			1,1400
Opakowania ze szkła (15 01 07)	341,25	0,03		341,28
Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (15 01 10*)		0,04		0,04
Zużyte opony (16 01 03)		24,84		24,84

Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia (17 01 07)		576,44		576,44
Materiały izolacyjne (17 06 04)		14,64		14,64
Papier i tektura (20 01 01)	35,077			35,077
Szkło (20 01 02)	37,60	1,12		38,72
Bioodpady (20 01 08)	71,76			71,76
Odzież (20 01 10)		0,09		0,09
Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć (20 01 21*)		0,50		0,50
Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne (20 01 27)		12,94		12,94
Leki cytotoksyczne i cytostatyczne (20 01 31*)		0,12		0,12
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (20 01 36)		14,55		14,55
Tworzywa sztuczne (20 01 39)	535,80	47,20		583,00
Żużle, popioły paleniskowe (20 01 99)	783,60			783,60
Odpady ulegające biodegradacji (20 02 01)	849,44	464,12		1313,56
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01)	3742,67			3742,67
Odpady wielkogabarytowe (20 03 07)	344,82	353,46		698,28
Odpady komunalne niewymienione w innych grupach (20 03 99)	37,58			37,58
RAZEM	7 126,617	1546,53	12,005	8685,152

Tabela nr 47. Ilość zebranych odpadów

Rodzaj odpadu	Ilość zebranych odpadów [Mg]									
	2019 r.		2020 r.		2021 r.		2022 r.		2023 r.	
	SPRZED POSESJI	PSZOK	SPRZED POSESJI	PSZOK	SPRZED POSESJI	PSZOK	SPRZED POSESJI	PSZOK	SPRZED POSESJI	PSZOK
Zielone	659,13	256,85	565,98	341,21	590,05	395,16	628,107	471,060	849,44	464,12
łącznie zielone	915,98		907,19		985,21		1099,167		1313,56	
Wielkogabarytowe	488,56	227,03	513,59	342,22	454,11	327,65	343,7	265,29	344,82	353,46
łącznie wielkogabaryty	715		855,81		781,76		608,99		698,28	
Budowlane i rozbiórkowe		879,58		946,14		823,65		554,75		591,08

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przyłączy kanalizacyjnych

Uchwałą Nr IX/2/2017 z dnia 31 sierpnia 2017 r. Rada Miejska w Bieruniu uchwaliła zasady i tryb udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przyłączy kanalizacyjnych. W roku 2023 r. udzielono 10 dotacji na przyłącza kanalizacyjne oraz 5 dotacji do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Dotacja wynosiła 60% wartości inwestycji, jednak nie więcej niż 6 tys. zł. Koszt ogólny dotacji w 2023 roku wyniósł – 82.143,00 zł.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi

W roku 2023 Gmina Bieruń realizowała swoje obowiązki w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami na podstawie uchwały nr II/3/2022 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 24 lutego 2022 roku dot. Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Bierunia w 2022 roku”. W zakresie realizacji ww. Programu Gmina Bieruń współpracowała z Gabinetem Weterynaryjnym Animal-Vet Zasole, z siedzibą w Oświęcimiu na podstawie umowy.

W 2023 roku wysokość środków przeznaczonych na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami na terenie miasta Bierunia wyniosła 94 867,63 zł.

Zadania w zakresie dokarmiania i opieki nad dziko żyjącymi kotami realizowali pracownicy Urzędu Miejskiego w Bieruniu poprzez:

- wydawanie karmy społecznym opiekunom kotów wolno żyjących, którzy zarejestrowani są w Urzędzie oraz wydawanie skierowań na leczenie zwierząt, w ramach umów zawartych z lecznicami dla zwierząt,
- podejmowanie interwencji w sprawach kotów wolno żyjących.

Ponadto w ramach programu prowadzono następujące działania:

- zapewnienie zwierzętom bezdomnym kompleksowej opieki polegającej na zapewnieniu miejsca w schronisku; wskazanym gospodarstwie rolnym; systematycznym, stałym i całodobowym prowadzeniu we współpracy z Strażą Miejską odłowu bezdomnych zwierząt; opieki weterynaryjnej przekazywanie bezdomnych zwierząt do rodzin adopcyjnych; zbieranie i udzielanie pomocy poszkodowanym zwierzętom w wyniku zdarzeń drogowych; sterylizacja/kastracja kotów wolno żyjących; prowadzenie ewidencji wyłapanych zwierząt, edukację, elektroniczne znakowanie psów, zakup karmy dla kotów wolno żyjących.

POZOSTAŁE ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA REALIZOWANE W 2023 r.:

Działania proekologiczne

Od lipca 2020 roku na terenie gminy przeprowadzane są tzw. „Zielone kontrole”, które stanowią jedną, wielką lekcję edukacji, profilaktyki i informowania mieszkańców o zapisach uchwały antyśmogowej oraz o korzyściach wynikających z wymiany źródeł ciepła. Strażnicy miejscy przeprowadzają kontrole zostawiając na kotłach naklejki przypominające do kiedy dany kocioł może być eksploatowany i zapraszając jednocześnie do skorzystania z dofinansowania do wymiany źródła ciepła. W roku 2023 przeprowadzono 1261 kontroli.

Likwidacja plagi komarów na terenie miasta Bierunia i innych muchówek krwiopijnych oraz kleszczy

Wykonanie zabiegów zwalczania muchówek krwiopijnych polega na przeprowadzaniu monitoringu komarów wraz ze zwalczaniem larw komarów oraz wykonanie oprysku przeciw postaciom dorosłym komarów i muchówek krwiopijnych oraz kleszczy na wyznaczonym terenie. Na terenie gminy Bieruń wyznacza się 10 punktów prowadzenia monitoringu występowania larw komarów oraz osobników dorosłych muchówek krwiopijnych w rejonie ulic: Mielęckiego, Wiślanej, Jagiełły, Budzyńskiej, Wawelskiej, Bijasowickiej, Chemików, Łysinowej, Turyńskiej, Zarzyna. W przypadku wystąpienia dużej ilości larw podejmowane są działania natychmiastowe, umożliwiające we właściwym czasie (w określonym stadium rozwoju komarów) wykonanie zabiegu ich zwalczania na terenie Bierunia, z zastosowaniem odpowiedniego środka biologicznego. Zabieg stosuje się gdy liczba larw komarów osiągnie 10 szt. na 1 l pobranej wody. Natomiast w oparciu o monitoring osobników dorosłych muchówek krwiopijnych podejmowane są działania umożliwiające we właściwym czasie wykonanie zabiegu ich zwalczania na terenie Bierunia z zastosowaniem odpowiednich środków chemicznych. Zabieg stosuje się, gdy opad osobników dorosłych wynosi ok. 10 – 15 w okresie 0,5 godz.

W roku 2023 zabiegiem zwalczania muchówek krwiopijnych objęto obszar 80 ha gminy, co na bieżąco było uzgadniane z Prezesami Rejonowych Kół Pszczelarzy w Bieruniu i Bojszowach z powiadomieniem Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach. Ponieważ nie wystąpiła konieczność zwalczania osobników dorosłych takich zabiegów nie wykonano. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 10 818,38 zł

Utrzymanie lasów

W gminie Bieruń liczącej 4 049 ha, lasy zajmują powierzchnię 668 ha, co oznacza, że lesistość Bierunia wynosi 16,46 % (jeszcze w 1998 r. wynosiła 15,5 %).

- 121 ha (18,11 %) jest własnością osób fizycznych,
- 25,02 ha (3,74%) stanowi własność gminy Bieruń,
- pozostałe lasy 517,59 ha (77,49%) stanowią własność Skarbu Państwa (Lasy Państwowe oraz Nitroerg S. A.).

Gospodarka leśna w sektorze Skarbu Państwa (wykonują je Lasy Państwowe), prowadzona jest w oparciu o Plany Urządzenia Lasów zaś w pozostałych lasach na podstawie Uproszczonych Planów Urządzenia Lasów (wykonuje Starosta). Plany te wykonuje się na okres 10 lat. Dla lasów Gminy Bieruń, obecnie obowiązujący Uproszczony Plan obejmuje okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r. Z uwagi na występowanie kwaśnych deszczy tereny leśne Bierunia nie znajdują się w najlepszej kondycji, ponieważ poszczególne gatunki drzew różnie znoszą ich działanie. Świerk pospolity praktycznie całkowicie zamiera, sosna zwyczajna karłowacieje. Igły na sośnie w normalnych warunkach utrzymują się przez 3–4 lata (czasami dłużej), a w naszym rejonie utrzymują się tylko 2 lata. Wytrzymalsza na kwaśne deszcze jest sosna czarna oraz drzewa liściaste. Drzewostan w lasach podlega również szkodom górniczym i co jakiś czas pewne obszary lasów zostają z tego powodu wycięte.

W najgorszym stanie znajdują się lasy osób fizycznych, które w ogóle nie prowadzą w nich żadnych zabiegów pielęgnacyjnych. Wiele drzew jest powalonych, obumarłych, halizny.

Pielęgnacja lasów polega na wykonywaniu następujących prac: wykaszaniu chwastów, zabezpieczanie sadzonek drzew przed zgryzaniem przez zwierzynę na okres zimowy, trzebieże wczesne i późne, czyszczenia wczesne i późne, dosadzanie drzew w lukach leśnych. W 2023 r. wykonano następujące prace:

- w rejonie ul. Chemików – usunięcie niebezpieczeństwa jakie stwarzają połamane i wyrwione drzewa – na powierzchni ok. 8 ha,
- w rejonie ul. Wita - czyszczenie późne na pow. 1 ha,
- udrożnienie dróg pożarowych w kompleksie leśnym w rejonie ul. Wiślanej w Bijasowicach oraz w rejonie zbiornika „Łysina” o łącznej długości ok. 800 m,
- prace pielęgnacyjne na drzewie pomnikowym (Lipa drobnolistna) rosnącym na posesji przy ul. Wawelskiej 37

na łączną kwotę 20 000,00 zł.

4. INWESTYCJE W MIEŚCIE

ZADANIA INWESTYCYJNE DROGOWE

1. „Kompleksowa strategia niskoemisyjna, przeciwdziałająca zmianom klimatu na terenie gminy Bieruń, obejmująca budowę dwóch zintegrowanych centrów przesiadkowych w dzielnicy Bieruń Nowy i Bieruń Stary - etap II”

Zaprojektowanie i wykonanie systemu tras rowerowych dla Bierunia Starego i Nowego oraz budowa Centrum Przesiadkowego w formule „zaprojektuj i wybuduj”. W ramach systemu tras rowerowych dla Bierunia Starego i Nowego wybudowano:

- ścieżkę rowerową od ul. Marcina do Liceum Ogólnokształcącego,
- ścieżkę wzdłuż rzeki Mlecznej,
- ścieżkę ulicą Za Kopcem i Kopcową,
- ścieżkę przy ul. Chemików – Kadłub,
- ścieżkę wzdłuż ul. Zdrowia i ul. Krakowskiej,
- łącznik Krakowska – Barańcowa
- drogę pieszo-rowerową na Grobli.

W ramach istniejącego dworca autobusowego:

- utworzono wiatę rowerową wraz z samoobsługową stacją naprawy rowerów,
- posadowiono toalety kontenerowe (przystosowane dla osób niepełnosprawnych),
- odrestaurowano i zmodernizowano tzw. Kadłub.

Dofinansowanie dla projektu ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Koszt zadania: 3,6 mln zł

2. Rozbudowa i budowa ul. Domy Polne i ul. Szynowej w Bieruniu wraz z budową kanalizacji sanitarnej (POLSKI ŁĄD)

Rozbudowa i budowa ulicy Domy Polne o długości ok. 330 m wraz z jezdnią, chodnikiem, przebudową zjazdów i budową kanalizacji deszczowej. Rozbudowa ulicy Szynowej na długości ok. 500 m wraz z jezdnią, przebudową zjazdów i budową kanalizacji deszczowej. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na osiedlu Domy Polne: tłocznej i grawitacyjnej. Budowa pompowni ścieków.

Dofinansowanie dla zadania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Koszt zadania: 7,7 mln zł

3. Przebudowa ul. Słowackiego, ul. Latochy i ul. Kopcowej w Bieruniu

Przebudowa ul. Kopcowej, w zakresie wykonania konstrukcji nawierzchni jezdni, skrzyżowań, chodników, zjazdów oraz odcinka ścieżki rowerowej, kanalizacji deszczowej wraz z przepięciem rur spustowych do kanalizacji deszczowej, kablowej sieci oświetlenia ulicznego LED, sieci telekomunikacyjnej i kanalizacji teletechnicznej, skablowania sieci energetycznej nN, sieci wodociągowej.

Przebudowa ul. Słowackiego, w zakresie wykonania konstrukcji nawierzchni jezdni oraz chodników, kanalizacji deszczowej wraz z przepięciem rur spustowych do kanalizacji deszczowej, skablowania sieci energetycznej nN, kablowej sieci oświetlenia ulicznego LED, kanalizacji teletechnicznej.

Przebudowa ul. Latochy, w zakresie wykonania konstrukcji nawierzchni jezdni, chodników oraz zjazdów, kanalizacji deszczowej wraz z przepięciem rur spustowych do kanalizacji deszczowej, kablowej sieci oświetlenia ulicznego LED, kanalizacji teletechnicznej.

Dofinansowanie zadania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Koszt zadania: 5,3 mln zł

4. Ul. Solecka i ul. Sadowa

Przebudowa nawierzchni dróg o łącznej długości ok. 800 m, przebudowa przyłącza wodociągowego oraz kanału technologicznego, odwodnienie jezdni i budowa nowoczesnego oświetlenia LED.

Dofinansowanie zadania ze środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Zadanie w trakcie realizacji (2023-2024).

Koszt zadania: ok. 4,2 mln zł

5. Przebudowa ul. Kolejowej w Bieruniu – etap I

Przebudowa części drogi o długości około 327 metrów - na odcinku od ulicy Bojszowskiej do budynku nr 22, w zakresie wykonania jezdni, placu do zawracania, zjazdów, chodnika oraz poboczy, przebudowa wlotu skrzyżowania z drogą powiatową - ulicą Bojszowską, budowa kanalizacji deszczowej, budowa oświetlenia LED oraz przebudowa sieci wodociągowej, energetycznej (naziemnej i kablowej) i teletechnicznej.

Dofinansowanie zadania ze środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Koszt zadania: 3,1 mln zł

6. Rozbudowa drogi gminnej - ul. Homera

Przebudowa drogi o długości około 150 m, w zakresie wykonania: jezdni, miejsc postojowych, zjazdów, chodnika i poboczy oraz budowa kanalizacji deszczowej.

Koszt zadania: 750 tys. zł

7. Przebudowa ul. Szlaku Solnego

Wykonanie nakładki asfaltowej na odcinku o długości 188 metrów od skrzyżowania z drogą powiatową ul. Bojszowską do ul. Sosnowej. Wymiana nawierzchni z tłucznia na odcinku o długości 140 metrów od ul. Sosnowej do ul. Modrzewiowej.

Koszt zadania: 158 tys. zł

8. Ul. Chemików

Odtworzenie nawierzchni na podbudowie drogi wewnętrznej ul. Chemików (odcinek od skrzyżowania z drogą powiatową ul. Chemików do wjazdu w rejonie budynku nr 125-127) oraz chodnika wzdłuż drogi w rejonie budynku nr 139.

Koszt zadania: 150 tys. zł

9. Przebudowa zagospodarowania terenu na działce nr 604/4 przy ul. Granitowej

Wykonanie chodników na działce przy ul. Granitowej oraz montaż stalowo-drewnianych ławek i koszy wolnostojących.

Koszt zadania: 111 tys. zł

10. Chodnik ul. Szynowa

Remont chodnika przy ul. Szynowej na odcinku o długości około 120 metrów.

Koszt zadania: 103 tys. zł

11. Utwardzenie terenu ul. Homera

Utwardzenie 8 miejsc postojowych z kostki betonowej.

Koszt zadania: 50 tys. zł

12. Dawka wiedzy dla ducha, infrastruktura dla oka i ciała (parkingi przy przedszkolu w Bijasowicach)

Utwardzenie 70 m² terenu betonową kostką brukową.

Koszt zadania: 43 tys. zł

ZADANIA INWESTYCYJNE KUBATUROWE/ OGÓLNOBUDOWLANE

1. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Bieruń

Zaprojektowanie i wykonanie termomodernizacji oraz modernizacji 5 budynków użyteczności publicznej i zastąpienie istniejących źródeł energii nowoczesnymi energooszczędnymi i ekologicznymi źródłami ciepła.

W ramach zadania wyodrębniono:

Zadanie nr 1: Budynek przy ul. Warszawskiej 292 w Bieruniu,

Zadanie nr 2: Budynek socjalny i dom dziennego pobytu osób starszych przy ul. Chemików 139 w Bieruniu,

Zadanie nr 3: Budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Wawelskiej 31 w Bieruniu,

Zadanie nr 4: Budynek przedszkola przy ul. Kamiennej 17 w Bieruniu,

Zadanie nr 5: Budynek Szkoły Podstawowej nr 1 wraz z oddziałami integracyjnymi (budynek byłego Gimnazjum nr 2) ul. Licealna 17 a.

Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla osi priorytetowej:

IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, działanie: 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej dla poddziałania: 4.3.4 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej.

Zakończono termomodernizację 5 budynków.

Koszt zadania: ok. 11,1 mln zł

Dodatkowo w ramach zadania trwa wymiana dachu przy ul. Wawelskiej 31 (2023-2024).

Koszt wymiany: 85 tys. zł

2. Dostępna szkoła

Wykonanie robót zapewniających dostępność dla osób z niepełnosprawnościami w budynkach i w otoczeniu szkół:

- Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. Krakowskiej 30 i ul. Licealnej 17a,

- Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Węglowej 11 i ul. Warszawskiej 294.

Wdrożenie standardu dostępności: dojścia do obiektu, wejścia do budynku, komunikacji pionowej i poziomej, pomieszczeń sanitarnych, sal lekcyjnych i świetlicy szkolnej oraz sal rewalidacyjnych.

Przedsięwzięcie grantowe „Bieruńskie Szkoły Podstawowe dostępne dla wszystkich”, finansowane w ramach projektu „Dostępna szkoła” realizowanego przez Fundację „Fundusz Współpracy”.

Koszt zadania: 770 tys. zł

ZADANIA INWESTYCYJNE WODNO-KANALIZACYJNE

1. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Ściernie w Bieruniu

Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w systemie grawitacyjno-tłocznym w dwóch różnych lokalizacjach (ulica Marmurowa Bieruń Ściernie oraz okolice ulic Warszawskiej i św. Kingi) wraz z dwoma przepompowniami ścieków.

Zadanie w trakcie realizacji (2023-2024).

Dofinansowanie dla zadania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Koszt zadania: ok. 4,6 mln zł

ZADANIA INWESTYCYJNE ZWIĄZANE ZE SPORTEM I REKREACJĄ

1. Budowa miasteczka ruchu drogowego wraz z doposażeniem przejść dla pieszych i szkół w zakresie edukacji komunikacyjnej w Bieruniu

Projekt obejmował:

- budowę stacjonarnego miasteczka ruchu drogowego przy ul. Granitowej,
- poziome oznakowanie istniejącego przejścia dla pieszych przy ulicy Oświęcimskiej wraz z oznakowaniem pionowym oraz z lampami LED,
- montaż nowoczesnego radarowego wyświetlacza prędkości przed przejściem dla pieszych na ulicy Oświęcimskiej,
- poziome oznakowanie istniejącego przejścia dla pieszych ulicy Królowej Jadwigi wraz z oznakowaniem pionowym oraz z lampami LED,
- wyposażenie Szkoły Podstawowej nr 1 w Bieruniu w mobilne miasteczko rowerowe oraz symulator przejścia dla pieszych,
- doposażenie Szkoły Podstawowej nr 3 w Bieruniu w symulator roweru.

Dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

Koszt zadania: 691 tys. zł

2. Tężnia solankowa - naturalne lecznicze inhalatorium (ul. Marcina)

Wykonano inteligentną tężnię solankową zasilaną panelami fotowoltaicznymi pozwalającymi na produkcję aerozolu solankowego tylko wówczas, gdy system wykryje obecność osób pragnących skorzystać z inhalacji solankowych.

Koszt zadania: 79 tys. zł

3. Wzmocnij odporność - boisko Czarnuchowice

Wykonanie nawierzchni z poliuretanu na istniejącym boisku asfaltowym wraz z robotami towarzyszącymi, w tym: montaż dwóch bramek boiskowych z siatkami, dwóch koszy do koszykówki z regulowaną wysokością oraz dwóch słupów do siatkówki.

Zadanie w trakcie realizacji (2023-2024).

Dofinansowanie dla zadania ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, nagroda za najlepiej wyszczepioną Gminę w Konkursie "Rosnąca Odporność".

Koszt zadania: ok. 233 tys. zł

4. Modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy Bieruń

Modernizacja kompleksu boisk przy SP3 na ulicy Węglowej oraz otaczającej ich infrastruktury, doposażenie skateparku w urządzenie quarter pipe na osiedlu Węglowa i modernizacja sąsiadującego z nim placu zabaw.

Zadanie w trakcie realizacji (2023-2024).

Dofinansowanie dla zadania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.
Koszt zadania: ok. 2,2 mln zł

ZADANIA INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z WYKONANIEM OŚWIETLENIA ULICZNEGO

1. Instalacja efektywnego energetycznie oświetlenia na terenie gminy Bieruń – etap VI

Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego zlokalizowanego przy: ul. Szlaku Solnego, ul. Żwirki i Wigury oraz ul. Słowiańskiej, ul. Rubinowej, parkingu przy ulicy Ofiar Oświęcimskich, ul. Chemików (przy Placu Nobla). Łącznie zmodernizowano 43 punkty świetlne (oprawy oświetleniowe LED, wysięgniki i słupy oświetleniowe). Dofinansowanie dla zadania ze środków Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.
Koszt zadania: 295 tys. zł

ZADANIA INWESTYCYJNE, DLA KTÓRYCH W 2023 ROKU OPRACOWYWANO DOKUMENTACJĘ PROJEKTOWĄ

1. Modernizacja wewnętrznej ul. Granitowej
2. Projekt przebudowy parkingu przy ul. Licealnej i ul. Jerzego
3. Ul. Bijasowicka - oświetlenie
4. Przebudowa i budowa drogi ul. Hodowlanej i drogi łączącej ją z ul. Ekonomiczną, wraz z infrastrukturą, na terenach inwestycyjnych w Bieruniu – zawarto umowę z wykonawcą, termin realizacji – 31.07.2024 r.
5. Ulica Peryferyjna - zawarto umowę z wykonawcą, termin realizacji – 01.06.2024 r.
6. Budowa ul. Leśnej w Bieruniu - dokumentacja projektowa - zawarto umowę z wykonawcą, termin realizacji – 15.03.2024 r.
7. Projekt ulicy Miodowej - zawarto umowę z wykonawcą, termin realizacji – 01.05.2024 r.
8. Remiza OSP - Bieruń Stary (dokumentacja) - zawarto umowę z wykonawcą, termin realizacji – 27.10.2024 r.
9. Adaptacja budynku przy ul. Spiżowej na siedzibę Muzeum Miejskie w Bieruniu - zawarto umowę z wykonawcą, termin realizacji – 31.01.2024 r.

5. ŚRODKI UNIJNE

PROJEKTY REALIZOWANE Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

W 2023 roku Gmina Bieruń realizowała kilkanaście projektów, które objęte były wsparciem środków zewnętrznych. Pozyskano dofinansowanie na:

- roboty drogowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą (Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych),
- poprawę bezpieczeństwa na drogach – w tym przebudowa skrzyżowania, przejść dla pieszych, budowę miasteczka ruchu drogowego wraz z doposażeniem przejść dla pieszych oraz doposażenia szkół podstawowych w zakresie edukacji komunikacyjnej (budżet Województwa Śląskiego, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020),
- działania w zakresie poprawy jakości powietrza i działalność gminnego ekodoradcy (Program LIFE, Program STOP SMOG),
- dokumentację projektową i inwestycje z zakresu efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych i na ich termomodernizację (Program ELENA, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020),
- rozbudowę kanalizacji sanitarnej (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych),
- modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w mieście, zarówno przyszkolnej, jak i ogólnodostępnej, w tym na boiska, place zabaw, skatepark (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych),
- rewitalizację zabytkowych budynków użyteczności publicznej oraz prace budowlane i konserwatorskie kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa (Rządowy Program Odbudowy Zabytków),

- budowę miejskiego żłobka (Program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2022-2029),
- doposażenie Szkoły Podstawowej nr 3 w ekopracownię pod chmurką (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach),
- adaptację 7 mieszkań o charakterze socjalnym wraz z niezbędnym wyposażeniem w celu zapewnienia tymczasowego zakwaterowania dla obywateli Ukrainy, którzy uciekli z terytorium Ukrainy w związku z prowadzonymi tam działaniami wojennymi (Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020),
- poprawę funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie gminy Bieruń, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny, wynikających z ich indywidualnych potrzeb oraz na wzrost dostępności do edukacji ogólnej dla uczniów z Ukrainy, poprzez zakup sprzętu ICT (laptopy), z którego będą korzystać uczniowie pochodzący z Ukrainy, uczęszczający do szkół na terenie Gminy (Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020),
- poprawa dostępności usług publicznych dla osób z niepełnosprawnościami w placówkach przedszkolnych, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz w urzędzie miejskim oraz dostosowanie bieruńskich szkół podstawowych do standardów określonych w Modelu Dostępnej Szkoły na poziomie podstawowym w obszarze architektonicznym, technicznym, edukacyjnym i społecznym oraz organizacyjno-proceduralnym (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Program grantowy „Dostępna szkoła” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój),
- zakup nowego sprzętu komputerowego oraz jego konfigurację i wdrożenie w ramach cyfryzacji urzędu zapewnienia cyberbezpieczeństwa samorządowym systemom informatycznym Program Cyfrowa Gmina),
- VI etap instalacji efektywnego energetycznie oświetlenia na terenie Gminy Bieruń, czyli wymiana starych opraw sodowych, na nowoczesne i energooszczędne oświetlenie LED (budżet Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – Fundusz Odporności),
- zakup zestawów do poboru próbek z palenisk, odzieży ochronnej, drona do badania dymów z kominów oraz organizacja mini kampanii ekologicznej z udziałem seniorów - edukacyjny spacer połączony z akcją sadzenie drzewek/krzewów („Inicjatywa Antysmogowa” w 2023 roku w ramach Marszałkowskiego Programu Poprawy Jakości Powietrza),
- uczestnictwo w święcie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – Kierunek GZM, poprzez zorganizowanie wycieczki historyczno-przyrodniczej z elementami edukacyjnymi dla rodzin, która była oparta na poznaniu historii zabytku inżynierii budownictwa ziemnego i poszerzona o wiedzę dotyczącą fauny i flory występującej wokół Grobli, która jest jednym z najbardziej unikatowych miejsc w Bieruniu (budżet Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii),
- budowę nowego nagrobka dla powstańca śląskiego, który stanowił kolejny obiekt grobownictwa wojennego na terenie gminy. Nagrobek został wykonany zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez Instytut Pamięci Narodowej, ponadto w ramach zadania zostaną wykonane tabliczki informacyjne dotyczące grobów wojennych - łącznie 3 mogiły (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego),
- realizację kolejnego etapu zagospodarowania terenu parku przy ul. Remizowej, w tym na zakup i budowę energooszczędnego oświetlenia LED, funkcjonującego w ramach ogólnomiejskiego systemu sterowania i zarządzania oświetleniem, przygotowanie terenu pod nasadzenia bylin, krzewów i traw, zakup materiału szkółkarskiego oraz nasadzenia bylin, krzewów i traw oraz na zakup i montaż elementów małej architektury: ławki, kosze na odpady, stojaki rowerowe, tablice edukacyjne wzdłuż podestu stanowiącego element ścieżki edukacyjnej, budek lęgowych dla ptaków i hotelów dla owadów (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach).

MIEJSKI PLAN ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU DLA MIASTA BIERUNIA DO ROKU 2030

Przyjęcie Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Bierunia do roku 2030 (MPA) przez Radę Miejską w Bieruniu uchwałą nr V/3/2022 z dnia 28.04.2022 r. wynikało z kierunków polityki unijnej, tj. Strategii Unii Europejskiej w zakresie przystosowania się do zmian klimatu. Wymóg sporządzania przez miasto tego rodzaju dokumentu wskazywany jest także w dokumentach dotyczących przyznania środków na realizację działań adaptacyjnych ze źródeł Unii Europejskiej.

Dokument został opracowany celem zidentyfikowania na poziomie lokalnym kluczowych ryzyk związanych ze zmianami klimatu, a w konsekwencji zaplanowania i wdrożenia konkretnych przedsięwzięć adaptacyjnych. Dzięki analizie określono sektory najbardziej wrażliwe, czyli gospodarkę wodną, infrastrukturę i transport, energetykę oraz zdrowie publiczne. MPA zawiera także diagnozę obecnej sytuacji, wyszczególnienie obszarów aktywności miasta wraz z analizą podatności obszarów na zmiany klimatu. W planie wskazano również katalog przedsięwzięć i zadań adaptacyjnych, możliwe źródła ich finansowania, monitoring oraz ewaluację realizacji planu adaptacji oraz harmonogram wdrażania.

„Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Bierunia do roku 2030” powstał z wykorzystaniem metody partycypacyjnej. Prace nad przygotowaniem dokumentu prowadzone były we współpracy z jednostkami miejskimi odpowiedzialnymi za poszczególne sektory miasta. Plan powstawał, także przy udziale instytucji publicznych oraz przedstawicieli przedsiębiorców, których działalność może zostać zakłócona przez zmiany klimatu. Projekt dokumentu poddawany był również konsultacjom społecznym.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.), projekt MPA został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ). W ramach SOOŚ została wykonana Prognoza oddziaływania na środowisko oraz przeprowadzone zostały konsultacje społeczne. Ponadto projekt dokumentu zaopiniowały Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach i Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach.

Biuro Funduszy Zewnętrznych jako odpowiedzialne za monitorowanie realizacji działań adaptacyjnych dokonało przeglądu stanu realizacji działań określonych w Miejskim Planie Adaptacji po pierwszych dwóch latach obowiązywania Planu, tj. uwzględniające okres lat: 2022 – 2023. Informacja o przebiegu realizacji Planu Adaptacji w okresie sprawozdawczym jest źródłem informacji na temat postępu realizacji zaplanowanych działań. Wynika z niej, iż rozpoczęto zarówno przez gminę Bieruń jak i inne jednostki miejskie, przedsiębiorstwa i instytucje publiczne realizację 32 inicjatyw adaptacyjnych w 5 głównych obszarach. Na wdrożenie ich wydatkowano prawie 31,5 ml złotych, przy czym tylko jedna trzecia tej wartości pochodziła z własnych budżetów zaangażowanych podmiotów, a pozostałe środki pozyskano ze źródeł zewnętrznych.

Tabela nr 48. Informacje o przebiegu realizacji Miejskiego Planu Adaptacji

Realizowanych	Łączny koszt prowadzonych działań [zł]	Koszty poniesione z własnego budżetu [zł]	Źródła pozyskanych zewnętrznych środków finansowych [zł]
II pkt. 6 Zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie suszy na terenie miasta Bieruń z wykorzystaniem funkcji retencyjnej lasu (Nadleśnictwo Katowice)	34 840,85	34 840,85	-
II pkt. 8 Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Bieruń zgodnie z koncepcją programowo-przestrzenną wskazującą docelowy zasięg systemu kanalizacji sanitarnej w Bieruniu (BPIK)	1 670 890,96	1 670 890,96	-
II pkt. 10 Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej w celu ułatwienia budownictwa mieszkaniowego poprzez współfinansowanie (odkupienie po budowie) kanalizacji sanitarnej (BPIK)	262 980,00	262 980,00	-
II pkt. 11 Modernizacja istniejącej infrastruktury oraz awaryjna przebudowa sieci kanalizacyjnej (BPIK)	1 029 364,25	1 029 364,25	-

II pkt. 13 Budowa kanalizacji sanitarnej na Ścierniach (Gmina Bieruń)	3 714 221,12	185 711,06	Polski Ład
II pkt. 15 Rozwiązania techniczne dla obszarów nieskanalizowanych Gminy Bieruń (BPIK)	39 000,00	39 000,00	-
II pkt. 16 Rozwój i modernizacja sieci wodociągowej na obszarze miasta (RPWiK Tychy)	1 368 425,00	1 368 425,00	-
III pkt. 2 Modernizacja Parku za Groblą (Gmina Bieruń)	102 889,50	102 889,50	-
III pkt. 2 Utworzenie terenów rekreacyjnych przy ul. Marcina (Gmina Bieruń)	78 966,00	78 966,00	-
III pkt. 8 Realizacja obowiązującego Planu Urządzenia Lasu (Nadleśnictwo Kobiór)	126 300,00	126 300,00	-
III pkt. 11 Nasadzenie roślinności na terenach miejskich w ramach bieżącej działalności miasta (Gmina Bieruń)	243 183,60	243 183,60	-
III pkt. 13 Modernizacja parku przy ul. Remizowej w Bieruniu (Gmina Bieruń)	225 340,00	63 338,73	WFOŚiGW Katowice
III pkt. 18 Tworzenie zielonych podwórek, skwerów, parków kieszonkowych, zielonych ścian, dachów, przystanków oraz ogrodów deszczowych w przestrzeni publicznej gminy Bieruń (Gmina Bieruń)	195 867,74	195 867,74	-
IV pkt. 1 Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (Gmina Bieruń, Powiat bieruńsko – lędziński)	11 254 866,60	2 283 413,70	RPO WSL 2014-2020
IV pkt.2 Modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych (Gmina Bieruń)	31 401,50	31 401,50	-
IV pkt. 3 Zakup i montaż instalacji OZE na budynkach jednorodzinnych oraz obiektach użyteczności publicznej (Gmina Bieruń)	86 122,11	12 918,32	RPO WSL 2014-2020
IV pkt. 4 Modernizacja instalacji efektywnego energetycznie oświetlenia zewnętrznego na terenie gminy Bieruń (Gmina Bieruń)	217 113,73	10 836,56	RPO WSL 2014-2020, GZM
IV pkt. 5 Modernizacja nieefektywnego oświetlenia wewnętrznego w budynkach użyteczności publicznej i budynkach oświatowych (Gmina Bieruń)	281 295,56	42 194,33	RPO WSL 2014-2020
IV pkt. 7 Modernizacja i dostosowanie do neutralności klimatycznej obiektów oświatowych powiatu bieruńsko – lędzińskiego (Powiat bieruńsko – lędziński)	272 220,94	272 220,94	-
IV pkt. 8 Program Ograniczenia Emisji (Gmina Bieruń)	4 414 503,04	763 523,52	środki prywatne, Program Czyste Powietrze, GZM
IV pkt. 9 Gminny Program Ograniczenia Emisji (Gmina Bieruń)	3 000,00	3 000,00	-
IV pkt. 10 Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne (Gmina Bieruń)	354 162,50	73 328,66	GZM, RPO WSL 2014-2020
IV pkt. 11 Ograniczenie zużycia energii pochodzącej z sieci tradycyjnej na 3 oczyszczalniach ścieków – budowa instalacji fotowoltaicznej (BPIK)	429 105,65	429 105,65	-
V pkt. 1 Budowa systemu tras rowerowych dla Bierunia Starego i Nowego oraz budowa Centrum Przesiadkowego (Gmina Bieruń)	3 554 741,26	533 211,19	RPO WSL 2014-2020
V pkt. 4 Modernizacja infrastruktury przystankowej w celu poprawy komfortu pasażerów komunikacji publicznej (Gmina Bieruń)	228 738,92	228 738,92	-
V pkt. 5 Wymiana pojazdów z normami euro 4 na euro 6 w celu zmniejszenia emisji spalin w pojazdach przeznaczonych do zbiórki odpadów (BPIK)	520 284,58	520 284,58	-
VI pkt.1 Zakup lekkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego (Gmina Bieruń)	295 000,00 zł	95 000,00	Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy
VI. pkt, 4 Wzmocnienie służb ratowniczych z uwzględnieniem zmian klimatycznych, budowa systemu dla zapewnienia ochrony zdrowia i opieki (Gmina Bieruń)	154 358,98	1 650,00	Fundusz Sprawiedliwości
VII pkt. 1 Punkt Konsultacyjny Programu „Czyste Powietrze” (Gmina Bieruń)	86 936,01	0,00	WFOŚiGW Katowice
VII pkt. 4 Organizacja eventów ekologicznych podczas cyklicznych imprez organizowanych przez miasto (Gmina Bieruń)	28 107,60	1 405,38	LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”
VII pkt. 9 Prowadzenie edukacji ekologicznej – informowanie o następstwach zmian klimatu oraz promowanie dobrych praktyk, działań i postaw, konkursy edukacyjne, warsztaty, kolportaż ulotek/broszur (Gmina Bieruń)	76 870,61	3 843,53	LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”
VII pkt. 11 Zielone pracownie w placówkach oświatowych na terenie gminy Bieruń (Gmina Bieruń)	87 500,00	19 500,00	WFOŚiGW Katowice
Łącznie	31 468 598,61	10 727 334,47	

6. SPÓŁKI Z UDZIAŁEM MIASTA

SPÓŁKI Z UDZIAŁEM GMINY BIERUŃ 100 %

Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o.

43-155 Bieruń, ul. Jagiełły 13

Udziały - ilość	Cena jednostkowa	Wartość na dzień 31.12.2022 r.
21 251	1 000,00	21 251 000,00

POZOSTAŁE SPÓŁKI Z UDZIAŁEM GMINY BIERUŃ

1. Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A.

43-100 Tychy, ul. Sadowa 4

Akcje - ilość	Cena jednostkowa	Wartość na dzień 31.12.2022 r.
519 328	10,00	5 193 280,00

2. MASTER - Odpady i Energia Sp. z o.o.

43-100 Tychy, ul. Lokalna 11

Udziały - ilość	Cena jednostkowa	Wartość na dzień 31.12.2022 r.
576	500,00	288 000,00

3. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.

40-026 Katowice, ul. Wojewódzka 42

Akcje - ilość	Cena jednostkowa	Wartość na dzień 31.12.2022 r.
55	1 000,00	55 000,00

4. Południowe Centrum Zaopatrzenia Śląska S.A.

43-100 Tychy, Przemysłowa 55

Akcje - ilość	Cena jednostkowa	Wartość na dzień 31.12.2022 r.
400	100,00	40 000,00

5. Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A.

40-161 Katowice, Al. Korfantego 38

Akcje - ilość	Cena jednostkowa	Wartość na dzień 31.12.2022 r.
300	100,00	30 000,00

Na dzień 31.12.2023 roku łączny stan posiadanych akcji i udziałów wyniósł 26 857 280,00 zł.

INFORMACJA DODATKOWA DOTYCZĄCA BIERUŃSKIEGO PRZEDSIĘBIORSTWA INŻYNIERII

Gospodarka odpadami

Usługa odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Bieruń realizowana jest przez konsorcjum firm:

- Master Odpady i Energia Sp. z o.o. - lider konsorcjum,
- Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o.
(+ podwykonawca PreZero Małopolska Sp. z o.o.).

Konsorcjum zostało wybrane w trybie przetargu nieograniczonego, aktualna umowa obowiązuje do dnia 30.04.2024 r.

W ramach konsorcjum BPIK Sp. z o.o. odbiera odpady komunalne z posesji domków prywatnych i firm, PreZero Małopolska Sp. z o.o. odbiera i transportuje odpady komunalne z terenu osiedli z zabudową wielorodzinną i firm.

Odpady komunalne z terenu gminy odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej, z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, tj. szkoły, przedszkola, firmy, zakłady pracy, budynki w trakcie budowy oraz inne instytucje, na terenie których powstają odpady komunalne.

Spółka nasza obsługuje dwa Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), do których mieszkańcy mogą dostarczać odpady segregowane oraz tzw. odpady problemowe.

Punkty te zlokalizowane są:

- w Bieruniu Starym – oczyszczalnia ścieków przy ul. Chemików 100,
- w Bieruniu Nowym – oczyszczalnia ścieków przy ul. Jagiełły 13.

Na działalności odpadowej zatrudnionych jest 14 pracowników fizycznych i 2 pracowników biurowych.

W 2023 r. nasza Spółka odebrała **8 380,04 t (Mg)** odpadów w tym:

- ✓ odpady od mieszkańców nieruchomości zamieszkałej - odpady komunalne niesegregowane zmieszane - 3 573,89 t,
- ✓ papier i tektura - 271,00 t,
- ✓ szkło - 373,51 t,
- ✓ tworzywa sztuczne - 566,16 t,
- ✓ odpady biodegradowalne, zielone - 847,94 t,
- ✓ Odpady kuchenne ulegające biodegradacji - 71,76 t.
- ✓ inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół i żużel):
  - PreZero Małopolska Sp. z o.o. - 782,76 t.

Ilość odebranych odpadów z **PSZOK** **1 464,01 t (Mg)**

w tym:

- ✓ papier i tektura - 33,25 t,
- ✓ tworzywa sztuczne - 47,20 t,
- ✓ odpady biodegradowalne, zielone - 464,12 t,

Wywóz do MASTER Sp. z o.o. przez:

- BPIK sp. z o.o. - 464,12 t,
- ✓ remontowo – budowlane , gruz - 576,44 t,

Wywóz do MASTER Sp. z o.o. przez :

- BPIK sp. z o.o. - 576,44 t,
- ✓ zużyty olej - 0,27 t,

Wywóz do MASTER Sp. z o.o. przez:

- BPIK sp. z o.o. - 0,27 t,
- ✓ zużyty olej

Wywóz do Sylwia Żak Przedsiębiorstwo Wielobranżowe FOREST:

- BPIK sp. z o.o. - 2,92 t,

Tabela nr 49. Zrealizowane dla potrzeb zagospodarowania odpadów komunalnych inwestycje/zakupy

Przyjęcia środków trwałych 2023 r.			
Lp.	Nazwa środka	Ilość	Wartość
1	Śmieciarka MAN	1	Leasing
2	Samochód ciężarowy PIAGGIO	1	Leasing
	Suma przyjętych środków trwałych ogółem		0,00

Gospodarka ściekowa

W trosce o zaspokojenie wciąż rosnących potrzeb mieszkańców i klientów Spółki, Zarząd stale zmierza do podnoszenia jakości świadczonych przez Spółkę usług.

Tabela nr 50. Zakupy/przyjęci środków trwałych w 2023 roku

Lp.	Nazwa środka	Wartość
1	Odcinek kanalizacji sanitarnej ul. Dolomitowa	19 215,00
2	Odcinek kanalizacji sanitarnej ul. Szyszkowa 20	6 539,40
3	Kanalizacja sanitarna Polne Domy	633 949,19
4	Myjka parowa Optima XD	4 900,80
5	Mieszędło MN3-I3 3kW	13 450,00
6	Pompa ul. Prywatna RPZ65-160.10 Białogon	8 930,00
7	Dmuchawa śrubowa Kaeser DBS 221 SFC, Sn 1968	129 200,00
8	WUKO maszyna do ciśnieniowego czyszczenia rur	67 395,00
9	Baterie kondensatorów przepompownia ul. Kamienna	8 750,00
10	Baterie kondensatorów przepompownia ul. Prywatna	8 750,00
11	Instalacja fotowoltaiczna 49,86 kWp oczyszczalnia Chemików	208 780,49
12	Zasuwa klinowa DN400 oczyszczalnia Solec	27 451,60
13	Krata koszowa ET-KK/400/25 O.Solec	54 000,00
14	Pobierak prób p6/24 (przenośny)	19 065,00
15	Separator tłuszczów BST-4 bez osadnika	5 000,00
16	Wiata garażowa na oczyszczalni Solec	43 974,66
17	Namiot przemysłowy 4x6x2 na oczyszczalni Solec	4 226,83
18	Namiot przemysłowy 5x8x3 na oczyszczalni Chemików	15 835,69
19	Renault Master	Leasing
	Suma przyjętych środków trwałych ogółem	1 279 413,66

Inwestycje rozpoczęte

Nierozliczone nakłady poniesione w latach poprzednich na zadanie p/n:

- Przepompownia wód opadowych w rejonie Strzelnicy przy ul. Królowej Jadwigi – 431 267,54 Zł,
- Sieć kanalizacji sanitarnej na ul. Chemików – 3 000,00 zł,
- Przyłącze kanalizacji na ul. Soleckiej – 29 800,00 zł,
- Rozbudowa kanalizacji ul. Wita – 204 000,00 zł.

Remonty (szkody górnicze)

W 2023 roku wykonano poniższe remonty:

- Remont i czyszczenie kanalizacji sanitarnej ul. Prywatna – 56 500,00 zł,
- Remont kanalizacji sanitarnej ul. Węglowa – 202 792,06 zł,
- Remont kanalizacji sanitarnej - 12 800,00 zł,
- Remont kanalizacji sanitarnej przy Szkole Podstawowej nr 3 – 151 300,00 zł,
- Remont kanalizacji deszczowej przy Szkole Podstawowej nr 3 – 66 100,00 zł,
- Remont kanalizacji sanitarnej odcinka D6-D11 – 54 870,00 zł,
- Remont kanalizacji sanitarnej ul. Jagiełły i Królowej Jadwigi – 40 000,00 zł,
- Remont kanalizacji sanitarnej ul. Słowiańska – 13 000,00 zł

Odbiór ścieków

W roku 2023 Spółka odebrała **1 012 015,4 m³** ścieków.

Odebrano ścieki od:

• domy prywatne	303 564,4 m ³
• wspólnoty	195 019,0 m ³
• szkoły, przedszkola	8 790,0 m ³
• lokale użytkowe	11 081,5 m ³
• przedsiębiorstwa	474 031,8 m ³
• domy kultury, kluby sportowe	7 564,0 m ³
• budynki komunalne	8 527,0 m ³
• pozostali	3 437,7 m ³

Największymi dostawcami ścieków w grupie pozostałych są:

• Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o.	246 768,0 m ³
• Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska	171 320,0 m ³
• NITROERG S.A.	4 181,0 m ³
• ERG –BIERUŃ Folie Sp. z o.o.	13 160,0 m ³
• PDC Indrustial Center 96 Sp. zo.o. (Tychy DC1 Sp. z o.o)	6 198,0 m ³

W 2023 w zakresie zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków miała zastosowanie taryfa wieloczołnowa (zawierającą stawkę opłaty abonamentowej). Opłata abonamentowa jest elementem taryfy, tak samo, jak cena jednostkowa za 1m³ ścieków.

	Taryfa od 01.10.2022 -do nadal	
	netto	brutto
Gospodarstwa domowe cena 1 m ³ odprowadzonych ścieków w zł/ m ³	8,16 zł	8,81 zł
Firmy cena 1 m ³ odprowadzonych ścieków w zł/ m ³	9,15 zł	9,88 zł

	Stawka opłaty abonamentowej od 01.10.2022 -31.10.2023	
	netto	brutto
stawka opłaty abonamentowej w - faktura elektroniczna wysłana na adres e-mail *	4,94 zł	5,34 zł
stawka opłaty abonamentowej w - faktura papierowa wysłana pocztą tradycyjną **	10,04 zł	10,84 zł

01.11.2023 uległa zmianie wysokość stawki abonamentowej:

	Stawka opłaty abonamentowej od 01.11.2023 -do nadal	
	netto	brutto
stawka opłaty abonamentowej w - faktura elektroniczna wysłana na adres e-mail *	5,24 zł	5,66 zł
stawka opłaty abonamentowej w - faktura papierowa wysłana pocztą tradycyjną **	10,64 zł	11,49 zł

Opłata abonamentowa dla odbiorców rozliczanych ryczałtowo

* odbiorcy rozliczani według przeciętnych norm zużycia wody,
stawka abonamentowa dla faktur elektronicznych wynosi 2,17 zł netto (2,34 zł brutto)

** odbiorcy rozliczani według przeciętnych norm zużycia wody,
stawka abonamentowa dla faktur papierowych wynosi 7,57 zł netto (8,18 zł brutto)

OBSZAR FINANSOWY

1. MAJĄTEK MIASTA

INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

Szczegółowy opis stanu majątku Miasta Bierunia na dzień 31 grudnia 2023 roku jest opisany w Informacji o stanie mienia komunalnego. Informacja dostępna jest na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Bieruniu.

<https://bip.bierun.pl/finanse/informacja-o-stanie-mienia-komunalnego-gminy-bierun-za-okres-01012018-r-do-31122018-r>

2. REALIZACJA BUDŻETU MIASTA

BUDŻET MIASTA

Dochody miasta w 2023 roku wyniosły 150.368.769,24 zł, w tym :

- dochody bieżące w kwocie 125.732.408,55 zł
- dochody majątkowe w kwocie 24.636.360,69 zł

Przychody po zmianach wyniosły 27.883.366,84 zł.

Tabela nr 51. Dochody budżetu miasta w latach 2015-2023.

Rok	Dochody łącznie	w tym:	
		dochody bieżące	dochody majątkowe
2015	81 422 708,87	72 532 977,07	8 889 731,80
2016	93 624 349,69	85 156 082,50	8 468 267,19
2017	95 383 082,23	88 137 568,63	7 245 513,60
2018	99 966 127,53	96 746 541,18	3 219 586,35
2019	123 701 444,46	105 683 589,85	18 017 854,61
2020	118 881 327,20	106 058 959,64	12 822 367,56
2021	129 885 242,72	118 909 061,35	10 976 181,37
2022	137 200 425,29	125 195 956,20	12 004 469,09
2023	150.368.769,24	125.732.408,55	24.636.360,69

Wykonanie wydatków w 2022 roku wyniosło 153.667.343,20 zł, w tym:

- wydatki bieżące to kwota 110.576.515,09 zł
  - wydatki majątkowe to kwota 43.090.828,11 zł
- Rozchody po zmianach wyniosły 4.821.298,40 zł.

Tabela nr 52. Wydatki budżetu miasta w latach 2015-2023.

Rok	Wydatki łącznie	w tym:	
		wydatki bieżące	wydatki majątkowe
2015	85 942 628,72	61 613 165,76	24 329 462,96
2016	84 600 382,23	70 435 500,56	14 164 881,67
2017	97 645 023,82	76 464 356,72	21 180 667,10
2018	102 693 513,21	85 032 178,93	17 661 334,28
2019	113 659 770,92	92 052 284,82	21 607 486,10
2020	115 003 378,27	100 139 797,57	14 863 580,70
2021	125 655 969,45	104 177 321,68	21 478 647,77
2022	142 588 573,89	120 340 953,33	22 247 620,56
2023	153.667.343,20	110.576.515,09	43.090.828,11

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA BUDŻETU MIASTA

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Bierunia za 2022 rok dostępne jest na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Bieruniu.

<https://bip.bierun.pl/finanse/sprawozdania-budzetowe/Sprawozdanie-Burmistrza-Miasta-Bierunia-wykonania-budzetu-za-2023-rok/idn:15404>

III. OBSZAR SAMORZĄDOWY

1. RADA MIEJSKA

RADA MIEJSKA

W skład Rady Miejskiej w Bieruniu wchodzi 15 radnych.

Rada, zgodnie ze Statutem Miasta, ustanowiła 5 komisji stałych:

- Rewizyjną;
- Finansów;
- Gospodarki;
- Społeczną;
- Bezpieczeństwa;

oraz Komisję Skarg, Wniosków i Petycji, która nie ma charakteru komisji stałej, a obraduje wyłącznie w celu rozpatrzenia skarg, wniosków lub petycji, które wpłynęły do Rady Miejskiej.

INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH

W 2023 roku Radni złożyli 8 interpelacji. Ich treść dostępna jest na stronie BIP <https://bip.bierun.pl/wladze-miasta/interpelacje-radnych>

KOMISJE RADY MIEJSKIEJ

Wszystkie komisje stałe odbyły w 2023 roku po 11 posiedzeń, z których sporządzone zostały protokoły.

Wszystkie protokoły z posiedzeń komisji stałych Rady Miejskiej dostępne na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Bieruniu w rozbiciu na protokoły z poszczególnych komisji:

Komisja Bezpieczeństwa <https://bip.bierun.pl/wladze-miasta/protokoly-komisji-bezpieczenstwa>

Komisja Społeczna <https://bip.bierun.pl/wladze-miasta/protokoly-komisji-spolecznej>
Komisja Gospodarki <https://bip.bierun.pl/wladze-miasta/protokoly-komisji-gospodarki>
Komisja Finansów <https://bip.bierun.pl/wladze-miasta/protokoly-komisji-finansow>
Komisja Rewizyjna <https://bip.bierun.pl/wladze-miasta/protokoly-komisji-rewizyjnej>

UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W BIERUNIU

W 2023 roku Rada Miejska w Bieruniu obradowała na 15 posiedzeniach, na których podjęła 130 uchwał. Uchwały dotyczyły m.in.:

- spraw finansowych;
- gospodarki nieruchomościami i gospodarki przestrzennej;
- gospodarki komunalnej;
- spraw z zakresu ochrony środowiska i gospodarki odpadami;
- spraw społecznych;
- spraw organizacyjnych.

2. PROMOCJA MIASTA DZIAŁALNOŚĆ RZECZNIKA PRASOWEGO

PROMOCJA MIASTA

W roku 2023 zrealizowano następujące przedsięwzięcia promocyjne:

- Publikacje, wydawnictwa, zakładka internetowa (ulotki, broszurki, plakaty, artykuły na www, posty na FB) związane z pomocą uchodźcom z Ukrainy (szeroka kampania informacyjna);
- Promocja medialna akcji pomocowych dla miasta Ostroga w Ukrainie (współpraca z firmami, parafiami i organizacjami pozarządowymi);
- Współorganizacja półkolonii dla dzieci z miasta partnerskiego Ostroga na Ukrainie;
- Organizacja Dnia Ziemi 2023 (sprzątanie lasu oraz rozdawanie sadzonek) oraz kampanii informacyjnej z tym związanej;
- Współorganizacja NITROERG DANCE FESTIVAL – turnieju tańca w Bieruniu.

Ważne wydarzenia współorganizowane w 2023 roku przez Wydział Promocji:

- Dzień Dziecka w Arboretum – stoisko z gadżetami miejskimi;
- Dożynki połączone z przyjęciem gości z miast partnerskich;
- Uroczysta Sesja Rady Miejskiej, na której nadano tytuły HONOROWY OBYWATEL MIASTA BIERUNIA oraz ZASŁUŻONY DLA MIASTA BIERUNIA.

DZIAŁALNOŚĆ RZECZNIKA PRASOWEGO

Działalność rzecznika prasowego w 2023 roku charakteryzowała się intensywnością, wszechstronnością oraz skutecznością w promowaniu miasta Bieruń, zarówno w aspekcie kulturalnym, społecznym, jak i w sytuacjach kryzysowych. Rzecznik prasowy nie tylko efektywnie zarządzał komunikacją miasta z mediami i mieszkańcami, ale również inicjował i wspierał liczne projekty, które przyczyniły się do rozwoju społeczności lokalnej i zwiększenia jej zaangażowania.

Ponadto, warto podkreślić owocną współpracę z Wydziałem Promocji. Zgrana praca zespołowa i wzajemne uzupełnianie się działań rzecznika prasowego oraz Wydziału Promocji pozwoliły na skuteczne przedstawianie miasta jako miejsca dynamicznego, otwartego na zmiany i nowe pomysły, co znacząco przyczyniło się do budowania pozytywnej identyfikacji mieszkańców z ich miastem.

Wywiady radiowe i udostępnione materiały prasowe

Rzecznik prasowy był inicjatorem wywiadów radiowych i telewizyjnych, aktywnie promujących miasto i jego inicjatywy. Starano się również zaangażować pracowników Urzędu Miejskiego oraz zewnętrznych ekspertów i znane, lubiane w Bieruniu osobistości, takie jak dr Mateusz Ledwoń (ornitolog), Józef Barcik (znawca Bierunia związany ze Stowarzyszeniem 600-letniego Bierunia), czy Alojzy Lysko (Honorowy Obywatel Bierunia, regionalista), by pokazać Urząd Miejski jako instytucję otwartą na dialog społeczny. Równowaga między tematami "twardymi" (inwestycje, zadania infrastrukturalne) a "miękkimi" (projekty kulturalne, prospołeczne) była kluczowym elementem strategii komunikacyjnej.

Poniżej wykaz najistotniejszych materiałów telewizyjnych:

- Eko Bieruń – Co powstanie za bieruńską Groblą? : realizowane przez TVP Katowice
- Eko Bieruń – Jak Bieruń dba o ekologię?: realizowane przez TVP Katowice – materiał promujący działania na rzecz ekologii w mieście.
- Ulica Peryferyjna: realizowane przez TVP Katowice
- Walentynki po Bieruńsku : realizowane przez TVP Katowice
- Bieruńskie Utopce: materiał ukazujący lokalne tradycje. realizowany przez TVS
- Przysięga żołnierska – relacje przekazane przez TVN, TVS, TVP, podkreślające patriotyczne wartości miasta.
- Obchody 3 Maja – obecność w programach TVN, TVS, TVP Katowice, eksponujące uroczystości państwowe.
- Inwestycje na starówce – przedstawione przez TVP Katowice, ukazujące rozwój infrastrukturalny miasta.

Kampanie informacyjne i działania medialne w Bieruniu w 2023 roku

W 2023 roku Bieruń był przedmiotem szerokiego zainteresowania ogólnokrajowych mediów, dzięki realizacji ważnych kampanii informacyjnych. Poniżej kluczowe inicjatywy i osiągnięcia w obszarze komunikacji miejskiej.

Ważne kampanie informacyjne:

- Walentynki po Bieruńsku: Kampania ta promowała udział mieszkańców w obchodach odpustu ku czci św. Walentego wraz z promocją konkursu na najoryginalniejszą bieruńską walentynkę z życzeniami po śląsku, łącząc tradycję regionalną z nowoczesnymi formami świętowania. [zasięg ogólnokrajowy]
- Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego: szeroka kampania informacyjna dotycząca planów rozwojowych miasta i regionu, zaproszenie do publicznej debaty. [zasięg regionalny z ukierunkowaniem na lokalne media].
- Konsultacje społeczne w sprawie terenu za Groblą: Aktywne zaangażowanie społeczności lokalnej w proces decyzyjny dotyczący przyszłości ważnego obszaru miasta. [zasięg regionalny z ukierunkowaniem na lokalne media].
- Ścieżka rowerowa Tychy-Bieruń: Promocja inwestycji w infrastrukturę rowerową jako elementu zrównoważonego rozwoju i zdrowego stylu życia. [zasięg regionalny].
- Działania kryzysowe dotyczące składowania odpadów w KWK Piast-Ziemowit: Efektywne zarządzanie komunikacją w sytuacji kryzysowej. [zasięg ogólnokrajowy]

Obecność w mediach

Bieruń regularnie pojawiał się w programach prestiżowych stacji radiowych, takich jak Radio Zet, RMF FM, Antyradio, Radio Eska, Radio Zet Chilli, Radio Pogoda, Radio Katowice, Radio Express, Radio Em, Tok FM, Radio CCM, Radio Fest. Obecność w tych mediach świadczy o szerokim zasięgu przekazu o mieście i jego inicjatywach.

Materiały prasowe

Rzecznik prasowy zadbał o szerokie udostępnienie materiałów prasowych, obejmujących artykuły, zdjęcia, filmy video oraz nagrania mp3. Kompleksowe wsparcie dziennikarzy w pracy nad materiałami o mieście miało kluczowe znaczenie dla pozytywnej prezentacji Bierunia w mediach. Dodatkowo, udostępniono szereg innych materiałów w ramach bieżącej obsługi mediów.

Działania te świadczą o aktywnym i zróżnicowanym podejściu do komunikacji miejskiej, co przyczynia się do zaangażowania mieszkańców i słuchaczy z całego kraju w życie miasta.

Zarządzanie informacją w fazie kryzysu

Składowanie odpadów przez kopalnię

W obliczu kryzysu związanego ze składowaniem odpadów przez kopalnię KWK Piast-Ziemowit, rzecznik prasowy miasta Bieruń podjął szereg skutecznych działań interwencyjnych. Rzecznik skupił się na umiejętnym zarządzaniu komunikacją kryzysową. Działania te miały na celu nie tylko poinformowanie opinii publicznej o zaistniałej sytuacji, ale także podkreślenie determinacji władz miasta w dążeniu do rozwiązania problemu.

Komunikacja dotycząca dokumentu Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego

W odpowiedzi na potrzebę szerokiego omówienia dokumentu Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego, rzecznik prasowy miasta zainicjował kompleksową kampanię komunikacyjną. Celem działań było nie tylko wyjaśnienie stanowiska miasta, ale również dostarczenie mieszkańcom jasnych i zrozumiałych informacji na temat tego technicznego dokumentu. Dzięki zastosowaniu różnorodnych środków masowego przekazu, udało się skutecznie dotrzeć do szerokiego grona odbiorców, wyjaśniając kluczowe aspekty planowania przestrzennego miasta.

Podcast "Zakochaj się w Bieruniu"

Rozpoczęcie produkcji podcastu "Zakochaj się w Bieruniu", co stanowiło innowacyjne podejście do promocji miasta. W ciągu roku nagrano 10 odcinków, prezentujących różnorodne aspekty życia lokalnego, historii i atrakcji Bierunia. Takie podejście znacząco wpłynęło na wzrost zainteresowania miastem wśród szerokiej audyencji.

Wśród wyprodukowanych odcinków znajdują się:

- Odcinek 1: "Walencinek – najstarszy drewniany kościółek na Śląsku" z udziałem Łukasza Odelgi – naczelnika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Jerzego Barcika – znawcy dziejów Bierunia oraz kościelnego. Ten odcinek wprowadza słuchaczy w unikalne dziedzictwo architektoniczne miasta.
- Odcinek 2: "Całuski, czapki, wiersze" z gośćmi: małżeństwem z Bierunia Katarzyną i Wojciechem Małzycami, Sylwią Witman z wydziału promocji UM oraz poetą Grzegorzem Plewniakiem. Materiał promujący odpust ku czci św. Walentego.
- Odcinek 3: "Walentynki po bieruńsku", burmistrz Krystian Grzesica i proboszcz parafii pw. św. Bartłomieja, Michał Anderko, zapraszali na świętowanie odpustu ku czci św. Walentego w Bieruniu.
- Odcinek 4: "Po co nam zieleń w mieście?" o Zielonym Budzecie z Magdaleną Kutynią – naczelniczką Wydziału Promocji, Arkadiuszem Gardiaszem radnym z Pszczyny i Remigiuszem Dulko artystą rzeźbiarzem.
- Odcinek 5: "Jak zrobić walentynkową palmę?" z Agnieszka Szymulą z Muzeum Miejskiego w Bieruniu o bieruńskich tradycjach Wielkanocnych.
- Odcinek 6: "Bieruń przejażdżki sportowe?" z mistrzynią kickboxingu Katarzyną Płonką oraz Sebastianem Szutem, prezesem Klubu Sportowego Ronin.
- Odcinek 7: "Odkryj piękno muzyki organowej" z prof. Wacławem Golonką oraz młodymi muzykami – dziećmi ze szkoły muzycznej w Bieruniu.
- Odcinek 8: "Kto straszy pod Kopcem?", realizowany we współpracy z Radiem Katowice, zagłębiający się w lokalne legendy i opowieści.
- Odcinek 9: "Alarm! OSP Bieruń Nowy w akcji!", przedstawiający codzienną odwagę i poświęcenie druhów ochotników.
- Odcinek 10: "Jedyna taka galeria.", z malarzem Stanisławem Mazusiem oraz Alojzym Lysko – Honorowym Obywatelom Bierunia.

Każdy z odcinków "Zakochaj się w Bieruniu" wnosi unikalną wartość do narracji o mieście, angażując słuchaczy w różnorodne aspekty życia Bierunia, od kultury po historię i współczesne inicjatywy. To świadczy o dynamicznym i wielowymiarowym podejściu do promocji miasta, które ma na celu przyciągnięcie zarówno mieszkańców, jak i odwiedzających.

Konferencje prasowe i eventy kulturalne

Przeprowadzono szereg konferencji prasowych i eventów kulturalnych przy udziale rzecznika prasowego, w tym:

- Konferencja prasowa na żywo przy okazji "Walentynek po Bieruńsku":
- Otwarcie skweru miast partnerskich – relacja na żywo z udziałem mediów
- Udział w licznych miejskich imprezach
- Udział w relacjach z miastami partnerskimi: aktywne zaangażowanie w wymianę kulturalną z miastami partnerskimi, jak oprowadzanie po Bieruniu grupy z Moravsky'ego Berouna w Czechach, czy opieka nad grupą mieszkańców podczas Berounskich Slavnosti. Otwartość na międzynarodową współpracę i budowanie trwałych relacji międzykulturowych.
- Współpraca ze środowiskiem mediów oraz ludźmi ze świata sportu, kultury i sztuki przy organizacji wydarzeń (w tym rozszerzenie bazy dziennikarzy i współpracujących podmiotów).
- Obsługa medialna wydarzeń miejskich – rzecznik prasowy zadbał o profesjonalną obsługę foto, audio i video miejskich wydarzeń i imprez, zapewniając wysoką jakość materiałów promocyjnych i dokumentacyjnych.

Konsultacje społeczne i strategia komunikacyjna

- Udział w konsultacjach społecznych dotyczących terenu za Groblą, angażujący mieszkańców w dialog. Opracowanie strategii komunikacyjnej oraz spotkania konsultacyjne z mieszkańcami wraz z odpowiednim informowaniem o tych spotkaniach przy pomocy wielu kanałów informacyjnych pozwoliły na lepsze zrozumienie potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej.
- Udział w konsultacjach społecznych dotyczących Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Miasta. Realizując założenia kampanii, szczególny nacisk położono na przekazywanie trudnych tematów technicznych w sposób prosty i zrozumiały. Poprzez przygotowywanie artykułów, które tłumaczyły skomplikowane zagadnienia językiem dostępnym dla osób niezwiązanych z urbanistyką czy planowaniem przestrzennym, udało się zwiększyć zainteresowanie i zrozumienie wśród mieszkańców. Artykuły te, publikowane zarówno w lokalnej prasie, jak i na stronach internetowych miasta, stanowiły ważne źródło informacji na temat przyszłości przestrzennej Bierunia. Kolejnym ważnym elementem strategii komunikacyjnej było opracowanie i dystrybucja pism skierowanych bezpośrednio do mieszkańców. Te spersonalizowane komunikaty miały za zadanie nie tylko poinformować, ale również zachęcić odbiorców do aktywnego udziału w procesie konsultacyjnym. Pisma te zawierały wyjaśnienia dotyczące Studium, jego znaczenia dla rozwoju miasta oraz sposobów, w jakie mieszkańcy mogą wyrazić swoje opinie i sugestie. Rzecznik prasowy aktywnie uczestniczył także w organizowanych spotkaniach konsultacyjnych, które stanowiły platformę dialogu między Urzędem Miejskim w Bieruniu a mieszkańcami.

Dzięki tej zintegrowanej strategii komunikacyjnej, skutecznie przybliżono mieszkańcom tematykę, co przyczyniło się do wzrostu świadomości i zaangażowania społecznego w proces planowania miasta przy partycypacji mieszkańców.

3. WSPÓŁPRACA MIASTA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, model współpracy Gminy Bieruń z organizacjami pozarządowymi w roku 2021 określony i przyjęty został Uchwałą Nr XII/8/2022 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 24 listopada 2022 roku w sprawie przyjęcia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami uprawnionymi na 2023 rok.

Celem tego programu było efektywne wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych oraz społecznej aktywności w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Gminy Bieruń.

Aby osiągnąć założony cel:

- określono priorytetowe zadania publiczne, które z powodzeniem mogą być realizowane przez organizacje pozarządowe,
- umożliwiono udział organizacji pozarządowych w realizacji tych zadań, udzielając wsparcia finansowego w kilku obszarach tematycznych:
  - pomocy społecznej,
  - przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
  - działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
  - wspomagania rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych,
  - upowszechniania kultury i sztuki,
  - upowszechniania kultury fizycznej i sportu, turystyki i krajoznawstwa,
- zabezpieczono w budżecie miasta środki finansowe umożliwiające pełne i terminowe wykonanie zadań.

Realizując program ogłoszono konkursy ofert na wykonanie zadań publicznych, co pozwoliło udzielić dotacje zainteresowanym podmiotom.

Zgodnie z art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Burmistrz może zlecić realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert, czyli przyznać dotację na realizację zadania w trybie tzw. małego grantu. Aby otrzymać takie dofinansowanie organizacja może złożyć w każdym momencie ofertę realizacji zadania publicznego. Burmistrz uznając celowość realizacji tego zadania, zleca go organizacji. Z takiej formy w 2022 roku skorzystała jedna organizacja.

Tabela nr 53. Zestawienie tabelaryczne przyznanych dotacji w 2023 roku.

LP.	NAZWA ORGANIZACJI	NAZWA ZADANIA	PRYZNANA DOTACJA NA 2022 ROK
1.	Biuro Śląskiego Zarządu Wojewódzkiego Ligi Obrony Kraju w Katowicach Modelarnia w Bieruniu	Działania na rzecz mieszkańców miasta Bierunia poprzez prowadzenie pracy szkoleniowej z dziećmi i młodzieżą w zakresie modelarstwa	13 000,00 zł
2.	Bieruńska Fundacja Inicjatyw Gospodarczych	Działania na rzecz mieszkańców miasta Bierunia w zakresie pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej poprzez zapewnienie tym osobom żywności i wydawania jej w punkcie wydawania żywności	50 000,00 zł

3.	Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski koło w Tychach	Rehabilitacja społeczna niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Bieruń z dysfunkcją wzroku	5 000,00 zł
4.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Radość Życia"	Rehabilitacja społeczna niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Bieruń z dysfunkcją wzroku	30 000,00 zł
5.	Stowarzyszenie Współpracy Zagranicznej „Wspólna Europa”	Działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy z miastami partnerskimi Miasta Bieruń	5 000,00 zł
SUMA			103 000,00 zł

Inną formą wsparcia finansowego są dotacje udzielane na realizację zadań publicznych dla organizacji działających w sferze kultury fizycznej i sportu. Dotacji udziela się w oparciu o zapisy Uchwały Nr III/2/2014 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27 lutego 2014 roku w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu w Gminie Bieruń.

W 2023 roku udzielono następujących dotacji w ww. trybie:

Tabela nr 54. Dotacje udzielone w 2023 roku w trybie ustawy o sporcie.

Lp.	Nazwa Klubu	NAZWA ZADANIA	PRYZNANA DOTACJA NA 2023 ROK
1.	Klub Sportowy „UNIA” Bieruń Stary	Udział zawodników w zawodach/rozgrywkach piłki nożnej w 2023 r. organizowanych przez Polski Związek Piłki Nożnej Udział zawodników w zawodach/rozgrywkach szachów w 2023 r. organizowanych przez Polski Związek Szachowy Udział zawodników w zawodach/rozgrywkach skata w 2023r. organizowanych przez Polski Związek Skatowy oraz prowadzenie pracy szkoleniowej z dziećmi i młodzieżą	191 783,34 zł
2.	Klub Strzelectwa Sportowego „PIAST”	Udział zawodników w zawodach strzeleckich w 2023 r. oraz prowadzenie pracy szkoleniowej	79 585,90 zł
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Walker”	Udział zawodników UKS Walker w zawodach lekkoatletycznych (chód sportowy) w 2023 r. oraz prowadzenie pracy szkoleniowej	6 242,50 zł
4.	Ludowy Klub Jeździecki „SOLEC” w Bieruniu	Udział klubu LKJ „SOLEC” w Bieruniu w rozgrywkach Śląskiego Związku Jeździeckiego oraz Polskiego Związku Jeździeckiego	30 466,23 zł
5.	Uczniowski Klub Sportowy „UNIA”	Organizacja szkolenia dzieci i młodzieży UKS UNIA BIERUŃ oraz współzawodnictwo sportowe	224 955,55 zł

	Bieruń	indywidualne i drużynowe na szczeblu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym w badmintonie	
6.	Uczniowski Klub Sportowy „Bieruńska Akademia Piłkarska PIAST GOL”	Prowadzenie klubu oraz pracy szkoleniowej z zakresu piłki nożnej w kategoriach od U5 – seniora	191 448,02 zł
7.	Stowarzyszenie Klub Sportów Walki „BUSHIDO”	Organizacja szkolenia dzieci i młodzieży Klubu Sportów Walki BUSHIDO oraz współzawodnictwo sportowe w sportach walki	12 733,69 zł
8.	Klub Sportowy „RONIN” Bieruń	Popularyzacja sportów i sztuk walki (muaythai, boks, kickboxing) dla młodzieży i dorosłych w Bieruniu oraz przygotowanie i współzawodnictwo sportowe w zawodach ogólnopolskich	28 321,37 zł
9.	Stowarzyszenie „BIG BUDO POLSKA”	Działania na rzecz mieszkańców miasta Bierunia poprzez wspieranie i prowadzenie działań promujących zdrowy tryb życia, naukę samoobrony i dalekowschodnich sztuk walki	24 863,40 zł
SUMA			790 400,00 zł

Organizacje pozarządowe prócz wsparcia finansowego, korzystają również z innych form pomocy, do których zaliczyć można:

➤ wzajemnie przekazywanie informacji o planowanych działaniach

Podczas prowadzonych przez Urząd Miejski w Bieruniu konsultacji społecznych lub organizowanych spotkań, organizacje mają możliwość przekazywania informacji o planowanych działaniach. Na bieżąco urząd i gminne jednostki organizacyjne informują organizacje o różnorodnych działaniach prowadzonych przez inne instytucje, np. ogłoszenia o konkursach, spotkaniach, warsztatach, konferencjach. Informacje te przekazywane są drogą mailową bezpośrednio do organizacji pozarządowych lub zamieszczane na stronie internetowej miasta.

➤ udostępnianie organizacjom pomieszczeń i obiektów gminnych w celu realizacji zadań statutowych

Miasto Bieruń realizując zapisy rocznego programu współpracy udostępnia na wniosek organizacji pozarządowych obiekty gminne na cele związane z ich działalnością statutową lub w związku z organizowanymi przez nie wydarzeniami/imprezami (m.in. spotkania okolicznościowe takie jak Dzień Seniora, Dzień Emeryta, Dzień Kobiet, treningi i zawody sportowe, warsztaty, szkolenia, bieżąca działalność statutowa OSP, pomieszczenie biurowe w Centrum Inicjatyw Gospodarczych).

➤ współorganizowanie wydarzeń i imprez kulturalnych, edukacyjnych, sportowych

Miasto Bieruń uczestniczy w imprezach i wydarzeniach organizowanych przez organizacje pozarządowe. Odbywa się to najczęściej w formie wsparcia organizacyjnego, udostępnienia obiektów, fundowania części nagród.

Do największych imprez możemy zaliczyć: Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, Bieruński Bieg Utopca, Międzynarodowe turnieje badmintonu. Organizacje pozarządowe biorą także udział w wydarzeniach organizowanych przez miasto, np. wystawiają pocztę sztandarową.

➤ współpraca z organizacjami działającymi w obszarach wsparcia przedsiębiorczości

Miasto Bieruń prowadzi bieżącą współpracę z organizacjami działającymi w obszarach rozwoju przedsiębiorczości i rozwoju lokalnego. Przedstawiciele miasta biorą udział w spotkaniach Bieruńsko-Lędzińskiej Izby Przemysłowo-Handlowej czy Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Pszczyńska”, Bieruńskiej Fundacji Inicjatyw Gospodarczych.

➤ Rada Sportu

W Bieruniu działa Rada Sportu, powołana przez Burmistrza Miasta Bierunia, w skład której wchodzi przedstawiciele organizacji i instytucji realizujących zadania w zakresie kultury fizycznej. Do zadań Rady Sportu należy przede wszystkim wydawanie opinii w różnych sprawach, mieszczących się w kategorii uprawiania i organizowania sportu. Spotkania odbywają się minimum raz na kwartał.

➤ Spotkania z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi

Raz na kwartał odbywają się spotkania w siedzibach bieruńskich OSP. W spotkaniach tych uczestniczą przedstawiciele władz miasta, przedstawiciele Ochotniczych Straży Pożarnych, przedstawiciele Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Tychach oraz pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Bieruniu. Omawiane są bieżące sprawy i tematy związane ze współpracą Gminy Bieruń z OSP.

4. CZŁONKOSTWO W STOWARZYSZENIACH I ZWIĄZKACH

GÓRNOŚLĄSKO - ZAGŁĘBIOWSKA METROPOLIA

Związek metropolitalny pod nazwą „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia” jest zrzeszeniem 41 gmin województwa śląskiego, podzielonych na pięć metropolitalnych podregionów. Gmina Bieruń została członkiem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii od początku jej powstania. Przedstawicielem Gminy Bieruń jest Burmistrz Miasta Krystian Grzesica, który jest również członkiem Komisji Budżetu i Finansów.

Źródłami dochodów związku metropolitalnego zgodnie z art. 52 ustawy są: udział we wpływach z podatków oraz składki gmin należących do Związku. Budżet związku jest zasilany z budżetu państwa dodatkowymi 5% wpływów z podatku PIT.

Składka gmin składa się z części stałej i zmiennej. Część stała to 0,5 % z dochodów z udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych. Część zmienna jest uzależniona od ilości i zakresu zadań przekazanych Związkowi przez gminy. Pokrywa ona koszty transportu publicznego realizowanego przez Zarząd Transportu Metropolitalnego.

Z tytułu członkostwa w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii Miasto w 2023 roku wniosło składkę w wysokości odpowiednio:

Składka stała	Składka zmienna
106 761,00 zł	3 451 667,00 zł

Główne działania w 2023 roku:

1. Transport

– kontynuacja realizacji porozumienia o powierzeniu GZM pełnienia funkcji organizatora publicznego transportu zbiorowego. Przez teren Gminy Bieruń kursują obecnie autobusy piętnastu linii regularnych organizowanych przez ZTM. Finansowanie komunikacji na tych liniach polega na comiesięcznym przekazywaniu do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii dotacji, które są rozliczane w okresie rocznym. Po zakończeniu roku kalendarzowego następuje szczegółowe rozliczenie, po którym następuje zwrot niewykorzystanych środków z dotacji lub zachodzi konieczność wyrównania ewentualnych niedopłat. Operatorem na liniach organizowanych przez ZTM jest Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. z siedzibą w Tychach oraz PKM Katowice Sp. z o.o.

2. Gospodarka

– realizacja porozumienia o przystąpieniu do wspólnego, grupowego zakupu energii elektrycznej i paliwa gazowego. Od 2018 roku gmina Bieruń uczestniczy w grupie zakupowej energii elektrycznej powołanej przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię. Dotychczas grupa przeprowadziła 3 postępowania na wybór dostawcy energii elektrycznej dla członków grupy. były to okresy 2019, 2020-2021 i 2022-2023.

3. Ochrona środowiska

- „STOP SMOG” – poprawa jakości powietrza na terenie Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii”. Przewidywana wartość zrealizowanych przedsięwzięć niskoemisyjnych: ogółem: 1 059 986,50 zł, STOP SMOG (70%): 741 990,55 zł Udział Gminy Bieruń (30%): 317 995,95 zł (w tym pomoc finansowa GZM: 158 997,98 zł).
- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach wielorodzinnych na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii” w ramach programu ELENA. Gmina Bieruń podpisała Porozumienie (04.04.2023 r.) w sprawie wspólnej realizacji projektu z udziałem 16 partnerów. Wartość ogółem: 99 622,00 zł, (90%): 89 660,00 zł. Udział Gminy Bieruń (10%): 9 962,00 zł. Zgłoszone budynki: ul. Bijasowicka 58, ul. Mielęckiego 29.
- Metropolitalne łąki kwietne to projekt w ramach którego odbyły się warsztaty z udziałem dzieci i młodzieży poświęcone łąkom kwietnym, a podsumowaniem było wspólne wysiewanie łąk. W Bieruniu powstały dwie łąki przy ul. Węglowej (na terenie zielonym przed Szkołą Podstawową nr 3) oraz przy ścieżce rowerowej łączącej ulicę Marcina i Licealną.
- Szkoła prototypowania - w ramach szkoleń organizowanych przez GZM prowadzone zajęcia szkoły prototypowania - Zarządzanie zielenią miejską. W ramach tego odbywają się spotkania z zakresu utrzymania zieleni miejskiej oraz wypracowanie zostaną standardy utrzymania zieleni miejskiej na terenie metropolii.

4. Finansowanie i realizacja projektów

- Fundusz Odporności w ramach tego projektu w 2023 roku Gmina realizuje zadanie „Instalacja efektywnego energetycznie oświetlenia na terenie Gminy Bieruń – etap VI”. Na realizację zadania Gmina Bieruń otrzymała dotację celową ze środków Funduszu Odporności GZM w wysokości 304 118,00 zł.
- Święto GZM - w ramach wydarzeń organizowanych podczas święta metropolii Gmina Bieruń otrzymała na realizację zadania dotację celową w wysokości 11 200,00 zł na organizację wydarzenia „Żabi kraj – podróż szlakiem Historycznego Stawu Bieruńskiego”.

5. Zakres społeczny

- Pomoc Ukrainie - współdziałanie w zakresie humanitarnej pomocy rzeczowej dla obywateli Ukrainy, w tym otrzymane dotacje. Miasto otrzymało dotację na zadania związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- Metropolitalne Święto Rodziny – w ramach wydarzenia organizowany jest dzień dziecka w Miniarboretum,
- Nitroerg Dance Festiwal – dofinansowanie do turnieju tańca,
- Metropolitalne Dni Energii – organizacja konkursu plastycznego “Bieruń z energią”.

INNE ZWIĄZKI I STOWARZYSZENIA

W 2023 roku Gmina Bieruń była członkiem niżej wymienionych stowarzyszeń i związków:

- Śląski Związek Gmin i Powiatów - od 1992 roku;
- Stowarzyszenie Gmin Górniczych w Polsce – od 1999 roku – 27 października 2022 roku została podjęta uchwała Nr XI/20/2022 Rady Miejskiej w Bieruniu w sprawie wystąpienia Gminy Bieruń ze Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce;
- Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – od 2013 roku;
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” – od 2015 roku;
- Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia (2017 r.);
- Związek Miast Polskich – od 2019 roku.

SPIS TABEL

1	Liczba ludności Miasta Bieruń w latach 2018 - 2023	5
2	Struktura demograficzna ludności w latach 2018 - 2023	5
3	Urodzenia i zgodny w latach 2018 - 2023	5
4	Poziom przestępczości na terenie Powiatu	6
5	Rodzaje wykroczeń odnotowane przez Straż Miejską	11
6	Wykaz ilości wykroczeń porządkowych, ujawnionych w latach 2021 – 2023	13
7	Kategorie zgłoszeń przyjętych od mieszkańców	14
8	Wykaz wykroczeń związanych z ruchem drogowym ujawnionych w latach 2021 - 2023	15
9	Dni z występowaniem II poziomu alertu dotyczącego jakości powietrza na terenie Miasta Bieruń	15
10	„Zielone kontrole” przeprowadzone w 2022 roku i działania z tym związane	17
11	Ilość osób objętych programem w poszczególnych etapach	24
12	Zestawienie projektów które były realizowane ze środków zewnętrznych w 2023 roku	31
13	Działalność zespołów i grup artystycznych w 2023 roku	34
14	Organizacja zajęć edukacyjnych w 2023 roku	35
15	Statystyka bibliotek	35
16	Organizacja wydarzeń kulturalnych w 2023 roku	42
17	UTW 2023	44
18	Struktura zatrudnienia na poszczególnych obiektach BOSiR	79
19	Liczba oddziałów funkcjonująca w przedszkolach na dzień 31 grudnia 2023 roku	88
20	Organizacja wydarzeń kulturalnych w 2023 roku	88
21	Konkursy organizowane w Przedszkolu nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Bieruniu	97
22	Liczba oddziałów w każdej ze szkół według stanu na 31 grudnia 2023 roku	109
23	Sukcesy szkoły w roku 2023 roku	109
24	Szkoła Podstawowa nr 3 w Bieruniu – osiągnięcia	112
25	Wyniki egzaminu ósmoklasisty, który odbył się w maju 2023 roku	115
26	Wydatki poniesione na zakup wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych	116
27	Wydatki poniesione w 2023 roku na remonty i roboty awaryjne	117
28	Wydatki poniesione w 2023 roku na inwestycje	118
29	Wykaz planów miejscowych sporządzanych w 2023 roku	118
30	Informacje o Studium i Planach (informacja, zaświadczenie, wypis i wyrys, opinia)	119
31	Ilość wydanych decyzji w latach 2016 - 2023	120
32	Zestawienie zgłoszonych roszczeń na podstawie art. 36 ust. 1-3 i ust. 5 ww. ustawy	121
33	Zestawienie wydanych decyzji na podstawie art. 36 ust. 6 i 7 ww. ustawy	121
34	Ilość akty notarialnych w latach 2016 - 2023	122
35	Liczba ustalonych numerów porządkowych nieruchomości w latach 2016 - 2023	122
36	Liczba wydanych decyzji podziałowych nieruchomości w latach 2016 - 2023	122
37	Komunalizacja gruntów na rzecz Gminy Bieruń	122
38	Powierzchnia gruntów przejętych na rzecz Gminy Bieruń w latach 2016 - 2023	123
39	Liczba wydanych zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego we własność w latach 2019 – 2022	123
40	Liczba udzielonych bonifikat od opłaty jednorazowej za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego we własność w latach 2019 – 2022	123
41	Zestawienie linii komunikacyjnych przebiegających przez teren Gminy Bieruń w 2023 roku	124
42	Ilość kursów na poszczególnych liniach ZTM w roku 2023 na terenie Gminy Bieruń	124
43	Liczba kursów na liniach gminnych w 2023 roku	125
44	Zrealizowane usługi w zakresie utrzymania czystości w 2023 roku	126

45	Inwestycje zrealizowane w ramach programu Czyste Powietrze w 2023 roku	130
46	Ilości odebranych i zagospodarowanych odpadów komunalnych w 2023 roku, w tonach	131
47	Ilość zebranych odpadów w latach 2019-2023	133
48	Informacje o przebiegu realizacji Miejskiego Planu Adaptacji	141
49	Zrealizowane dla potrzeb zagospodarowania odpadów komunalnych inwestycje/zakupy	144
50	Zakupy/przyjęci środków trwałych w 2023 roku	145
51	Dochody budżetu miasta w latach 2015-2023	147
52	Wydatki budżetu miasta w latach 2015-2023	148
53	Zestawienie tabelaryczne przyznanych dotacji w 2023 roku	153
54	Dotacje udzielone w 2023 roku w trybie ustawy o sporcie	154